

Advokaten

| ADVOKATBLADET | NR. 6/7 2018 | 98. ÅRGANG |

Thommessen-MP Sverre Tyrhaug

– Må innse at advokater
ikke har alle svarene

Erik Magnus Boe

Forsvarlig forvaltning

Knut Kaasen

Tilvirkningskontrakter

med kommentarer til
NTK 15 og NF 15

Thor Falkanger, Hans Flock og Thorleif Waaler

Tvangsfullbyrdelsesloven

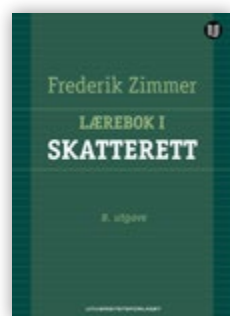
Lovkommentar

5. utgave ved Christopher Haugli Sørensen og
Vibeke Irene Løvold

Jens Edvin A. Skoghøy

Rett og rettsanvendelse

Frederik Zimmer

Lærebok i skatterett

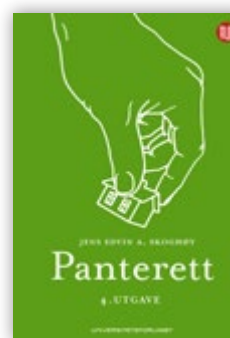
8. utgave

Torstein Eckhoff og Eivind Smith

Forvaltningsrett

11. utgave

Jens Edvin A. Skoghøy

Panterett

4. utgave

Carl Wilhelm Tyrén

Plan- og bygningsloven

Lovkommentar. 2. utgave

Arne Fanebust

Offentlig arbeidsrett

Rettigheter og plikter

Tilsetting og opphør

Bård Sverre Tuseth og Nikolai K. Winge

Masteroppgaven i juss

2. utgave

Innhold

Nyheter

- 6 Foreslår standardformulerte disiplinær-klager
- Ny advokatlov
- 8 – Advokatsamfunn ville vært det beste
- 10 – Bransjen måtte ha gått helhjertet inn for det
- 11 – Ville ha ødelagt Advokatforeningen
- 12 Prissaloppen
- 14 Mener høyesterettsdom om reisetid ikke kan brukes

Representantskapet

- 16 – Staten utnytter vår stand
- 18 Han forsvarer innsatte etter 9/11-terroren
- 26 Aktører i verdens største voldgifts-sak
- 32 – Går mer på holdninger enn tiltak
- 39 – Domstolens uavhengighet under press
- 42 – Kan ikke vente på at klientene kommer til oss
- 46 Stemning på Taket
- 59 Fikk en million til rettshjelp for døve
- 61 Hevder Rettspraksis.no vil gjenoppstå
- 62 – Samfunnsdebatten må bli mer saklig

Profilen

- 28 En ekstremt nysgjerrig type

Tema: Norske advokater i Spania

- 20 – Her nede er alle banditter inntil det motsatte er bevist
- 23 – Jeg elsker å jobbe med nordmenn
- 24 På flytende spansk i norske Alfaz del Pi

Fast stoff

- 40 Bøker og lesestoff
- 41 JUS
- 44 Rett fra Elverum
- 48 Generalsekretærens kommentar
- 49 Debatt
- 52 Jussbuss
- 53 Advokatansvar
- 54 Månedens advokat: Lene Høivang
- 56 Folk & Forum
- 64 Boktipset
- 65 Advokater i nyhetene
- 66 Sosiale medier

Forsidefoto: Henrik Evertsson

Redaksjonen avsluttet 19.6.2018
www.advokatbladet.no

www.facebook.com/Advokatbladet

@Advokatbladet

@Advokatbladet

Advokatsamfunnsmodellen lagt død

I MARS 2015 la Advokatlovutvalget frem NOU-en Advokaten i samfunnet, en 534 sider lang utredning med forslag til en egen advokatlov.

ENDELIG HAR Justis- og beredskapsdepartementet nå kommet på banen, og tatt det de kaller et «foreløpig retningsvalg» om valg av tilsyns- og disiplinærmodell som vil være førende for det videre arbeidet med lovforslaget.

I ET BREV TIL Advokatforeningen og Tilsynsrådet forteller departementet at advokatsamfunnsmodellen nå er lagt død. Forslaget om et advokatsamfunn med obligatorisk medlemskap som ikke skulle kunne ytre seg om kontroversielle, politiske spørsmål, skapte bruduljer da det ble presentert høsten 2014.

FORSLAGET ville ha vært vanskelig å få gjennom politisk, og skapt mye støy. Det er derfor ikke overraskende at departementet kaller forslaget om et advokatsamfunn med tvungent medlemskap som «det mest kontroversielle forslaget i utredningen».

ADVOKATMILJØET I NORGE er for lite til å ha to organisasjoner, et advokatsamfunn og en advokatforening, med til dels overlappende funksjoner, mener departementet.

MENS ADVOKATFORENINGEN vedtok å støtte en advokatsamfunnsmodell dersom man ikke fikk noen begrensninger i sin ytringsfrihet, mener departementet at hensynet til individuell frihet og uavhengighet for

advokatene ikke ivaretas i tilstrekkelig grad i advokatsamfunnsmodellen.

«DEPARTEMENTET MENER at vi bør tilstrebe (...) en uavhengig og fullstendig fristilt standsforening», heter det i brevet.

DEN SÅKALTE særorganmodellen, som innebærer to offentlige organer – et advokattilsyn og en advokatnemnd – og Advokatforeningen på siden, er en bedre modell, mener departementet.

ULEMPENE MED denne modellen, er at «man får et delt miljø der advokatene må dekke kostnader til administrering av to organisasjoner med presumptivt mindre kompetanse og slagkraft, og at tilsynsmodellen gir dårligere grunnlag for rådgivning (kollegiale tiltak)», heter det i NOU-en.

DEPARTEMENTET FORESLÅR også å avvikle Advokatforeningens disiplinærutvalg. Dersom alle disiplinærsaker skal flyttes til en advokatnemnd, vil denne få svært mye å gjøre. Forslaget medfører også en fare for at advokaters kompetanse og bevissthet innen advokatetikk forvitrer, advarer lederen av disiplinærutvalget i Oslo krets, Kåre I. Moljord (se side 10).

DETTE SKAL departementet nå drøfte nærmere med Advokatforeningen og Tilsynsrådet.

NINA SCHMIDT
REDAKTØR
nina@advokatbladet.no
mobil: 915 59 602

Stolte av Pride! Fra v. Didrik Beck, Ida S. Vaa, Christian F. Johansen, Karin Johansson, Mette Julie Syndby, Nora Hallén, Heide Reisvang, Ida Andenæs og Trude Hafslund.

Søker Rambergs etterfølger

Sommeren 2019 går generalsekretær Anne Ramberg i Sveriges Advokatsamfund av med pensjon, og allerede nå søker styret hennes etterfølger.

Ramberg har vært generalsekretær i

Advokatsamfundet siden år 2000, og har i en årrekke markert seg som en sterk stemme i den svenske offentligheten.

Hun har også selv måttet tåle kritikk for sine meninger. I fjor ble det strid i Advokatsamfundet da det skulle velges ny leder, og Ramberg ble blant annet beskyldt for å ha brukt samfunnet som en plattform for å fremme sine private oppfatninger i ulike spørsmål.

Anne Ramberg tok til motmæle: «Advokater skal ikke være engstelige. Og aller helst ikke deres generalsekretær. Generalsekretæren skal stå opp for den demokratiske rettsstaten når den er truet. Selv om dette møter kritikk fra visse hold», sa hun til Advokatbladet.

Til forskjell fra i Norge, må man være medlem av Advokatsamfundet for å kunne virke som advokat i Sverige.

I en leder i Göteborgsposten skrev lederskribent Jenny Sonesson nylig at hun håper Advokatsamfundet rekrutterer en frontfigur som klarer å skille det personlige fra det profesjonelle.

«Det er utmerket at advokaters perspektiv løftes opp når rettsikkerhet diskuteres. I egenskap av å være generalsekretær har Ramberg derimot blant annet forsvart sin venn Kongen, hatt synspunkter på våpeneksporten og oppfordret pensjonister til å gi avkall på velferdstjenester for å finansiere flyktningtilstrømmningen», skrev Sonesson.

To advokater ekskludert

En advokat er ekskludert fra Advokatforeningen etter å ha mistet retten til å drive eiendomsmegling, mens en annen advokat er ekskludert etter gjentatte disiplinærfellelser.

TEKST: NINA SCHMIDT

På sitt siste møte for sommerferien behandlet Hovedstyret tre eksklusjonssaker. To av advokatene ble vedtatt ekskludert, mens den tredje fikk beholde sitt medlemskap i Advokatforeningen.

Den ene advokaten, som er fra vestlandet, mistet i april i år retten til å drive eiendomsmegling i medhold av advokatbevillingen. Årsaken til at Finanstilsynet la ned forbud mot at advokaten skal drive eiendomsmegling var «grove overtredelser av regelverket knyttet til oppgjørshåndtering, klientmiddelbehandling og journalføring», heter det i eksklusjonsvedtaket, som også viser til at advokaten har en disiplinærfellelse mot seg.

EN LANG REKKE FEIL

Advokaten hadde ifølge tilsynet gjort seg skyldig i en lang rekke feil: Sammenblanding av midler, feil i bokføringen, underdekning, feil ved klientmiddelbehandling, feil i oppgjør, feil ved oppgjør i handler med nye boliger, samt flere formelle feil som manglende skriftlig tilbud basert på timepris og manglende oppbevaring av kjøpekontraktene.

«Korrekt behandling av betrodd midler og en trygg utveksling av ytelser mellom partene er helt grunnleggende av meglers plikter ved gjennomføring av oppgjør i eiendomshandler», understreker Finanstilsynet.

I sitt tilsvaer har advokaten anført at han kun har opp-

Likte ikke Pride-initiativ – meldte seg ut

Lørdag 30. juni stiller Advokatforeningen Oslo krets i Pride-paraden i Oslo. Det er første gang Advokatforeningen skal gå i parade.

To medlemmer er så kritiske til deltagelsen at de har valgt å melde seg ut av Advokatforeningen. Styre-

medlem Nora Hallén i Advokatforeningen Oslo krets synes det er synd om noen har en forståelse av at Pride er langt utenfor det Advokatforeningen skal bry seg om.

– Men medlemmene står naturligvis helt fritt til å

mene dette, sier Hallén, og understreker at de som er negative er en liten minoritet. – Styret har fått veldig mange positive tilbakemeldinger på vår deltagelse, sier Hallén.

Felles avgang fra Juristenes hus til paradestart i

Grønlandsleiret blir klokken 11.30.

– Jeg synes det er helt naturlig at en interesseorganisasjon som hegner om menneskerettigheter og står opp mot diskriminering, også støtter dette, sier Hallén.

Hun understreker at det fortsatt er slik at homofile blir straffeforfulgt, og ikke kan leve slik de ønsker i deler av verden.

I fjor samlet arrangementet anslagsvis over 40.000 deltagere, og over 200.000 tilskuere.

Advokatbladet har gjennomgått alle disiplinærfellelser de siste fem år for å kartlegge gjenganger i disiplinærsystemet. Fra nr. 4/2018.

FØLGER IKKE OPP

Den andre advokaten som ikke lenger kan sette MNA etter navnet sitt, er fra Oslo, og toppet Advokatbladets liste over advokater med flest fellelser de siste fem år (se faksimile). Advokaten ble ekskludert med bakgrunn i syv fellende beslutninger fra disiplinærmyndighetene. I fem av sakene er advokaten meddelt reaksjonen irettesettelse, og i to saker er han meddelt en advarsel. I tre av sakene ble advokatens salær redusert.

«De etiske bruddene i disiplinærsakene kan oppsummeres til å dreie seg om følgende forhold: Mangler ved etablering av oppdraget ved at det ikke sørges for tilfredsstillende rettshjelpsdekning. At

sakene ikke følges opp. At det ikke drøftes prosessrisiko. At det ikke redegjøres for timebruk, og at klientmidler ikke håndteres tilfredsstillende», heter det i eksklusjonsvedtaket.

Advokaten skriver i sitt tilsvaer til Hovedstyret at han «har igangsatt tiltak for å rette opp de forhold det er rettet kritikk mot», noe styret finner positivt.

«Advokatens vilje og evne til forbedring er et moment som i utgangspunktet vil tale mot eksklusjon. Utbedringene i denne saken skjer imidlertid etter at han gjentatte ganger og over lang tid har handlet i strid med Regler

for god advokatskikk», skriver Hovedstyret.

FORMALFEIL

Den tredje eksklusjonssaken gjaldt en advokat som også har mistet retten til å drive eiendomsmegling i henhold til advokatbevillingen. Årsaken til at advokaten ikke ble ekskludert, er at Hovedstyret fant at feilene som var begått dreide seg om formalfeil som ikke hadde gått utover publikum, og at advokaten har avvirket oppgjørsvirkosomhet og innrettet seg etter Finanstilsynets regelforståelse. Det foreligger heller ingen disiplinærsaker på advokaten.

Advokatene har de mest fornøyde kundene

I en ny undersøkelse fra EPSI Rating Norge scorer advokatbransjen best på kundetilfredshet med drøye 80 poeng av 100 mulige. Dermed topper advokatene listen over alle bransjene i målingen.

– Norske bedrifter er særdeles godt tilfredse med advokattjenestene. Kvaliteten på det arbeidet som gjøres er, ifølge kundene, meget god, sier Fredrik Høst i EPSI Rating Norge i en pressemelding.

Der fremheves det også at tilfredsheten bekreftes ved at det er lav klageandel på kun to prosent knyttet opp mot norske advokatbedrifter.

Etter advokatene følger revisjonsselskapene og regnskapsbyråene tett, med henholdsvis drøye 77 og 78 poeng. Dårligst ut kommer bemannings- og konsulentbyråene. Hver seg får de 69 og 72 poeng.

Ifølge EPSI Rating har de gjennomført om lag 1500 telefonintervjuer med bedrifter over hele landet. Alle resultatene presenteres på en skala fra null til 100. Et resultat over 75 regnes som meget bra, mens en poengsum under 60 anses som dårlig.

GDPR-veileder

På Advokatforeningens nettsider kan du laste ned en GDPR-veileder. Advokatforeningen har laget mye informasjon tilpasset advokater. Du finner også eksempel på behandlingsprotokoll, mal for oppdragsbekræftelse, og personvernerklæring overfor klienter og tredjeparter.

Foreslår standardformulerte disiplinær-klager

Disiplinærutvalget i Hordaland Sogn og Fjordane opplever en massiv økning i klagesaker. Nå tar utvalgsleder Silje Remøy til orde for å forenkle klagen.

TEKST OG FOTO: HENRIK SKJEVESTAD

Med en økning fra 44 klagesaker i 2016 til 65 i 2017, har disiplinærutvalget i Advokatforeningen Hordaland Sogn og Fjordane krets en stor utfordring.

Økningen i seg selv skaper merarbeid, og ofte tar det disiplinærutvalget lang tid å finne ut av hva klagerne egentlig klager på.

– Med flere saker er det økt oppmerksomhet mot disiplinærarbeidet i kretsen. Det er bra – og jo flere klager vi får, jo mer må vi fokusere på å få et effektivt og bra system som kan fungere bedre både for klagerne, og for utvalgene som skal behandle sakene, sier Remøy.

Hun orienterte fra kretsens arbeid på det årlige disiplinærutvalgsmøtet i forbindelse med Advokatenes Fagdager i Oslo.

TAR TID

Remøy ser for seg et system der den som klager må fylle ut visse punkter i et avkrysningsskjema og i en sjekkliste, og på en enkel måte presentere faktum i saken.

– Når vi får en klage der historiene er i fragmenter, og til dels er mangelfulle, er det veldig tidkrevende å skulle sette sammen puslespillet. Hvis vi kunne fått et system hvor rammene fra Advokatforeningen er slik at den som klager må fylle ut de mest sentrale hullene, vil jobben vår bli enklere. I tillegg blir det

Mange av klagerne har skrivevegring og skriver så kort som overhodet mulig – og av og til blir det da for kort. Andre ganger er klagenes altfor lange. Om vi innfører et avkrysningsskjema vil det løse mye, mener Silje Remøy (i midten). Også (f.v.) Even Øistensen fra AdvokatCompagniet, Marte Røv fra Equinor, og Janicke Keller-Fløystad fra Elden representerte kretsutvalget på møtet.

tryggere for dem som klager, ettersom klager vil få frem de sentrale punktene vi skal plukke opp, sier Remøy.

FAKTUM VIKTIGST

Ifølge disiplinærutvalgslederen vil det likevel være for mye å kreve at klagerne skal ta stilling til hvilke bestemmelser klagen deres skal vurderes opp imot.

– Dette kan være komplisert, og bestemmelsene er til dels overlappende. Vi vil ikke ha et system der man er avhengig av en advokat for å klage. Så lenge klagerne får presentert faktum i saken, skal vi håndtere hvilken bestemmelse det dreier seg om, påpeker Remøy.

Årlig disiplinærutvalgsmøte

Under Advokatenes fagdager i Oslo samles medlemmer av de ulike disiplinærutvalgene i Advokatforeningens kretser for å orientere om sitt arbeid og for å dele erfaringer.

På årets program sto blant annet et foredrag om Utdredning av kravet til rettslig klageinteresse ved advokat Marte Røv og advokat Even Øistensen, orientering om terskelen ved åpenbart grunnløse klager ved Kåre I. Moljord, og Reglene og praksis for saksomkostninger, ved advokat Pål A. Eide.

Det ble også diskutert om hvorvidt avvisningsaker bør offentliggjøres eller ikke.

STILLINGSANNONSE

ADVOKATFIRMAET INTERJURIS

Advokatfirmaet Interjuris DA i Kristiansand har 5 advokater. Vi arbeider mye med selskapsrett og transaksjoner, entrepris- og anleggsprosjekter, kontraktsutforming for handel, industri og tjenesteytende næringer (norsk og engelsk), finansiering av virksomheter, arbeidsrettslige problemstillinger og sikring av immaterielle rettigheter.

En av våre partnere flytter til Oslo, og vi søker

1–2 advokater/partnere

Vi har et godt faglig og sosialt miljø, og holder til i fine lokaler i Handelens Hus, midt i sentrum av Kristiansand.

Ta gjerne kontakt med Lars Gunnar Nag (M: 47 90 24 50) eller Jens Richard Andersen (M: 97 10 99 55) for en uformell samtale. Alle henvendelser behandles konfidensielt. Henvendelser kan også sendes på e-post til Ign@interjuris.no

Delta på JUS-kurs i utlandet

Vi arrangerer flere spennende kurs også utenfor Norge. Bli med til Belgia, USA, Danmark eller kanskje Østerrike?

Se jus.no for program og påmelding.

London

INTERNASJONALE
RESTRUKTURERINGER

16. – 17. JAN.

København og Paris

VOLDGIFTS DOMMERUTDANNINGEN

27. AUG. – 9. NOV.

Brüssel

EU/EØS-BASERT ARBEIDSRETT

24. – 25. SEP.

Harvard

LEADERSHIP SEMINAR – HARVARD
LAW SCHOOL PROGRAM

14. – 16. NOV.

– Advokatsamfunn ville vært det beste

DYRERE LØSNING: Departementet legger opp til en modell for et nytt tilsyns- og disiplinærsystem som vil kunne føre til økte kostnader for advokatene i forhold til dagens ordning, sier Erik Keiserud. Foto: Henrik Evertsson

Erik Keiserud, tidligere leder av Advokatforeningen, synes det er synd at Justis- og beredskapsdepartementet ikke ønsker å innføre et advokatsamfunn, og frykter at departementets forslag vil bli kostbart for advokatene.

TEKST: NINA SCHMIDT

I stedet for å innføre et advokatsamfunn med obligatorisk medlemskap, slik Advokatlovutvalget foreslo, ønsker departementet at Advokatforeningen fortsetter å være en uavhengig og fullstendig fristilt profesjonsforening, samt at det etableres to nye statlige organer; et uavhengig advokattilsyn og en uavhengig advokatnemnd.

– Personlig synes jeg forslaget om et advokatsamfunn og en advokatnemnd er det beste, men forutsetningen fra min side har hele tiden vært at et slikt forslag ikke må legge bindinger på advokatsamfunnets mulighet til å delta i den rettspolitiske debatten, sier Erik Keiserud.

Han understreker at dette er hans personlige synspunkter, og at han ikke

uttaler seg på vegne av Advokatforeningen.

MEST KONTROVERSIELLE

I et brev til Advokatforeningen og Tilsynsrådet skriver Justisdepartementet at Advokatlovutvalgets forslag om å opprette et advokatsamfunn med tvungent medlemskap er «det mest kontroversielle forslaget i utredningen». Forslaget skapte stor debatt da det ble lagt frem, blant annet fordi utvalget samtidig foreslo at advokatsamfunnet ikke skulle kunne ytre seg i kontroversielle saker.

I det tolv sider lange brevet skisserer departementet det de kaller sine foreløpige vurderinger for ny modell av nytt tilsyns- og disiplinærsystem.

Dette er i korthet forslagene fra departementet:

- Advokattilsynet og advokatnemnda skal være statlige uavhengige forvaltningsorganer, som verken kan instrueres i faglige, administrative eller økonomiske saker.
- Disiplinærnemndens og Advokatbevillingsnemndens oppgaver samles i ett organ – Advokatnemnda.
- Advokatnemnda skal ha et sekretariat.
- Advokattilsynet skal ledes av et styre. Styret og medlemmene av nemnda utpekes av ulike miljøer/institusjoner og oppnevnes ikke av departementet, slik som i dag.
- Organene skal finansieres ved bidrag fra advokatene.
- Advokatforeningens disiplinærutvalg skal ikke lenger være en del av den lovbaserte disiplinærordningen.

TRE SEKRETERIATER

– Forslaget til ny advokatlov kom i mars 2015, og jeg er glad for at departementet nå endelig har kommet på banen. Men jeg skjønner også at man i første omgang ønsker å ta opp tilsyns- og disiplinærsystemet, der det jo er det mest presserende behovet for endringer, sier Keiserud.

Han er likevel kritisk til at departementet nå legger opp til en løsning som innebærer at man får tre organer med hvert sitt sekretariat: En advokatnemnd, et advokattilsyn, og Advokatforeningen.

– Det legges opp til at begge de offentlige organene skal ha egne sekretariater. I dag er det jo Advokatforeningen som er sekretariat for Disiplinærnemnden, mens Tilsynsrådet er sekretariat for Advokatbevillingsnemnden. I departementets skisse legges det opp til ytterligere et sekretariat som man ikke har i dag. Løsningen departementet skisserer, kan bli ganske kostbar, og det er advokatene som skal betale kostnadene, sier Keiserud.

Han mener det er grunn til å se nærmere på den kostnadsmessige siden av forslaget.

– Jeg mener at man fortsatt vil kunne få problemer både med kompetansefordelingen og informasjonsflyten hvis man skal ha tre sekretariater, sier Keiserud.

EN FORENKLING

Den foreslåtte ordningen vil likevel presentere en forenkling, mener han.

– Det blir jo en forenkling ved at Advokatnemnda skal erstatte Advokatbevillingsnemnda og Disiplinærnemnden, og det blir også en forenkling ved at man ikke lenger skal ha disiplinærutvalgene som førsteinstans. På den annen side, forhindrer ikke departementets løsning at Advokatforeningen opprettholder sin ordning med egne disiplinærutvalg for sine medlemmer.

– Hvorvidt dette vil være ønskelig eller hensiktsmessig, er et annet spørsmål. Det kan for øvrig stilles spørsmål ved om sekretariatet for Advokatnemnda kunne legges til Advokatforenin-

gen, eventuelt om man burde ha en form for samlokalisering av sekretariatene, hvor man selvfølgelig må sikre at sekretariatet for Advokatnemnda har den nødvendige uavhengighet.

– En samlokalisering som også omfattet Advokattilsynets sekretariat, kunne også være en mulighet å se nærmere på. På denne måten kunne man sikre at sekretariatene fikk den nødvendige bransjekunnskap og innsikt i advokaters virksomhet, sier Keiserud.

STOR SAKSMENGDE

Han ser også klare utfordringer knyttet til saksbehandlingen i den foreslåtte Advokatnemnda, ikke minst dersom Advokatforeningens disiplinærutvalg legges ned.

– Et annet viktig tema vil bli fordelingen av oppgavene mellom Advokattilsynet og Advokatnemnda, samt hva som vil bli Advokatforeningens rolle i et nytt tilsyns- og disiplinærsystem, sier Keiserud.

Han synes det er utmerket at departementet i brevet understreker at hensynet til advokaters uavhengighet må være førende.

– Det er også utmerket at departementet legger opp til at det fortsatt skal være Advokatforeningen som har

ansvar for å utforme de advokatetiske reglene, sier han.

At det foreslås at staten ikke alene skal kunne oppnevne medlemmer av Advokattilsynet og Advokatnemnda, er viktig, ikke minst for å markere advokaters uavhengighet i forhold til staten, mener han.

– Jeg synes at departementet har skrevet et grundig notat, men har jeg merket meg at de understreker at dette er deres foreløpige vurderinger, og det er fint at de ber om kommentarer til disse.

Motvekt til staten

Å samle både tilsynsoppgaver, rettspolitiske oppgaver og kommersiell virksomhet i et advokatsamfunn kan bidra til å svekke advokatstandens rolle som en sterk og uavhengig rettspolitisk aktør, mener departementet.

«Advokatforeningen er en viktig motvekt til andre aktører i lovgivningsprosesser, ikke minst staten selv», påpeker departementet.

Departementet vil ha en særorganmodell, som vil kreve mindre endringer og fremstå mindre kontroversiell enn et advokatsamfunn.

En modell som ligger nærmere dagens ordning, vil være den beste løsningen, mener departementet.

ANNONSE

Finansavisen

JUS 2018

Finansavisen Jus er ikke bare et magasin for dem med juridisk embetseksamen. Historiene er like verdifulle for ledere, gründere og ansatte i norsk næringsliv, organisasjoner og offentlig forvaltning.

Advokatbransjen har de siste 30 årene opplevd en rivende utvikling. Advokatfirmaene har blitt større og mer spesialiserte. Jurister har fått større gjennomslagskraft i alle deler av samfunnet.

Finansavisen Jus dekker endringene i advokatnæringen, vi bringer deg nyhetene, enten det er snakk om konkrete saker eller om aktørene. Vi gir sakene større bredde, som igjen gir leserne bedre innsikt.

I årene som kommer vil blant annet innføringen av kunstig intelligens og automatisering av advokattjenester føre til større endringer, noe du kan lese om i Finansavisen Jus.

Magasinet distribueres med Finansavisen.

Opplag: 40 000

Finansavisen

JUS

– ET MAGASIN I FINANSAVISEN

4 UTSÅTTER TILBET

I 2018 kommer magasinet Finansavisen JUS ut:

13. SEPTEMBER
OG 22. NOVEMBER

FOR ANNONSEINFORMASJON OM MAGASINET OG ELLERS I AVISEN KONTAKT:

Caroline Reed Smith-Meyer
TH: 900 15283 | E-post: caroline@hognar.no
www.jusmagasinet.no

Finansavisen

VI OVERVÅKER NÆRINGSLIVET

– Bransjen måtte ha gått helhjertet inn for det

Dommer i Høyesterett og leder av Advokatlovutvalget, Bergljot Webster, har stor forståelse for at departementet vraker advokatsamfunnsmodellen.

TEKST: NINA SCHMIDT

– Alle diskusjonene og det unorske ved et advokatsamfunn var også bakgrunnen for at utvalget forslo et statlig «særorgan» som alternativ til et advokatsamfunn. Vi skisserte hvordan lovutkastet kunne endres hvis lovgiver ønsket en slik modell. Et uavhengig statlig tilsyn er en enkel løsning vi er fortrolige med i Norge, sier Webster.

– Skulle forslaget om et advokatsamfunn blitt gjennomført, måtte nok bransjen ha gått helhjertet inn for det. Det ville i alle fall ha gjort det betydelig lettere å gjennomføre en såpass radikal endring, sier Webster.

Hun mener at måten departementet nå ser for seg å organisere tilsyn- og disiplinærvirksomheten, med lovbestemt uavhengighet, er en akseptabel løsning i et land som Norge.

– Men det er en ulempe ved særorganmodellen som jeg ikke kan se at departementet har kommentert. Utvalget mente at et advokatsamfunns tilknytning til advokatstanden ville gi grunnlag for en annen type tilsyn enn det som er naturlig for et statlig tilsyn. I NOU-en er denne typen tilsyn omtalt som kollegialt tilsyn, det vil si et tilsyn der veiledning og støtte står sentralt, og med formål å løfte praksisen i standen utover minimumskravene. Nærhet til bransjen ville vært en stor fordel – kanskje også en forutsetning – for et slikt kollegialt tilsyn, sier Webster, og fortsetter:

Utvalgsleder Bergljot Webster høstet storm for Advokatlovutvalgets forslag om å begrense advokatsamfunnets yringsfrihet. Foto: Henrik Evertsson

– I departementets brev fremstår det som om tilknytning til advokatstanden bare vil være en fordel i disiplinærsaker, og at dette ikke er sentralt for tilsynssakene. I brevet siteres Disiplinærnemnden på «at det ikke er slik at advokatene hegner om sine egne, men at advokatene i disiplinærorganene

snarere opptrer lojalt mot regelverket og i praksis er vel så strenge som øvrige medlemmer». Departementet mener det er prinsipielle forskjeller mellom tilsynssystemet og disiplinærsystemet, og «når det gjelder disiplinærordningen, mener departementet at nærhet til bransjen er essensielt for å oppnå god kvalitet i klagebehandlingen».

Webster sier at hun ikke er bekymret for kvaliteten på den selvjustisen advokatene ville ha utøvet mot sine egne i et slikt tilsynsarbeid.

– En annen sak er hvor tillitsvekkende et standsbasert tilsyn ville fremstå utad. Det punktet ble grundig drøftet av utvalget og var en av ulempene ved et advokatsamfunn – som man nå slipper. At tilsynet skal utøves av et statlig organ og ikke som et kollegialt tilsyn, er kanskje den største ulempen ved å gå bort fra advokatsamfunnsmodellen. Jeg håper departementet vurderer hvordan tilsynet kan dreies i denne retningen, også under et særorgan, sier Webster.

– Mothensyn må vurderes

Advokat Kåre I. Moljord, leder av Disiplinærutvalget av Oslo krets, frykter at en avvikling av de regionale disiplinærutvalgene vil føre til at kompetanse og bevissthet innen advokatetikk forvitrer.

Arntzen de Besche-partneren har jobbet tett med advokatetikk i Advokatforeningen i mange år.

– Departementet legger opp til en én-instansbehandling i Advokatnemnden uten lovbestemte regionale disiplinærutvalg. Det er gode argumenter for et slikt syn. Men det er også mothensyn. Det er en kjensgjerning at det regionale arbeidet med disiplinærsaker skaper en unik kompetanse, bevissthet og engasjement om advokatetikk i hele

landet. Utvalgsmedlemmene er gode ambassadører for advokatetikk i lokalmiljøet og brukes ofte i internopplæring i advokatetikk, sier Moljord.

– Det er for tiden omlag åtti personer som – i stor grad på ubetalt dugnadsbasis – legger ned et stort og viktig arbeid i de regionale disiplinærutvalgene. Det fremstår som en utfordring hvordan Advokatnemnden skal kunne ta unna alle disiplinærsakene innen rimelig tid uten et betydelig styrket lønnet sekretariat. Advokatforeningen må nå vurdere disse mothensynene. Det blir spennende å følge den videre utviklingen i saken, sier Moljord.

– Ville ha ødelagt Advokatforeningen

Et advokatsamfunn ville gått helt på tvers av samfunnets behov for en fri og uavhengig advokatstand, mener advokat Brynjar Østgård. Han har hele tiden vært en sterk motstander av et advokatsamfunn, og engasjerte seg for å få Representantskapet til å stemme imot forslaget.

TEKST: NINA SCHMIDT

Østgård skrev debattinnlegg i Advokatbladet og tok egenhendig kontakt med hele Advokatforeningens representantskap for å be om et ekstraordinært møte da Advokatlovutvalgets forslag til ny advokatlov ble kjent vinteren 2014–2015.

På det ekstraordinære representantskapsmøtet i mars 2015 ble det vedtatt at Advokatforeningen ønsket å bli en del av Advokatsamfunnet, så sant samfunnet ikke ville få noen begrensinger i sin yringsfrihet.

– Jeg mener at Advokatforeningen burde ha vært mye skarpere og fullstendig avvist hele modellen, og ikke bare forsøkt å moderere den, nettopp på grunn av de innsigelsene som nå også departementet slutter seg til, sier Østgård.

Et advokatsamfunn med obligatorisk medlemskap ville ha vært ødeleggende for Advokatforeningen, og var en veldig dårlig idé, mener han.

– Det er nesten ufattelig at advokatlovutvalget kunne finne på noe slikt. Advokater må være frie og uavhengige. Da blir det helt bakvendt at statens skal organisere dem. Vi er kanskje den siste yrkesgruppen i et rettssystem som skal dirigeres av staten, sier Østgård.

BØR LIGGE I SKUFFEN

Han sier at han var overrasket over at ikke flere advokater tok til motmæle mot advokatsamfunnsmodellen.

Bortsett fra at han ønsker seg et nytt tilsyns- og disiplinærsystem, som han mener er uoversiktlig og bør forenkles, så håper han at hele advokatlovutvalgets forslag blir liggende i skuffen.

Brynjar Østgård er medlem av representantskapet, Advokatforeningens øverste organ. Foto: Henrik Evertsson

Han oppfordrer Advokatforeningen til å se nærmere på forslaget om å løfte disiplinærsakene helt ut av Advokatforeningen.

– Jeg er klar over at en rendyrket intern disiplinærstruktur vil virke lite tillitsvekkende eksternt, men samtidig må man spørre seg om det er riktig at disiplinærsakene skal løftes helt ut av foreningen. Jeg har ikke noe svar på dette, sier han.

Han frykter ikke at særorganmodellen som departementet nå foreslår, vil bli kostbar.

– Det er ikke, etter min mening, opplagt at det er advokatene som skal finansiere alle disse strukturene. Men uansett får det heller bli litt dyrere, det er ikke snakk om svimlende beløp, og dette argumentet synes jeg ikke veier så tungt, sier Østgård.

ANNONSE

GJØRE USIKRE FORDRINGER OM TIL SIKRE PENGER?

www.7-fjell.no

7 FJELL AS har kjøpt pengekrav fra konkursbo over en periode på 17 år. Omgående oppgjør og konfidensiell behandling. **NYTT:** Vi kjøper også utestående salærkrav.

Erlend Wessel Carlsen var frem til utgangen av 2016 redaksjons-sjef for Finansavisen Jus, og hadde ansvaret for Advokatundersøkelsen fra 2008–2016. I dag jobber han som kommunikasjons-sjef i snusprodusenten Swedish Match Norge.

Prisgaloppen

Opp med hånden det advokatfirmaet som ikke har fått en utmerkelse i år.

Chambers, Chambers Europe, Legal 500, IFLR og Prospera.

Finansavisen har sin egen, mens andre medier som Kapital, DN og Estate Medier er blant dem som har

publisert egne eller andres. I tillegg kommer de mer bransjespesifikke.

Vi snakker selvfølgelig om priser, kåringer og utmerkelser.

Og var ikke det nok har man utmerkelser som hvor jusstudentene helst vil jobbe, oversikter og tabeller over firmaet med flest kvinnelige partnere, beste finansielle resultater, og så videre...

Alle de overnevnte har igjen bråter av underkategorier og utmerkelser. Det er med andre ord svært få som ikke klarer å hale i land en seier i det voldsomme arsenalet av kåringer. Og er det noen, så klarer de også å vri en kåring eller oversikt til en seier a la «i fjor var vi to på listen, i år er vi tre». Og dermed fremstår man som en vinner, selv om peishyllen ikke kan fylles med

et diplom eller en gravert glassbit. De som har et knippe advokater på LinkedIn kan trolig skrive under på at det er en relativt grei prisinflasjon i nyhetsstrømmen fra nyttår og frem til sommerferien.

Selvskrytet (og honoreringen av kolleger som har fått skryt) kommer naturlig nok for å vise at man er til stede i markedet og er et naturlig verktøy i kampen om klienter og best mulig omdømme, og det er det selvfølgelig ikke noe galt med, men når det nå snart er flere utmerkelser enn det er store og mellomstore advokatfirmaer, da er det kanskje litt for mye.

Det er selvfølgelig ikke den eneste bransjen med priser og kåringer, for all

del, og man får selvfølgelig forstå at når konkurransen er så tøff som den er, så bruker man alle medie- og markeds-krefter man har til å synliggjøre budskapet. Og ettersom dette er en kjøpesterk bransje med svært gode marginer er det også en betalingsvillig bransje.

Under min tid som journalist ble man fra en del andre bransjer ofte oppringt av firmaer som kunne fortelle at de hadde vunnet en pris, fått en utmerkelse eller blitt sertifisert som et eller annet i gullstandard. Selvsagt skjønner man gleden av å bli anerkjent, men til slutt ble det så mye av det at vi innen visse bransjer måtte sette ned foten å si at nå har pris- og sertifiseringsgalop-

pen har gått så langt at vi må si nei til alt. Denne inngangsdøren nærmer advokatbransjen seg faretruende. Og hvor mye er prisen da verdt? For å få anerkjennelse for arbeidet og nyttige tilbakemeldinger? Kanskje, men det får man jo så å si i alle andre kanaler. Enten i rettssalen via dom, fra klient etter endt arbeid eller man merker det på tilsiget (eller frafallet) av nye klienter.

For hvem er egentlig prisvinneren i år? Ingen. Når alle er spesielle er ingen spesielle. For de visker hverandre ut, og det er kun advokatfirmaene selv som kan skille nivået på de ulike prisene fra hverandre, hvis de i det hele tatt kan.

Taperen? De som eventuelt rakk opp hånden.

ANNONSE

Borgarting lagmannsrett, Oslo byfogdembete og Oslo tingrett får ny postadresse fra 1. juli 2018:

Borgarting lagmannsrett, Postboks 2107 Vika, 0125 Oslo

Oslo byfogdembete, Postboks 2099 Vika, 0125 Oslo

Oslo tingrett, Postboks 2106 Vika, 0125 Oslo

Besøks- og fakturaadressene er som før.

ANNONSE

ADVOKAT PAKKEN

VI TILBYR TRE SAMARBEIDSMODELLER FOR ADVOKATER

- 1 Ved kontrakts-/oppgjørsoppdrag tar advokaten seg av kontraktsmøte og trenger ikke eiendoms-meglerbevilling. **Weboppgjør** eier klientregnskap/klientkonto, tar kontroll på pengeheftelser, foretar tinglysing og gjennomfører sluttoppgjøret.
- 2 Advokaten sørger for hele salgsprosessen til og med kontraktsmøte. **Weboppgjør** eier klientregnskap/klientkonto, tar kontroll på pengeheftelser, foretar tinglysing og gjennomfører sluttoppgjøret.
- 3 Ordinær systemleveranse fra websystemer med eller uten oppgjørstjeneste fra **Weboppgjør**. **Weboppgjør** vil da foreta oppgjør i advokatens klientregnskap og benytte advokatens klientkonto.

W·weboppgjør

morten@weboppgjør.no | 55 50 85 90 / 934 22 790 | www.weboppgjør.no

INNOVATIVT
SAMARBEID OM
EIENDOMS-
OPPGJØR

FRIGJØR
RESSURSER
OG KAPITAL

ØKT
FORTJENESTE
OG MINDRE
ANSVAR

Mener høyesterettsdom om reisetid ikke kan brukes

Høyesterettsdommen der en politimann fikk rett til lønn på reise, kan ikke anvendes i advokaters kamp mot halvering av reisesalæret, slår arbeidsrettsekspert Jan Fougner fast.

TEKST: THEA N. DAHL

I begynnelsen av juni slo Høyesterett fast at reisetid er arbeidstid for en politimann som krevde å få betalt for reisetid i forbindelse med oppdrag utenfor det faste arbeidsstedet.

Dommen har gitt håp til mange advokater som mener at den også må gjelde i deres kamp mot halvering av reisesalæret. På Advokatbladets Facebook-side er det flere som har gitt uttrykk for dette, samtidig som det også er noen som deler Fougners oppfattelse:

«Selvsagt må dette prinsippet også gjelde for advokater som jobber for offentlig salærsats», skrev en advokat.

«Burde være en selvfølge. Er man på vei for å representere klient – lang eller kort vei – nært eller lengre borte – da er reisen og påfølgende kostnader nødvendig ivaretagelse av oppdrag», skrev en annen.

«Spørsmålet om arbeidstid er en arbeidsrettslig problemstilling. Som advokat hverken er man – eller ønsker man å være – ansatt av staten. Den eneste måten å tvinge satsene opp på er at man slutter å påta seg disse oppdragene hvis man ikke er fornøyd med betingelsene», skrev en tredje.

– GJELDER FOR OSS

Advokat og tidligere leder av Oslo krets, Marte Svarstad Brodtkorb, mener det er åpenbart at argumentene i

Wiersholm-advokat og professor i arbeidsrett Jan Fougner minner om at arbeidsforhold er noe annet enn oppdragsforhold.

høyesterettsdommen også gjelder for advokater.

– På samme måte som at sammenslåing av politidistrikter fører til mer reisetid, har vi også reisetid fordi vi ikke kan bestemme hvor klienten sitter. Høyesterett har fastslått at dersom man jobber i staten, skal man få reisetid dekket. Det blir jo akkurat det samme for oss som jobber under offentlig salærsats. Spesielt fordi det er svært sjeldent at klienten har mulighet til å komme til oss – vi må reise til dem, sier Brodtkorb.

– Jeg tenker at når Høyesterett har kommet til den konklusjonen for en politimann, må jo politikerne se at det samme gjelder for oss. Forskjellen er at

politiet som regel har fast lønn og overtid, mens vi bare har timebetalt. Det er ingen som betaler overtid til oss. Sånn sett er vi faktisk vanskeligere stilt.

ARBEIDSGIVER OG ARBEIDSTAKER

Men Jan Fougner, partner i Wiersholm og leder av Advokatforeningens lovutvalg for arbeidsrett, påpeker at dommen gjelder forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker.

– Vil dommen kunne anvendes i advokaters kamp mot halvering av reisesalæret?

– Nei. Dommen gjelder arbeidsmiljølovens bestemmelse om arbeidstid og arbeidsfri, og følgelig forholdet mellom arbeidsgiver og arbeidstaker, sier han og fortsetter:

– Advokaters offentlige salærsats, og forhandlingene om å øke denne, følger andre regler og dreier seg, så vidt jeg forstår det, om oppdragsforhold og ikke arbeidsforhold mellom advokat og det offentlige. Men naturligvis kan mange av de samme realargumentene benyttes i en forhandling om endring av salærforskriften, sier Fougner.

– EN UTOPI

Halveringen av advokaters reisesalær, som ble innført nærmest over natten av Justisdepartementet i januar i fjor, har skapt mye frustrasjon blant advokater, særlig i distriktene.

– At Justis- og beredskapsdepartementet mener det er enkelt å jobbe med andre oppdrag mens man er på reise for det offentlige, er en utopi, sier advokat Arild Dyngeland.

Han ledet Advokatforeningens aksjonsutvalg og rettshjelpsaksjonen i 2015.

– Begrunnelsen for at vi skal få halv tid på reise, er at vi skal kunne jobbe

med andre saker underveis. Hvert fall med tanke på reisetid, så går ikke det an, sier Dyngeland.

SKIVEBOM FRA JUSTIS-DEPARTEMENTET

Dyngeland mener Justis- og beredskapsdepartementet har brukt feil utgangspunkt for sine beregninger.

– Departementet har gitt uttrykk for at modellen med halvt salær på reise er knyttet til praksis i sivilrettslige advokatselskaper. Men forskjellen der blir jo at de ofte kan ta to tusen, tre tusen eller fire tusen kroner eller mer i timen.

Dyngeland viser til at Oslo byfogdembetet satt opp timesatsen med 370 kroner for advokater som jobber som bobestyrere i konkurs. Målet her var å sikre kvaliteten og hindre bobestyrerne fra å ta bedre betalte oppdrag andre steder.

– DIGITALISERINGEN GJØR DET MULIG

Justis- og beredskapsdepartementet, på sin side, mener at den teknologiske utviklingen har gjort det enklere å arbeide mens man er på reise.

– Det er derfor rimelig at det offentlige ikke lenger dekker time for time under reise. Redusert fraværsgodtgjø-

relse gir økt incentiv til å arbeide under reise og til å begrense reiser der dette er mulig. Dette er nødvendig for å sikre effektiv bruk av fellesskapets ressurser, sier seniorkommunikasjonsrådgiver i departementet, Andreas Bondevik, til Advokatbladet.

– MÅ JOBBE MINDRE MED RETTSHJELP

Dyngeland sier at det blir stadig mer krevende å drive et advokatkontor sammenliknet med tidligere.

– Satsen for offentlig salær på 1020 kroner er problematisk for drift av et advokatkontor i seg selv, fordi det blir stadig med komplekst med ansatte, rutiner, GDPR, Finanstilsynet og så videre. Å være å jour med dette tar tid, noe som går utover antall fakturerbare timer. Skal man i tillegg få en sats som ikke gir rare bidraget til virksomheten, og man samtidig reiser mye, blir dette rammebetingelser det er veldig vanskelig å drive en virksomhet innenfor. Jeg skjønner derfor at mange da velger bort sakene som krever at man må reise.

– Når kostnader til kontorlokaler, IKT-kostnader og andre kostnader er trukket fra, har Advokatforeningen

Arild Dyngeland ledet aksjonsutvalget som jobbet for økt salærsats i forkant av rettshjelpsaksjonen i 2015.

Reisetid bør være arbeidstid også for advokater under offentlig salærsats, mener advokat Marte Svarstad Brodtkorb.

beregnet at advokater som utelukkende tar oppdrag på offentlig salærsats vil ha 639.000 kroner til lønn og utbytte, svarer Bondevik i departementet.

– SIKRER FORUTSIGBAR INNTEKT

Bondevik sier at departementet er enig i at salærsatsen må være på et slikt nivå at det sikrer kvalitet.

– Salærsatsen bør ligge på et nivå som medvirker til at det leveres gode advokattjenester for de offentlige midlene som benyttes. Departementet har ikke fått tilbakemeldinger fra domstolene om at det er manglende tilgang på gode advokater. Dette har trolig sammenheng med at flere advokater opplever at den offentlige godtgjørelsen av advokattjenester sikrer en forutsigbar inntekt, mener han.

ANNONSE

VOGT ADVOKATFIRMA
— ESPAÑA SL —

- Fast eiendom
- Arv/Skifte
- Forretningsjuss
- Skatte representant
- Skatt
- Regnskap & Selvangivelser

Vogt Advokatfirma España S.L.
Ricardo Solano 65 - 2º 5 // 29601 Marbella - España
Tlf: (+34) 952 776 707
E-post: info@vogtflaw.com // www.vogtflaw.com

Nå kan du ringe oss fra SKANDINAVIA til lokal tlf: Norge: 219 846 40
Sverige: 040 300 148
Danmark: 767 573 48
Finland: 905 070 276

De tre politikerne fra regjeringspartiene Høyre (Peter Frølich), Venstre (Sveinung Rotevatn) og Frp (Himanshu Gulati) møtte til debatt om prioriteringer med Representantskapet.

Ja til egenrapportering

Representantskapet vedtok mot elleve stemmer å endre etterutdanningsordningen fra og med neste periode, som begynner i januar 2019.

Det blir slutt på at Advokatforeningen må godkjenne etterutdanningstimen. I stedet vil det bli innført en ordning med selv-deklarerer. Sekretariatet i foreningen har fått mandat til å kunne utføre stikkprøvekontroller for å forhindre juks.

Trøndelag krets og Vestfold krets var skeptiske til forslaget, og fryktet at egenrapportering kunne føre til at flere ikke gjennomførte etterutdanningen. Også Rogaland krets foretrakk at dagens ordning ble opprettholdt, men vant ikke frem med dette synspunktet.

– Staten utnytter vår stand

Da regjeringen halverte reisesalæret over natten, var det etter modell fra hvordan store advokatfirmaer praktiserer dette overfor sine klienter.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Det fortalte Høyres justispolitiske talsmann, stortingsrepresentant Peter Frølich, da han sammen med statssekretær Sveinung Rotevatn (V) og medlem av justiskomiteen Himanshu Gulati (Frp) stilte til politisk debatt på vårmøtet i representantskapet i Oslo siste dagen i mai.

– Jeg skjønner at dette kom brått på og er et upopulært tema. Men selve konstruksjonen og innretningen på løsningen er ikke tatt helt ut av løse

luften. Man har skjelet til privat sektor, og sett hvordan advokatfirmaene praktiserer dette overfor sine klienter. Trenden er at man gjennomgående har gått bort fra å fakturere ett hundre prosent når man er på reise, og gått over til å fakturere femti prosent. Dette er tilfelle i alle fall i de større firmaene, og en trend de siste årene. Man er kommet frem til at klientene mener det er urimelig at advokaten skal kompenseres like mye for å kjøre bil som for å jobbe, sa Frølich.

Dette fikk flere advokater til å reagere, blant annet Forsvarergruppens leder, Marius Dietrichson.

– Det kan hende at de som selger spisset spesialkunnskap kan gå noe ned i timeprisen når de er på reise. Men salærsatsen er nå helt nede på grunnfjellet, og å halvere reisesalæret, var det mest distriktsfiendtlige vedtaket man kunne gjøre. Det rammer i det vesentlige distriktsadvokatene våre, og besparelsen er totalt sett svært liten. Vi ber om at dette rettes opp, sa Dietrichson.

Nestleder Anita Ryan Lykken i Trøndelag krets lurte på om politikerne visste hvor lite advokater som

jobber på offentlig salær i distriktene sitter igjen med, når utgiftene er betalt.

– Staten utnytter vår stand, og jeg synes det er skammelig! Når vi vet at de store advokatfirmaene tar mellom tre og fem tusen kroner timen, og så sammenligner dere det med halveringen av offentlig sats på 1020 kroner. Dette er ikke lukrativt i det hele tatt. Jeg koker, sa Lykken, til applaus fra salen.

JOBBE OG KJØRE?

Debattleder Aslak Bonde spurte statssekretær Rotevatn om det stemmer at advokater forventes å jobbe med saker mens de for eksempel kjører bil.

– Jeg erkjenner selvfølgelig at man ikke kan jobbe ett hundre prosent når man tar fly og kjører bil, men ser at det er en forskjell på å ta tog og å kjøre bil, svarte Rotevatn.

De tre partilederne til regjeringspartiene er klar over situasjonen, sa statssekretær Rotevatn.

– Dette har Advokatforeningen tatt opp på hvert eneste møte de siste årene. Jeg har betydelig sympati med de innvendingene som kommer frem her, så får vi se fremover om det er

mulig å prioritere endringer. Jeg skal ikke utelukke det, samtidig viser tall i departementet at det er god tilgang på advokater som ønsker å ta saker på offentlig salærsats. Men disse advokatene skal ikke være på C- eller D-laget. Mange brenner for sine fagfelt, og ære være dem for det. Så vi forstår at det er et engasjement her, sa Rotevatn.

STÅR PÅ GRUNNFJELLET

Frps Gulati sa at det han hadde hørt fra advokatene, gjorde dypt inntrykk.

– Vi er klar over at vi er på grunnfjellet, og at salærsatsene ses på. Men det er veldig vanskelig å love noe om hva som kommer i budsjettet til neste år eller senere. De diskusjonene må tas der de hører hjemme, sa Gulati.

Frølich sa at han «reagerte litt på ensidigheten i advokatenes argumentasjon», og innrømmet at han var blitt provosert over en advokat som i sosiale medier hadde hevdet at regjeringen kuttet 87 millioner kroner i fri retts hjelp.

– Det er snakk om rettighetsstyrte utgifter og er snakk om en teknisk justering, og at høyt utdannede advokater sier at dette er et kutt og at det er regjeringens

onde vilje, da blir jeg provosert. Innlegget ble delt tusenvis av ganger, sa Frølich.

– Vi skjønner at det er nødvendig å prioritere, men vi vil bare at dere skal vite hvordan det er «in real life». Å gjøre en forsvarerjobb i Stavanger er nå kun for spesielt interesserte, det er lite attraktivt, sa Anne Kroken, nestleder i Forsvarergruppen, og fra Stavanger.

Advokatforeningens leder, Jens Johan Hjort, kommenterte at han synes «grunnfjelldiskusjonen» lovte godt.

– Departementet kan ikke være bekjente av å komme tilbake ved neste korsvei og si at nå må dere skave av grunnfjellet, sa Hjort.

Ja til MR-punkt i RGA

Brødrene Hallvard og Brynjar Østgård var negative til å innføre en nytt MR-punkt i RGA, men fikk ikke gjennomslag da saken ble behandlet i representantskapet.

– Ordlyden som foreslås er ekstremt vid, og har ingen begrensninger. Det er prinsipielt underlig og etter mitt syn uakseptabelt at rettslig rådgivning skal få yrkesmessige konsekven-

ser så lenge vi holder oss innenfor norsk lov. Vi har i de advokatetiske kravene i dag krav til etisk rådgivning, så dette blir en utvidelse, sa Hallvard Østgård fra Hovedstyret.

– Min klare anbefaling er å vedta forslaget slik det står, sa Jens Johan Hjort. Forslaget ble vedtatt mot fire stemmer.

Se også Debatt side 49

Anita Ryan Løkken i Trøndelag krets har regnet ut at hun på enkelte dager med mye reising har en timelønn på 63 kroner, fortalte hun.

Han forsvarer innsatte etter 9/11-terroren

Hvordan forsvere rettsstatlige prinsipper når du jobber med innsatte på Guantánamo-basen på Cuba – innsatte som systematisk blir plaget og ydmyket?

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Dette var temaet for advokat og offiser Sterling Thomas fra USAs Chief Defence Counsel ved Office of Military Commissions at Guantánamo da han holdt foredrag for Advokatforeningens representantskap i Oslo i mai.

– Det er mange eksempler på hvordan CIA bryter rettsstatlige prinsipper og advokaters taushetsplikt. Vi blir avlyttet under klientsamtaler, dokumenter blir holdt tilbake, terskelen for bevis er senket, e-poster er regelrett blitt stjålet, og fanger med krigstraumer får ingen behandling. Myndighetene sier det gjelder nasjonens sikkerhet, men jeg synes at de mangler moral, og at det er flaut, sa Thomas.

– En CIA-ansatt ble satt til å tolke på et forsvarerteam. Det er helt utrolig, og jeg hadde aldri trodd jeg skulle se det. Dette er ikke eksempler på «American justice», sa Thomas.

MINNER OM KENNEL

Sterling Thomas er offiser i det amerikanske luftforsvaret, og bærer sin uniform med stolthet.

– Du kan ikke forvente at klienten vil stole på deg, når du vandrer inn i uniform og sier «hei, jeg er en del av forsvarerteamet». En av klientene mine hadde vært utsatt for tortur i flere år, nettopp av folk i uniform. Det tok meg flere år å få tillit.

På det meste var det 684 innsatte på basen, i dag er det bare et fortitalls fanger igjen. Fasilitetene ville ikke ha passert som et fengsel i USA, fortalte Thomas.

– Det er åpent, og minner mer om en kennel for hunder, og selv om det er noen takstrukturer for å beskytte mot regn, er det ingen beskyttelse mot vindbårne problemer som mygg, fortalte han.

Basen er delt i syv «camps». Ved fem av avdelingene finnes det enkelte fasiliteter, som en fotballbane, mens i camp 7 er alt fullstendig lukket.

– Vi har ingen bilder derfra, og det er her høyrisiko-fangene holdes, blant annet mine klienter. Noen fanger har vært så lenge som femten år på Guantánamo uten domstolsbehandling, sa Thomas.

KRIGSFORBRYTELSE

I USAs over to hundre år lange historie, har man bare hatt militærdomstoler knyttet til krigsforbrytelser tre ganger; Etter slaveritiden, etter annen verdenskrig, og nå, i tilknytning til Cuba-basen, fortalte han.

– At vi har så lite erfaring, er en av årsakene til at saksbehandlingen tar så lang tid. Vi støter på helt nye, juridiske problemstillinger, sa Thomas.

Offiser og forsvarsadvokat Sterling Thomas åpnet foredraget sitt med å understreke at ingen ting av det han kom til å snakke om, var hemmeligstemplett informasjon.

Enkelte av fangene på basen kommer aldri til å møte i for en domstol i USA, fremholdt han.

– Noen er derimot klare til å bli sendt ut, men myndighetene ønsker ikke å sende ut disse mennene, fordi det ikke passer med deres politiske mål, sa han.

SEKSUELL TORTUR

En av hans klienter, Ammar al Baluchi, ble ifølge Thomas kidnappet av CIA i 2003, og i tre og et halvt år utsatt for tortur, deriblant vann-tortur og seksuell tortur. Ifølge Thomas ble han blant annet tvunget til å stå oppreist i 83 timer mens han ble slått og avhørt. Baluchi skal ha fått en større hjerneskade som følge av torturen.

– Etter at han ble sluppet ut fra CIAs varetekt, har han vært nærmest konstant isolert, sa Thomas.

Selv om han tror at jobben som forsvarer for Guantanamo-fangene kan få innvirkning på hans videre militære karriere, ønsker han ikke å gi seg.

– Vi som jobber som advokater i Military Commission fortsetter å påta oss disse oppdragene fordi vi tror på rettsstatlige verdier. Jeg er en offiser i luftvåpenet, og bærer en uniform som betyr svært mye for meg. Hvis vi taper disse kampene på vegne av rettsstaten, så vil dette aldri ta slutt, sa Thomas.

ANNONSE

Våre advokater kombinerer lokal kompetanse med global rekkevidde

Advokatfirma
DLA Piper Norway DA
Bryggegate 6
Tlf: +47 24 13 15 00

dlapiper.com

Hjort gjenvalgt etter debatt

Jens Johan Hjort er enstemmig gjenvalgt for to nye år av representantskapet. Det ble debatt om hva som skal skje dersom Hjort blir ordfører kandidat for Tromsø Høyre ved neste års valg.

Susanne Munch Thore er valgt til ny nestleder. Her med Jens Johan Hjort.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

REPRESENTANTSKAPET: Jens Johan Hjort har signalisert at han ønsker å stille til valg, og ifølge avisen Nordlys får den nåværende ordføreren fra Arbeiderpartiet «bank» av Jens Johan Hjort i en popularitetsmåling.

Valgkomiteen i Advokatforeningen var av den oppfatning at det måtte bli opp til Hovedstyret å avgjøre hva som skal skje, dersom Hjort blir nominert og vinner ordførervervet ved kommunevalget til neste år.

Oslo krets foreslo at dersom det kommer til at Hjort må trekke seg

fordi han blir ordfører, så må det innkalles til nytt representantskapsmøte.

– Det bør legges opp til en grundigere vurdering enn at nestleder bare automatisk rykker opp, sa Else Marie Merckoll, leder av Oslo krets.

Oslo krets foreslo at dersom Hjort blir nominert til ordfører kandidat, bes valgkomiteen om å foreslå en ny lederkandidat til representantskapet i mai 2019. Forslaget ble vedtatt ved stort flertall.

Disse ble valgt til nye medlemmer av hovedstyret: Anne Kjølsøth Ekerholt (49), Oslo krets. Jon Wessel-Aas (51), Oslo krets. Irene Kildebo (49), Buskerud krets. Marte Reier (64), Østfold krets. Cathrin Myhre Skram (32), Møre og Romsdal krets.

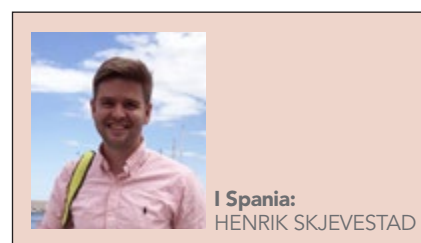

Einar Askvig har jobbet som advokat i Vogt Law helt siden 1999, mens kollega Kari Hegdal startet som rådgiver i firmaet i fjor høst. Hun har i tillegg lang erfaring som fagansvarlig i et meglerfirma og som advokat i Thommessen.

– Her nede er **alle** banditter inntil det motsatte er bevist

Einar Askvig vil ikke fremstå som en cowboy, men erkjenner at livet som advokat i Spania innebærer en del opplevelser som ikke er pensum på jussen.

I nitten år har Einar Askvig drevet advokatfirmaet Vogt Advokatfirma i Marbella, som i all hovedsak lever av å rådgir nordmenn med eiendom i Spania.

I dag er de tre partnere, i tillegg til flere rådgivere, som holder til i Vogts lokaler i Marbella, bare en kort spasertur fra strandpromenaden i den fasjonable feriebyen helt syd i landet.

Askvig hadde jobbet flere år i utlandet, deriblant i Chicago og Rotterdam, før han tok fatt på flere år med sjørett i Antwerpen.

– Jeg trivdes godt utenlands, så vi tok en diskusjon hjemme, der vi ble enige om å fortsette med det. Egentlig hadde jeg lyst til å prøve ut Singapore, men etter en prat med familien landet vi på Spania. Litt på grunn av klimaet, men også fordi det ikke fantes et solid norsk advokatfirma her fra før, påpeker Askvig når Advokatbladet møter ham på kontoret.

GOLFKARRIERE I DASS

Han bedyrer at hverdagen består av noe ganske annet enn lange golf-runder, og paraplydriker på solsengen.

– Marbella er kjent som Spanias St. Tropez, med en høy «se og bli sett-faktor» – og store biler og store yachter.

Men grunnen til at jeg dro hit var ikke for å være en St. Tropez-kar!

Askvig legger ikke skjul på at en grunn til at han valgte akkurat Marbella, er at byen har et marked med mange pengesterke nordmenn.

– Hvis ikke jeg kan tjene penger på det jeg driver med, kan jeg like gjerne være hjemme å spille golf. Jeg må tjene penger, ikke minst for å kunne lønne tolv ansatte, sier Askvig.

I tillegg til jusutdannelsen har han bakgrunn fra Handelshøyskolen BI.

Siden oppstarten har Vogt Advokatfirma gått fra én til tolv ansatte. Askvigs golfkarriere har det derimot gått verre med.

– Jeg hadde et ålreit handicap da jeg kom hit. Nå er det gått helt i dass! I dag spiller jeg golf tre-fire ganger i året. Da jeg var i Belgia spilte jeg gjerne fem-seks ganger i måneden. Det er en av de tingene man bare må ofre, sier Askvig.

– Hva er det viktigste suksesskriteriet for å lykkes som norsk advokat i Spania?

– Du må være en gründer, og like å jobbe fryktelig hardt. Det er to grupper mennesker her: De som er omtrentlige, og nesten ikke jobber, og de som arbeider hardt. Jeg er 71 år nå, og har gjort min del i mange år.

FORHANDLER PÅ ENGELSK

Fremdeles starter han gjerne å jobbe i sekstiden på morgenen.

– I begynnelsen var det 12 til 14 timers arbeidsdager – og ingenting som het helgefri. Når klientene ringte var det om å gjøre å hale dem inn. Da

var det ikke snakk om kontortid fra ni til fire på mandag til fredag, altså.

Askvig peker på at språkkunnskap også er viktig.

– Alle her på kontoret er spansktalende – unntatt meg. Jeg hadde aldri tid til å lære meg det skikkelig. Jeg leser en del, men Gud forby om jeg skulle forhandle på spansk. Det ville dessuten være veldig dumt – jeg kunne aldri kommet opp på samme nivå som en spansk advokat.

Ifølge advokaten er 80 prosent av firmaets klienter norske.

– Og 80 prosent av disse igjen kommer med saker som har noe med fast eiendom å gjøre.

INGEN KRAV TIL MEGLERE

Det går i kjøp, salg, opplåning av boliger – og nabokrangler.

– Nordmenn har en egen evne til å krangle når de kommer utenfor landets grenser, mener Askvig.

– I Norge kjøper man gjerne eiendom uten en advokat. Hvorfor er det behov for dere i Spania?

– Jeg pleier å si at på denne kysten er alle banditter inntil det motsatte er bevist!

Han tillegger at det i Spania ikke finnes formelle krav for å drive som eiendomsmegler.

– Og ettersom det ikke finnes autoriserte eiendomsmeglere, har de som driver med dette ofte hverken peiling på det bygningstekniske, finansiering, eller skatt.

– Noen kan nok en del, men de er så forbasket omtrentlige.

– Hvis en norsk klient spør om det kommer et bygg foran en leilighet de vil kjøpe, vil en megler si at det gjør det ikke – fordi han er interessert i provisjonen. Derfor kommer klientene til oss. Vi sjekker om bygget er satt opp riktig, at ikke antall kvadratmeter overskrider byggetillatelsen, og om det kommer et nytt bygg foran eller en motorvei like bak huset, sier Askvig.

OPPGITT OVER KONKURRENTER

Lokalkunnskapen er blitt god business for Askvig.

– Ellers hadde vi ikke gått fra én til 12 ansatte. Jeg har drømt om å én dag ansette en svensk og en dansk advokat også. Men det har foreløpig ikke vært nødvendig, sier Askvig, og avslører;

– Alle andre advokatfirmaer i denne byen løper rundt og banker på dørene hos meglerne for å få klienter. Og jeg vet ikke hvor mange bankdirektører som har sittet i den stolen der og sagt; «Einar, hvis du kan skaffe oss klienter

så skal du få x antall euro i måneden». Skjønner de ikke hvor galt det er?!, sier Askvig engasjert, og svarer selv.

– For det første er det forbudt for meg som norsk advokat. Og tenk deg den dagen jeg må saksøke banken fordi de har gjort noe galt mot en av våre klienter. Også møter jeg bankdirektøren i retten som sier «Du fikk jo betalt for dette!». Om jeg skulle opptre slik blir jeg en agent, og ikke en advokat lenger. Men dette skjønner ikke spanjolene at er galt!

Han mener Vogt taper flere avtaler fordi de ikke vil betale ut slike bonuser – som ikke er forbudt i Spania.

TILTALT I SKATTESAK

Et Google-søk på 71-åringen avslører at Askvig i en årrekke har hatt en alvorlig skattesak hengende over seg i Spania.

– Det er en forferdelig kjedelig sak, svært lik Transocean-saken. Den handler om lovforståelse av merverdiavgift og overføringsavgift av fast eiendom. Vi mener vi har gjort alt rett, og har det skriftlig at vi ikke har rådet klienten til å velge det alternativ han valgte.

Statsadvokaten ba i 2015 om at Askvig må dømmes til tre års fengsel og en bot på 1.575.000 euro.

– Er du redd for å bli dømt?

– Hadde dette vært i Norge, med Transocean-saken friskt i minne, hadde jeg ikke vært særlig redd. Men dommerne her er ikke i nærheten av å holde samme standard som i Norge. Dessuten er spanske dommere lite forutberegnelige. Det foreligger dog en klar foreldelsesinnsigelse fra vår side som forhåpentligvis skal avgjøres prejudisielt

– Det kjedelige er at uansett hvem som vinner, vil saken gå til Høyesterett, fordi det er en lovforståelsessak. Hvis vi taper har vi ingenting å tape på å anke – saken har kostet meg nesten 200.000 euro allerede. Og hvis vi vinner, vil helt sikkert statsadvokaten anke, i og med at dette er et lovforståelsesspørsmål. Og da havner vi i Høyesterett, og det tar i hvert fall ti år!

KJEMPER FOR Å BLI TRODD

– Det er ikke noe lystig å ha dette hengende over hodet hele tiden. Vi går fortsatt og venter på berømmelse av saken tolv år etter. Sverre Koch har kommet gjennom det, Einar Brask, har kommet gjennom det – da skal nok jeg klare det og, selv om det er toft.

– Her finnes det ingen rettsikkerhet for siktede eller tiltalte, du må betale alle advokatutgifter selv. Man får ingen støtte fra staten. Vi har hyret inn en tidligere skatterettsdirektør som har skrevet en avhandling om spørsmålet, og kommet frem til at hele tiltalen er grunnløs. Bare avhandlingen koster over 250.000 norske kroner. De som ikke er i den heldige situasjonen jeg er, risikerer å møte i retten med dårlige advokater – om de får en advokat i det hele tatt, fastslår Askvig.

– Jeg har ingenting å skjule, men dette er en kjedelig sak å havne i på slutten av en karriere.

Han mener saken burde vært avgjort i en sivil rettsak, ikke en straffesak.

– Hadde jeg tjent noe på det, kunne jeg skjont det. Men her har jeg holdt min sti ren i 45 år, og så skulle jeg slutte med det her. Det strider mot all logikk.

DROPPER SIESTA

Han vet ikke hvor lenge han vil holde på, men bedyrer at han ikke planlegger å pensjonere seg ennå.

– En god advokatvenn av meg jobbet til han var litt over åtti. Om jeg skal slå ham eller ikke, vet jeg ikke. Men fire-fem år til blir det nok. Jeg har gått ned til 60 prosents stilling, og hentet inn to nye partnere. Men det blir jo aldri 60 prosent. Som min kone sier «60 prosent av hva da? 100 eller 45 timer?».

De ansatte begynner som regel arbeidsdagen halv ni og slutter halv fem – og spiser lunsj på kontoret.

– Vi kjører en helt norsk stil, uten siestaer eller lange lunsjer med vin. Men på fredager hender det jeg går ut og spiser sammen med noen herfra – eller noen andre hyggelige folk, sier Askvig og titter ut av vinduet mot sjøen der strendene må vente til fordel for saksbunken på kontoret.

– Mesteparten av det vi forholder oss til her, omhandler spansk jus. Samtidig kan klientene føle seg trygge med at de får all informasjonen de skal på norsk, sier Anette Langfeldt (t.h.), her med kollega Vibeke Tyskerud (t.v.) og advokat Agustín Vázquez Hernández.

– Jeg elsker å jobbe med nordmenn

Spanske Agustín Agustín Vázquez Hernández stortrives på jobb for norske klienter i Spania. Nå har han til og med begynt på norskkurs.

FUENGIROLA: I feriebyen Fuengirola midt mellom Marbella og Málaga, mest kjent for en deilig åtte kilometer lang strand som går rett gjennom byen, møter Advokatbladet den spanske advokaten Agustín Vázquez Hernández og de norske rådgiverne Anette Langfeldt og Vibeke Tyskerud fra Cramer Advokater S.L.

Vázquez er daglig leder for kontoret som i all hovedsak har norske klienter. Nylig begynte Vázquez derfor på norskkurs to timer i uken. Og treningen har allerede gitt resultater.

SPRÅKKYNDIG

Advokaten fører gladelig enklere samtaler, og kan fint lese e-poster fra norske klienter.

– Jeg liker å lese, og å snakke norsk, sier advokaten.

– Hva sier familie og venner til at du bruker tid på å lære et såpass lite språk som norsk?

– De synes bare det er gøy. Det er viktig å være forberedt – og ekstra kunnskap tar jo ikke opp noe plass i hjernen. Etter som firmaet er norskeid, og de aller fleste klientene er norske, er det veldig praktisk å kunne litt. Kanskje vi kan ta hele samtalen på norsk neste gang, fortsetter Vázquez, denne gang på engelsk.

Foreløpig er en av de norske rådgiverne alltid med som oversetter i rettsaker, i tillegg til at de alltid kommuniserer med klientene.

– Det er ofte ømfintlige temaer vi jobber med, og derfor er det en trygghet at klientene kan prate på sitt eget morsmål med advokatkontoret, sier Vázquez.

FULLSERVICEFIRMA

Cramer tar alt fra eiendomssaker, arvesaker, skattesaker til skilsmisser, og bilulykker i tillegg til strafferettsaker.

De ansatte anslår at om lag 90 prosent av klientene er norske, mens mange av de resterende er svenske.

– Jeg tror vi er det eneste norske firmaet her nede som har en egen avdeling i både Norge og Spania, og vi er en av de få norske advokatkontorer med spansk bevilling som tar rettsaker. Hovedkontoret til Cramer er i Tønsberg hvor vi har advokat-eksperter på norsk rett, slik at klientene alltid kan føle seg trygge på at vi leverer komplett service, understreker Langfeldt.

STORT OMRÅDE

Både hun og kollega Vibeke Tyskerud snakker flytende spansk.

– Og ofte går praten her på kontoret på spansk mellom oss norske også. I kommunikasjon med klientene tar vi selvfølgelig kommunikasjonen på norsk, og sørger for at klientene kan kommunisere på skandinavisk, påpeker Tyskerud.

Kontoret i Fuengirola består av tre norske og tre spanske ansatte.

– Vi dekker hele Spania, inkludert Kanariøyene. Og i tillegg til Fuengirola-kontoret, åpnet vi nylig også et kontor i Alicante, tillegger hun.

Nylig ansatte Einar Askvig to nye partnere i Vogt Advokatfirma. – Det er deilig å lempet litt av ansvaret over på andre, sier Einar Askvig med et smil.

På flytende spansk i norske Alfaz del Pi

Karl Johan Lien Warpe fulgte ungdomsdrømmen og flyttet tilbake til barndomsbyen i Spania. Der får han god nytte av språkkunnskapene fra barndomsårene og jusutdannelsen fra Bergen.

ALFAZ DEL PI: Advokat Karl Johan Lien Warpe er advokat i Alfaz del Pi på Costa Blanca. På kyststripen, fra Denia i nord til Pilar de la Horadada i sør, holder flere tusen nordmenn til, både fastboende og langtidsturister.

Warpes spesialområde er alt som knytter en nordmann til eiendom i Spania. Til advokaten kommer klienter som vil ha hjelp på norsk. Selv snakker han flytende spansk, etter å ha tilbragt 22 år som advokat i landet – samt nærmest hele barndommen, fra han var tre til fjorten år, i Spania.

SELGER TILLITT

Han kjenner både det norske og det spanske regelverket godt.

– At jeg forstår sammenhengen i regelverket i mitt kjernefelt, gjør at jeg har et fortrinn. Det er viktig å kunne beherske begge språk og begge regelverk for å sikre et godt resultat, sier Warpe.

– Vi selger trygghet og tillit. Her, som alle andre steder, er advokatens karriere ferdig hvis han misbruker tilliten han får. I et lite samfunn som dette, er det spesielt viktig. Heldigvis har jeg ikke vært i nærheten en slik situasjon, sier Warpe.

Mange av klientene vender stadig tilbake.

– Jeg tar det som et sunnhetstegn at mange kommer tilbake for femte, sjette, og syvende gang, og prøver å ta vare på folk, sier Warpe.

Det var en regnfull høstdag i Bergen i 1987 at Warpe bestemte seg for å flytte tilbake til Spania.

– Jeg har ingen problemer med å innrømme at jeg blir glad av fint vær. Da jeg gikk tredje avdeling på jusstudiet på Dragefjellet høsten 1987, regnet det i 91 dager i strekk. Det var da jeg tok beslutningen; Dette gidder jeg

Karl Johan Lien Warpe ankommer som regel advokatkontoret i sentrum av Alfaz del Pi på spansk vis – med scooter.

ikke. Når jeg blir ferdig skal jeg til Spania!

– MÅ KUNNE SPANSK

Det skulle gå noen år før drømmen gikk i oppfyllelse, men i september 1996 åpnet han kontoret i Alfaz del Pi.

– Det ideelle hadde vel vært å være i Norge i mai, juni, juli og august, og her de andre månedene. Men når jobben er her, går ikke det. Når jeg trapper ned om noen år kan det kanskje bli mer tid til Norge igjen.

– Hvilke tips har du til andre advokater som vil flytte ned og starte opp i Spania?

– De må lære seg spansk. Jeg synes at hvis du skal bli tatt på alvor her nede, må du kunne sette deg ned med spanske kolleger og kunne drøfte jus på spansk.

– Man må også være innstilt på å jobbe minst like hardt her som i Norge. Uansett hvilken forretningsidé du har, enten det er i Norge eller Spania, vil det aldri fungere hvis ikke sjefen jobber mest. Hvis man går bort fra det, faller brikkene fra hverandre. Det har jeg sett noen eksempler på, sier Warpe.

– Er det store forskjeller i jussen?

Alfaz del Pi ligger like nord for Alicante.

– Nei, egentlig ikke. Logikken er veldig lik, det er få rare regler. En interessant forskjell er at i Norge sier arveloven at livsarvingene i utgangspunktet skal få to tredjedeler av arven. I Spania fordeles en tredjedel til livsarvingene, mens en tredjedel går til å forfordele den av livsarvingene som testator måtte ønske.

TIDLIG MIDDAG

Warpe starter som regel arbeidsdagen tidlig, før han tar en siesta med en svømmetur og middag fra 15 til 17, og jobber mer igjen på kvelden.

– Det fine er når du først skal ut, er det som regel fint vær. Hvis du har kjentfolk som kommer nedover, og dere planlegger en golf-ettermiddag, er sjansen liten for at den må avlyses grunnet regn, sier Warpe.

– Føler du deg mest norsk eller mest spansk?

– Jeg er en ihuga 17.mai-feirer, og synes denne dagen er flott også her i Alfaz. Jeg elsker Norge, og samtidig er jeg veldig takknemlig for hvor godt vi er blitt tatt imot i Spania. Jeg føler meg hjemme begge steder. Så jeg må nok si ja takk begge deler!

Fritt frem for norske advokater

Flere norske advokater spesialiserer seg på å tilby nordmenn i Spania juridisk bistand.

Profilerte norske advokatfirmaer i Spania inkluderer Scan Law i Alfaz del Pi, som eies og drives av den norske advokaten Erik Saunes og den svenske rådgiveren Ann Soife Österberg de Serna, Cramer Advokater i Fuengirola, Advokat Karl Johan Lien Warpe i Alfaz del Pi, og Vogt Advokatfirma i Marbella.

For å drive som advokat (abogado) i Spania med norsk bevilling,

må du registrere deg i en av de lokale foreningene til den spanske advokatforeningen, som har 83 avdelinger.

Etter tre års praksis i Spania, kan utenlandske advokater søke om såkalt rekvalifisering som spansk advokat. For mer informasjon, sjekk nettsidene til britiske The Law Society.

(<http://communities.lawsociety.org.uk/international/regions/europe/spain/how-to-practise-in-spain/5043340.fullarticle>)

SUKSESS: Partner Dag Mjaaland og advokat Haakon Bingen har sammen med resten av teamet i Wikborg Rein vunnet historiens største voldgiftssak. Men jobben er ikke over.

Aktører i verdens største voldgiftssak

Wikborg Rein høster internasjonal anerkjennelse for å ha vunnet historiens største kommersielle voldgiftssak. Nå bistår Wikborg Rein ukrainske Naftogaz med å beslaglegge 21 milliarder kroner fra den russiske giganten Gazprom.

TEKST OG FOTO: ARNE KONGSNES

Gasskonflikten mellom Ukraina og Russland var temaet da Norges største advokatfirma inviterte til seminar i Oslo den 31.mai om historien bak verdens største kommersielle voldgiftssak.

28. februar i år ble det ukrainske statlige gasselskapet Naftogaz tilkjent 2,56 milliarder dollar – rundt regnet 21 milli-

TOPPSJEFFEN: Andriy Kobolyev i ukrainske Naftogaz holdt foredrag hos Wikborg Rein.

arder norske kroner – i en tvist mot russiske Gazprom. Saken har pågått i fire år.

Det har vært to voldgiftssaker mellom Gazprom og Naftogaz, begge ført for en internasjonal voldgiftsrett i Sverige. Advokatteamet fra Wikborg Rein med partner Dag Mjaaland i spissen har jobbet med sakene hele veien.

Den første ble avgjort i fjor, og gjaldt prisen Ukraina skulle betale for russisk gass. Gassavtalen var en «take-or-pay»-kontrakt der ukrainerne måtte betale uansett om de brukte all gassen eller ei. I februar ble altså den andre voldgiftssaken avgjort. Denne saken gjelder betalinger fra Gazprom til Naftogaz for transport av gass gjennom rørledninger fra Russland via Ukraina til markeder i Europa.

Kravene og motkravene i sakene utgjorde 125 milliarder dollar eller mer enn ett tusen milliarder norske

kroner. Statsbudsjettet i Norge for 2018 har til sammenlikning en utgiftsside på 1325 milliarder kroner.

RUSSENE GIR SEG IKKE

–Vi har god grunn til å være fornøyd og til å feire, sier Dag Mjaaland, som samtidig understreker at voldgiftsdommene var slutten på et kapittel og starten på et nytt.

Russiske Gazprom, der staten er majoritetseier, forsøker nemlig å få omstøtt dommene via det ordinære svenske rettsystemet.

– Dommene er endelige og juridisk bindende, sier Mjaaland, som anser det som «umulig, og iallfall svært usannsynlig» at russerne skal vinne fram med noen omkamp.

JAKTER PÅ PENGENE

Gazprom har heller ikke betalt det de skylder Naftogaz. Wikborg Rein bistår

nå Naftogaz og ukrainske myndigheter med å beslaglegge midler fra Gazprom i Sveits, Nederland og England.

– Og mer kan komme, slik den ukrainske presidenten har formulert seg den siste uken. At Gazprom ikke følger opp dommene, er ulovlig etter vårt syn, og det reiser store spørsmål ved om Gazprom er en seriøs aktør, sier Mjaaland.

MYE ROS

Naftogaz' toppsjef siden revolusjonen i Ukraina i 2014, Andriy Kobolyev, var også til stede under seminaret. Han skryter av innsatsen til Wikborg Rein.

– Vi er svært fornøyd med vår samarbeidspartner, sier Kobolyev.

Ukrainas ambassadør i Norge, Viacheslav Yatsiuk, er enig:

– Dette har vært en veldig viktig seier for oss. Ukrainske myndigheter er veldig takknemlige for bistanden vi har fått fra Wikborg Rein.

Kobolyev i Naftogaz er mannen som har ryddet ut korrupsjonskulturen i selskapet, blant annet ved å avsette nesten hele styret i selskapet.

– Vi har overbetalt Gazprom over 70 milliarder dollar (bortimot 600 milliarder norske kroner) siden den opprinnelige kontrakten ble inngått i 2009. Det er et voldsomt beløp for vårt land, sier Kobolyev.

Som toppsjef har han også bidratt sterkt til mer åpenhet og gjennomsik-

tighet i selskapet, blant annet ved å legge seg mye nærmere vestlige standarder for eierstyring og selskapsledelse.

Naftogaz sitt styre har besluttet å dele ut totalt 380 millioner norske kroner i bonuser til 41 ansatte som styret mener har bidratt til det vellykkede resultatet i voldgiftssakene.

HISTORISKE RØTTER

Sveriges tidligere statsminister og utenriksminister Carl Bildt er nå rådgiver for ukrainske myndigheter. Han drar opp de historiske linjene for konflikten, som han har jobbet med siden 2009.

– Dagens konflikt henger sterkt sammen med oppløsningen av Sovjetunionen. Bruddet med Ukraina og landets avtale med EU er veldig smertelig for alle russere, sier Bildt – og viser blant annet til at dagens Ukraina produserte viktig høyteknologi innen blant annet skipsbygging.

Bildt legger ikke skjul på at presset fra Russland med sanksjoner fra 2014 og senere militære styrker i Ukraina har vært særdeles krevende for både Ukraina og EU.

– Konflikten er fastlåst i dag. Vesten kan ikke akseptere at grensene endres med makt. Når historiebøkene skal skrives, tror jeg Putin vil være presidenten som mistet Ukraina, konkluderer Carl Bildt.

Forsterker posisjonen internasjonalt

I løpet av det siste tiåret har Wikborg Rein jobbet med rundt 30 saker som gjelder revisjon av europeiske gassalgs- og gasstransportavtaler og problemstillinger rundt dette.

– At vi fikk sakene for Naftogaz, var i seg selv en anerkjennelse av den faglige kompetansen vi har opparbeidet i teamet og i firmaet, sier advokatene Dag Mjaaland og Haakon Bingen.

Mjaaland og Bingen understreker at markedet er meget internasjonalt og preget av skarp konkurranse.

– Vi er avhengig av å levere svært godt arbeid for våre klienter om vi skal henge med. At vi så blir utvalgt som lead counsel i to så profilerte saker og oppnår gode resultater, viser at vi er klientenes tillit verdig. Mange aktører i markedet har nok fått med seg resultatene i disse sakene. Slik sett er det klart at sakene har bidratt til å forsterke posisjonen vår i det internasjonale markedet, spesielt innen internasjonal voldgift, sier Mjaaland og Bingen.

SKRYT FRA SVERIGE: Sveriges tidligere statsminister og utenriksminister Carl Bildt er nå rådgiver for Ukraina. Han roser Naftogaz for reformene selskapet har gjennomført for å bli kvitt korrupsjonsstempleet.

Suksessteamet

Her er teamet ved Wikborg Reins Oslo-kontor som har jobbet med Naftogaz vs. Gazprom:

Dag Mjaaland: Partner ved Oslo-kontoret og tilknyttet firmaets fagområde for petroleum og energi. Han har bred erfaring fra utenrikstjenesten, blant annet som nestleder av rettsavdelingen.

Aadne M. Haga: Partner og leder for firmaets fagområde for petroleum/energi.

Anne-Karin Nesdam: Senioradvokat, dr. juris og tilknyttet firmaets fagområde for petroleum og energi.

Haakon Bingen: Fast advokat tilknyttet firmaets fagområde for petroleum og energi. Han snakker også russisk.

Stuart Stock: Fast advokat tilknyttet fagområdet for konkurranse og anskaffelser.

Emilio Timpanaro: Advokatfullmektig tilknyttet firmaets fagområde for petroleum og energi.

Anette Enslrud Kraakevik: Advokatfullmektig tilknyttet fagområdet for anskaffelser og statsstøtte. For tiden i permisjon.

Utover teamet fra Wikborg Rein har det svenske advokatfirmaet Gernandt & Danielsson og ukrainske Aequo vært med som samarbeidspartnere.

Representanter fra The Brattle Group har deltatt som fagkyndige, og Sir Francis Jacobs og Alexander Milner fra Fountain Court Chambers har bidratt med sine juridiske kunnskaper om europeisk konkurranserett.

En ekstremt nysgjerrig type

Sverre Tyrhaug (46) vet ikke hvordan advokatbransjen vil se ut om fem år. Det han derimot er sikker på, er at løsningen på utfordringene er å stille undrende spørsmål og tåle at man ikke alltid har klare svar.

TEKST: TORHILD RIBE
FOTO: HENRIK EVERTSSON

Navn, alder: Sverre Tyrhaug, 46

Bosted: Frogner

Opprinnelsessted: Tveita

Tittel: Managing partner i Thommessen

Sivilstatus: Gift med Cathrine, pappa til Arthur, Aymeric, Egil og Eirik

Hvilke aviser eller nettaviser leser du daglig? Aftenposten, Finansavisen, DN, The Guardian

Har du et favorittnettsted? Egentlig ikke.

Har du et favoritt-tidsskrift? Azeem Azhar's Exponential View (ukentlig nyhetsbrev om teknologi, fremtiden og samfunnet.)

Hvilken bok leste du sist? A Little Life, Hanya Yanagihara

Hvilken app bruker du mest? Evernote og Kindle

Lager du matpakke? Ja! Men ikke til meg selv lenger.

Nysgjerrig – ordet virker å beskrive Sverre Tyrhaug (46) både som menneske og som managing partner i Thommessen. Tyrhaug vender tilbake til adjektivet under hele intervjuet, det følger han som en rød tråd når han snakker om både egen barndom, lederstil, om suksesskriterier for fremtidens forretningsadvokater og om papparollen.

– Jeg er en ekstremt nysgjerrig type. Jeg synes det er gøy med det jeg ikke kjenner så godt. Jeg er ikke den som går dypest ned i ting, jeg er litt sånn «Jack of all trades», forklarer Tyrhaug mens han legger ferske croissanter og rundstykker på fat, og setter to sorter syltetøy fra Lom på kjøkkenbordet. Vi har fått lov å møte han hjemme i leiligheten på Frogner, under forutsetning av at dette ikke blir et «hjemme hos-intervju».

En klar plan for karrieren har han aldri hatt. At det ble jusstudier var noe tilfeldig. Som de fleste av kameratene på Ulsrud videregående hadde han planer om å søke seg til ingeniørstudier i Trondheim. Men først skulle han gå befalsskolen.

– Så viste det seg at jeg hadde for dårlig syn, og jeg ble sendt hjem etter tre dager. Da var søknadsfristen gått ut på NTNU, men ikke på jusen. Jeg var

«I stedet for å spørre barna hva de har lært på skolen, har jeg begynt å spørre dem om hvilke spørsmål de stilte læreren i dag.»

Thommessen har sterke følelser om Transocean-saken, der partner Sverre Koch ble tiltalt for medvirkning til grov skattesvikt, og frifunnet. – Det viktigste for oss var å støtte opp om vår kollega og å få en god forståelse i vårt firma om hva som egentlig skjedde, heller enn å engasjere oss så mye i debatten som firma. Vi var helt trygge på at han ikke hadde gjort noe som helst kritikkverdig, sier Tyrhaug.

blakk, hadde ingen jobb og en kjæreste som hadde rukket å bli sammen med Terje mens jeg var borte.

Han ler og konstaterer: – Det var en litt hard start på jusstudiet egentlig, men i dag er jeg veldig glad for at det ble som det ble.

Han spedde på studielånet med å kjøre drosje om nettene, og tror evnen til å jobbe strukturert var avgjørende for gode resultater, både da og nå. Den nevnte nysgjerrigheten forklarer visstnok også hvordan han landet sin første jobb i Thommesen.

– Jeg kom inn som trainee i 1995 gjennom en kompis på studiet. Jeg kjente ikke til forretningsadvokater, men jeg var nysgjerrig og opplevde et spennende firma med masse hyggelig kolleger, sier han.

Da tilbud om jobb kom etter endt eksamen takket han ja, i 2006 ble han partner, i 2007 gikk han inn i styret og i 2013 ble han spurt om å overta som leder.

BRENNER FOR PROSJEKTFLEDELSE

At advokatbransjen står overfor store utfordringer og endringer er han sikker på.

– Jeg tror generelt i livet at man tenker altfor mye på hva andre synes og tenker. Men folk har egentlig nok med sitt, å lytte til seg selv er viktigst.

– Det handler om digitalisering, mangfold, om hvordan vi skal tiltrekke talenter, få dem til å trives, hvordan partnerne kan bli bedre ledere, hvordan vi skal prise tjenesten våre.

Han forteller at en viktig nøkkel er å motivere medarbeiderne til å tenke annerledes og gjøre nye ting.

– Hvis du jobber i en tradisjonell bedrift kan du muligens si: «Nå gjør vi dette!»! Så instruerer man nedover og så skjer det. Sånn fungerer det ikke i et advokatfirma med femti ledere og en hektisk hverdag. Du må få folk med nedenfra, du må få folk til å se og føle verdien av at hvis vi får dette til, så får de det bedre. Vi må skape en nysgjerrighet, sier han entusiastisk.

Tyrhaug ivrer etter å skape en kultur der engasjement, spørsmål og innspill verdsettes og tas på alvor.

– Vi må ha en kultur der vi innser at vi ikke har alle svarene selv, selv om man har jobbet tjue år som advokat. Jeg har et sitat som spinner i bakhodet mitt: «In the beginner's mind there are many possibilities, in the expert's mind there are few».

Han forklarer at det er en stor kulturell forandring ikke å skulle ha alle svarene.

– Advokater vil gi svaret, vi er eksperter, ikke sant. Men jeg har jobbet mye med at vi skal glemme svaret. Jeg vil ikke ha svaret, jeg vil ha de gode spørsmålene. Det gjelder ikke minst i relasjonen med klientene, vi må spørre mer.

Prosjektledelse har stått på agendaen i Thommessen i årene etter at Tyrhaug ble managing partner. Det handler om å treffe på det klienten vil ha gjennom spørsmål, og møte deres krav om «more for less», forklarer han. I møte med nye prosjekter arrangeres alltid en intern kick off hvor oppdragets kontekst diskuteres, og det åpnes for spørsmål, og en debrief hvor læring og forbedringspotensial settes i fokus.

LAGDE EGET GODTERI

Konseptet med å skape mer for mindre penger fikk forøvrig Tyrhaug tidlig med seg. Han vokste opp i blokkleilighet på Tveita, med storesøster og en mor som var lærer, og som ifølge Tyrhaug syntes det var naturlig at husarbeidet ble delt likt på tre. Hver tredje uke hadde unge Tyrhaug ansvaret for å vaske, handle mat og å lage middag.

Husholdningsbudsjettet var stramt og ga ikke rom for å kjøpe søtsaker. Tyrhaug fant derfor ut at han kunne lage sitt eget godteri, og lærte seg hvordan han kunne lage seigmenn og karameller ved kjøkkenbenken.

Han innrømmer at rent image-messig er overgangen fra oppveksten i blokkleilighet på Tveita til leilighet i byvilla på Frogner ganske stor. Finansavisens oversikt over landet best betalte advokater fra 2017 plasserte Tyrhaug på en 49. plass, med en inntekt på knapt 13 millioner. Han blir smått ukomfortabel når lønnen hans blir tema.

– Jeg synes det er veldig rart å tjene så mye penger og synes ikke det er så gøy å snakke om det, men på en måte er det bare en funksjon av at man er eier i landets beste advokatfirma. Det er stor etterspørsel etter våre tjenester, og prisen er det egentlig markedet som setter. Det er ikke penger jeg finner motivasjonen i, jeg setter ikke finansielle mål som det viktigste.

– Jeg tror det er ekstremt viktig å være seg selv i yrkeslivet. For meg er det viktig å ha beina på bakken og passe på at jeg aldri spiller en rolle. Det føler jeg at jeg har fått lov til i den jobben jeg har. Jeg føler ikke at man må komme fra en adresse, ha riktige kontakter eller ha gått på en spesiell skole. I Thommessen er det meritter som styrer og jeg har alltid følt meg velkommen der, og kan være akkurat meg selv, konkluderer han.

Han trives med å bo i byen, der de fire sønnene hans går på den franske skolen. Som far ønsker han å bidra til at barna hans lærer å tenke selv og våger å gå egne veier.

– Jeg synes jo det er litt vanskelig, man har fort en tendens til å gi svar, men jeg forsøker å stille barna flere spørsmål og å få dem til å stille spørsmål. Igjen handler det om nysgjerrighet, ikke sant. I stedet for å spørre barna hva de har lært på skolen, har jeg begynt å spørre dem om hvilke spørsmål de stilte læreren i dag.

FEIL DRESS

Kona hans, Cathrine, er også jurist, og de to møttes i bransjen. Kona jobber i dag som daglig leder for skobutikk-kjeden Stress, der Tyrhaug sitter i styret. Utenfor kontoret går han stort sett i shorts, T-skjorte og sneakers, forteller han. Han brukte litt tid på finne seg til rette i «advokatuniformen». Tidlig i karrieren ble han sendt til London på et viktig møte og fant seg selv i en «Jørgen Kosmo-situasjon», som han selv beskriver det.

– Husker du det bilde fra NATO-møtet med Kosmo i den gule dressen? Slik følte jeg meg der jeg satt i min lysegrå dress i London. Jeg tenkte det var fint fordi det var sommer, ikke sant, beskriver han lattermildt. Etter møtet gikk han rett ut og kjøpte seg to mørke dress.

– Da var jeg liksom i gang, og de dressene hadde jeg lenge, sier han.

Han har fått med seg Bjørnar Moxnes' kommentar i Dagens Næringsliv, der Rødt-lederen uttalte at mørk dress er vel så knyttet til æreskodeks i advokatbransjen som burka er til æreskodeks blant religiøse.

– Jeg vet ikke helt hva jeg skal si om den kommentaren, egentlig, sier han, lett oppgitt. – Hele verden, hele næringslivet går i dress og da går du i dress. Det er superenkelt, så hva er problemet, egentlig? Dress er fint, enkelt og praktisk når man jobber i næringslivet.

På kjøkkenveggen henger et oljemaleri av Benjamin Bergman. Tyrhaug kjøpte det for sine første feriepenge som advokatfullmektig i Thommessen.

10 KVINNER

Selv om Tyrhaug har en kone som alltid har jobbet fulltid, innrømmer han at arbeidsfordeling hjemme nok er 60-40 i hennes favør. Han tok ikke selv ut full permisjon da hans egne barn ble født, men mener at en oppfordring til mannlige kolleger om å gjøre nettopp det, er noe av det som kan bidra til at andelen kvinnelige partnere i bransjen økes. Thommessen har i dag en prosentandel kvinnelige partnere på under ti. Å øke denne andelen uttaler han å være døds viktig.

– Det er rett og slett enkel matematikk. Sannsynligheten for at den nye forretningsadvokatstjernen er kvinne er større enn at det er en mann, når 64 prosent av dem som uteksamineres fra studiet er kvinner.

Tyrhaug forteller at han har et mål om at antall kvinnelige partnere i firmaet skal økes fra fem til ti, fordi han tror det vil skape viktige rollemodeller for unge kvinnelige advokater. Han anslår at prosessen vil ta fem år. På makronivå mener Tyrhaug det handler om kjønnsnøytrale tiltak, som å få flere interessert i forretningsjus som arbeids-

område, og som arbeidsgiver levere læring, mestring, mening og autonomi til de ansatte.

– På mikronivå handler det om prosjektledelse, at folk forstår hvorfor vi driver med det vi gjør. I tillegg må vi bli bedre til å strukturere arbeidet, slik at alt kan kombineres med hverdagen med familie.

Tyrhaug mener det er en myte at advokater jobber døgnet rundt for å møte kravene til klienter og arbeidsgiver. Selv anslår han å jobbe femti timer pluss i uken, og mener han er god på finne av-knappen når han kommer hjem til familien. Hver dag leverer han barna i barnehage og på skole og hver torsdag og annenhver fredag henter han dem. Selv om jobb og familie tar opp det meste av hans våkne tid, forsøker han også å finne tid til litt trening. Valgene på treningsfronten gjenspeiler personligheten det også, mener han.

– Jeg spiller tennis, bokser, løper, sykler og går på ski, utdyper han, og bringer dermed samtalen tilbake dit den begynte; til fortellingen om en nysgjerrig mann som helst vil vite litt om mest mulig.

Partnerne Caroline Lund (t.v.) og Silje Aga Rogan kunne juble for årets talentpris på vei opp til scenen for å motta prisen. Rogan har gått hele veien fra fullmektig til partner i firmaet.

Lund og Co vant Talentprisen 2018

– Går mer på holdninger enn tiltak

Partner Caroline Lund i Lund & Co. er stolt av firmaets innsats for å fremme kvinner i advokatbransjen. Blant firmaets åtte partnere er fem kvinner.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD,
THEA NORDEN DAHL, NINA SCHMIDT
FOTO: MONICA KVAALE

– Å vinne Talentprisen er først og fremst kjempegøy og en anerkjennelse for hva vi har jobbet for, sier Caroline Lund, gründer og partner i Advokatfirmaet Lund & Co.

Sammen med flere av sine kolleger var hun til stede på Advokatfesten i Oslo der firmaet mottok prisen. Lund sier at de har vært opptatt av likestilling hele veien fra oppstarten av Lund & Co i 2007.

– Vi var tre som startet firmaet sammen, og også de mannlige partnerne var klare på at vi skulle ha en policy hvor det skal være like greit for jentene å komme frem som for guttene, sier hun.

Prisen ble delt ut av likestillings- og diskrimineringsombud Hanne Bjurstrøm.

– MÅ FÅ MULIGHETEN

Partneren mener de har vært heldige som helt fra starten har rekruttert svært dyktige jurister.

– Vi ser at frafallet i bransjen av jenter er større enn for guttene på senioradvokat og partnernivå, påpeker Lund.

Firmaets erfaring er likevel at det ikke er nødvendig med spesielle tiltak,

– Det går egentlig mer på holdninger. Hos oss gjenspeiles dette blant annet i fordelingsmodellen. Man kan ikke forvente at alle, hverken kvinner eller menn, jobber like mye til enhver tid. Jeg tror det aller viktigste er at jenter får et klart signal om at også de vil bli invitert inn i det gode selskap. Man må gi jentene en mulighet til å ta utfordringer, som ikke nødvendigvis innebærer å jobbe døgnet rundt, påpeker Lund.

ATTRAKTIV ARBEIDSGIVER

Lund & Co har i dag en kvinnelig partnerandel på 62,5 prosent.

Firmaet praktiserer blant annet lik fordeling av foreldrepermisjon, og vektlegger flere forhold enn fakturerbare timer ved opprykk til senioradvokat og partner.

– Vi har avtaler for våre partnere og senioradvokater som gir dem en frihet til ikke å jobbe med ekstraordinær arbeidsinnsats, eksempelvis når de har små barn. Dette bør være like attraktivt for begge kjønn, det er mange menn i 2018 som ønsker å gjøre andre ting enn å jobbe.

– De ansattes livssyklus vil kunne svinge med tanke på når de kan arbeide mye, og når det kreves en større innsats på hjem-

mebane. Hos oss kan advokatene gjøre det uten å bli sett stygt på. Og det går ikke nødvendigvis bare på familie, men kan være andre ting man vil prioritere.

– Vi erfarer at dette er attraktivt for mange. Uten å søke etter folk blir vi stadig kontaktet av jurister med knallgode karakterer og god karriere bak seg som ønsker å jobbe sammen med oss, sier Lund.

Likestillings- og diskrimineringsombud Hanne Bjurstrøm delte ut Talentprisen, som ble utdelt for første gang i 2012.

– Det er veldig bra at denne prisen skal hedre konkrete resultater, og ikke bare gode planer, sa Bjurstrøm, og tilla;

– Firmaets kultur åpner blant annet for lik fordeling av foreldrepermisjon, og flere forhold enn fakturerbare timer vektlegges.

Advokatforeningens talentpris

- I 2018 retter Talentprisen fokus mot de som har arbeidet aktivt for å utligne forskjellene for kvinnelige advokater, og dermed kan vise til konkrete resultater.
- I dag utgjør 70 prosent av alle studenter på jusstudiet kvinner.
- Advokatforeningens bransjeundersøkelse viser at 6 av 10 advokatfullmektiger er kvinner, men blant partnerne er kun 2 av 10 kvinner.
- Fem firmaer var nominert til årets pris: Advokatfirmaet Hjort, advokatfirmaet Mageli, advokatfirmaet Wiersholm, advokatfirmaet PwC og advokatfirmaet Lund & Co.

Kilde: Advokatforeningen

JU\$NYTT nr. 6–7/2018

Advokatens fagsider er skrevet av lagdommer i Borgarting lagmannsrett, Per Racin Fosmark. Han har over 25 års erfaring som advokat og møterett for Høyesterett. Fosmark er leder av Reklamasjonsnemnda for Eiendomsmeglingstjenester og redaktør av Lovdatas sivile flaggsaker.

E-post: per.racin.fosmark@domstol.no

Telefon: 21 55 85 56

► Bruk av politilue på profilbilde på Facebook

Høyesterett avsa 9. mai 2018 enstemmig dom – **HR-2018-871-A** – hvor spørsmålet var om en person som var iført politilue på sitt profilbilde på Facebook, kunne straffes etter **straffeloven § 165 bokstav a og b**. Mannen hadde ca. 700 venner på Facebook, og profilen var åpen. Straffeloven **§ 165 bokstav a** lyder:

«Med bot eller fengsel inntil 6 måneder straffes den som

a) ved uhjemlet bruk av uniform eller på annen måte offentlig utgir seg for å ha offentlig myndighet på en slik måte at det er egnet til å skape uleilighet for noen eller svekke tilliten til den offentlige myndigheten,»

Etter å ha gjennomgått forarbeidene oppsummerte førstvoterende i **avsnitt 15**:

«Oppsummert viser denne gjennomgangen av forarbeidene at kriteriet «offentlig utgir seg for å ha offentlig myndighet» også knytter seg til «uhjemlet bruk av uniform». Når loven her krever at gjerningspersonen utgir seg for å ha offentlig myndighet, indikerer det at det må vurderes om handlingen skaper risiko for forveksling med den myndigheten det gjelder. Det er en nær sammenheng mellom dette og tilleggs-vilkåret om at handlingen må være egnet til å svekke tilliten til den berørte myndighet. Det skal – som presisert i proposisjonen – ikke mye til før dette vilkåret er oppfylt. Kjernen i det straffverdige er – som det fremgår av det jeg har gjengitt fra forarbeidene – at omgivelsene blir villedet. Ved uhjemlet

uniformsbruk må det klare utgangspunkt etter mitt syn være at disse straffbarhetsvilkårene er oppfylt. Bruk av uniform i revy- og teaterforestillinger er eksempler på situasjoner hvor det ut fra sammenhengen ikke vil foreligge risiko for villedning.»

Mannens handling falt innenfor det objektive gjerningsinnholdet i straffeloven **§ 165 bokstav a**. Høyesterett var ikke enig med forsvareren i at oppfyllelse av kravet om å utgi seg for å ha offentlig myndighet forutsetter aktivitet utover det mannen hadde gjort. Utleggningen av profilbildet på Facebook var en aktiv handling med et stort spredningspotensial. At enkelte Facebook-venner oppfattet bruken av politiluen som en morsom handling, var uten betydning for straffbarhetsvurderingen. Det avgjørende var at mannen ved å ha på seg politiluen på profilbildet skapte inntrykk av at han er politi, og at denne bruken er egnet til å svekke tilliten til politiet.

Mannen ble også funnet skyldig for overtredelse av **§ 165 bokstav b**, som setter straff for den som «uhjemlet bruker et norsk eller utenlandsk offentlig våpen, merke eller segl eller noe som lett kan forveksles med slike.»

I fronten av politiluen står nemlig politiets merke med riksvåpenet.

Tingrettens og lagmannsrettens bot på kr 7 200 ble stående.

Dommere: Ringnes, Bårdsen, Bull, Sverdrup og Tønder.

EU-dom og Facebook

EU-dom 5. juni 2018 (C-210/16) åpner for søksmål mot alle med Facebook-sider. Dommen vil bli omtalt i Ju\$nytt nr. 8-9/2018.

EMD: Norge «frifunnet»

EMD avsa 17. mai 2018 dom – **EMDN-2012-39731** – i saken *Wolland v. Norway*. Saken omhandlet beslag av dokumenter hos en advokat som var mistenkt for økonomisk kriminalitet. Advokaten anførte at påtalemyndighetens bevissikring var i strid med **EMK artikkel 8** – retten til privatliv og respekten for korrespondanse. Selv om ransakingen og sikringen var et inngrep i klagerens privatliv, oversteg ikke inngrepet det som anses som nødvendig i et demokratisk samfunn. Det forelå ikke et uforholdsmessig inngrep i klagerens rett til privatliv, og det var ingen krenkelse av artikkel 8.

G = kr 96 883

Grunnbeløpet i folketrygden er økt fra 93 634 til 96 883 kroner fra **1. mai 2018**. Dette er en økning på 3 249 kroner eller 3,47 prosent.

► Ikrafttredelse nye lover:

1. juni 2018
Justis- og beredskapsdepartementet:
LOV-2018-06-01-25 om endringer i lov om fullbyrding av nordiske dommer på staff mv. og straffegjennomføringsloven mv. (**overføring av samfunnsstraff mv.**). Det er nå adgang til å overføre gjennomføringen av dommer på samfunnsstraff til andre land i Norden, og omvendt, jf. endringen i **straffeloven § 48**. Det maksimale timetallet for bøteteneste i **straffegjennomføringsloven § 16 a andre ledd** er utvidet fra 180 til 240 timer, og gjennomføringstiden er utvidet tilsvarende. Kontrollmulighetene etter **straffegjennomføringsloven § 27** er utvidet til også å omfatte fengsel med høyt sikkerhetsnivå.

1. juli 2018 (flere ikrafttredelser ventes)
Kommunal- og moderniseringsdepartementet:
LOV-2017-06-16-65 – **eierseksjonsloven § 9** (rett til å kreve seksjonering for sameier med bruksrett til bolig i sameier som ikke er seksjonert). Resten av loven trådte i kraft 1. januar 2018.

Helse- og omsorgsdepartementet:
LOV-2018-05-15-17 om endringer i behandlingsbiobankloven (**varig lagring av blodprøvene i nyfødt-screeningen**), *ny § 9 a*.

LOV-2018-04-27-14 om endringer i legemiddeloven (**gebyr, avgifter og begrenset klageadgang**).

LOV-2015-12-18-121 om endringer i helselovgivningen (**Nasjonalt klageorgan for helsetjenesten mv.**), hele endringsloven i kraft.

Justis- og beredskapsdepartementet:
LOV-2018-04-27-15 om endringer i straffeprosessloven og folketrygdloven (**tilgang og rett til offentlige ytelser ved unndragelse fra straff eller strafforfølgning**).

Barne- og likestillingsdepartementet:
LOV-2018-06-08-26 om endringer i forbrukermerkeloven. Forordning (EU) 2017/1941 om EU-miljømerket er tilføyd i § 9. Dette innebærer at EU-kommisjonen kan gi instruksjer om anvendelsen av EU-miljømerket.

LOV-2018-04-20-5 om endringer i barnevernloven mv. (**bedre rettssikkerhet for barn og foreldre**).

Kunnskapsdepartementet:
LOV-2018-06-08-28 om høyere yrkesfaglig utdanning (**fagskoleloven**), unntatt § 7 (generell godkjenning av utenlandsk fagskoleutdanning) som trer i kraft 1.1.2019. Lov 20. juni 2003 nr. 56 om fagskoleutdanning oppheves.

1. august 2018
Kunnskapsdepartementet:
LOV-2018-03-16-1 om endringer i barnehageloven (**krav til norskspråklig kompetanse**), *ny § 18 a*.

LOV-2018-06-08-27 om endringer i opplæringsloven, friskoleloven og folkehøyskoleloven (**plikt til å tilby intensiv opplæring og plikt til fleirfagleg samarbeid m.m.**).

LOV-2018-06-08-29 om endringer i barnehageloven mv. (**minimumsnorm for grunnbemanning, plikt til å samarbeide om barnas overgang fra barnehage til skole og SFO mv.**).

Sanksjon av ny hvitvaskingslov

Ny hvitvaskingslov ble sanksjonert i statsråd fredag 1. juli 2018 – **LOV-2018-06-01-23**. Loven erstatter hvitvaskingsloven fra 2009, og den oppdaterer norsk regelverk i tråd med den internasjonale utviklingen. Loven gjennomfører store deler av EUs fjerde hvitvaskingsdirektiv. I tillegg innebærer loven at Norge implementerer en rekke av Financial Action Task Forces (FATF) 40 anbefalinger om tiltak mot hvitvasking og terrorfinansiering. Det tas sikte på å sette loven i kraft til høsten. Forarbeider: Prop. 40 L (2017–2018) som bygger på Hvitvaskingslovutvalgets utredninger NOU 2015: 12 og 2016: 27. Se omtale i Ju\$nytt nr. 3/2018.

► Skatteamnesti

Høyesterett avsa 9. mai 2018 dom – **HR-2018-875-A** – som gjaldt spørsmålet om vilkårene for skatteamnesti var oppfylt i en straffesak mot en tidligere advokat, som var dømt til fengsel i tre år og åtte måneder for skatte- og avgiftsunndragelser. Advokaten unndro gjennom mange år rundt 12,5 millioner kroner i skatt og 5,5 millioner kroner i merverdiavgift ved bruk av fiktive fakturaer. Han ble avslørt av kolleger, som påla ham å varsle sin revisor og opplyste at de ville varsle skattemyndighetene hvis han ikke gjorde det selv. Advokaten sendte anmodning til Skatt øst om frivillig retting. På det tidspunktet hadde imidlertid revisor allerede meldt fra, noe advokaten ikke var klar over.

Dommen er avsagt under dissens 3–2, og et sentralt spørsmål var de generelle tolkningsspørsmålene knyttet til tidligere ligningslov § 10–3 nr. 2 bokstav c, som er videreført i skatteforvaltningsloven § 14–4 bokstav d uten realitetsendringer for så vidt gjelder vilkårene

for skatteamnesti. Paragraf **14–4 bokstav d** har følgende ordlyd:

«Tilleggsskatt fastsettes ikke når den skattepliktige frivillig retter eller utfyller opplysninger som er gitt eller lagt til grunn tidligere, slik at det kan fastsettes riktig skatt. Dette gjelder ikke hvis rettingen kan anses framkalt ved kontrolltiltak som er eller vil bli satt i verk, eller ved opplysninger som skattemyndighetene har fått fra andre. Tidligere ilagt tilleggsskatt faller ikke bort.»

Poenget er at dersom vilkårene for skatteamnesti er oppfylt, ville advokaten fått utsatt straffutmåling. Skatteamnestiet gjelder følgelig ikke bare tilleggs-skatt, men også ordinær fengselsstraff.

Flertallet (Bergsjø, Noer, Kallerud) fant at rettingen ikke var «frivillig», og at vilkårene for skatteamnesti dermed ikke var oppfylt. **Mindretallet** (Sverdrup, Tønder) var uenige og mente at den tidligere advokaten burde innvilges straffutmålingsutsettelse.

Vikar har krav på samme godtgjørelse for reisetid som fast ansatte

Høyesterett avsa 4. juni 2018 enstemmig dom – **HR-2018-1037-A** – som gjaldt hvorvidt en vikar fra et bemanningsforetak har krav på samme godtgjørelse for reisetid som de fast ansatte hos innleieren, noe vikaren vil ha dersom en slik ytelse faller inn under bestemmelsen om likebehandling i tjenestemannsloven § 3B nr. 1. Tjenestemannsloven er opphevet, men den likelydende bestemmelsen i arbeidsmiljøloven § 14–12 a gjelder nå for arbeidstagere i staten.

Sakens bakgrunn: En vikar fra Manpower AS ble leid ut til Statens vegvesen. Arbeidsstedet var Tønsberg trafikkstasjon. Han skulle, på samme måte som

de fast ansatte ved trafikkstasjonen, enkelte dager arbeide i Larvik. De fast ansatte ved trafikkstasjonen fikk godtgjørelse for reisetiden de dagene de arbeidet i Larvik. Vikaren ble nektet denne godtgjørelsen under henvisning til at ytelsen ikke omfattes av likebehandlingsregelen i tjenestemannsloven § 3B nr. 1. Som tingretten og lagmannsretten kom Høyesterett til at vikaren har krav på den samme reisetidsgodtgjørelsen som de fast ansatte. Høyesterett viste blant annet til at forarbeidene legger opp til et relativt vidt anvendelsesområde for likebehandlingsregelen, og at formålet om reell likebehandling ikke ville vil nås om en slik reisetidsgodtgjørelse ikke var omfattet.

Kortidsutleie av egen bolig er skattepliktig

Fra og med 2018 er kortidsutleie av egen bolig skattepliktig, jf. **skatteloven § 7–2**. Leieinntekter fra utleieforhold som varer kortere enn 30 dager, men der omfanget ikke er omfattende nok til at leieinntekten kan anses som virksomhetsinntekt, skal beskattes som kapitalinntekt.

Mindreåriges erstatningsansvar etter forsettlig drap

Høyesterett avsa 1. juni 2018 enstemmig dom – **HR-2018-1014-A** – som gjaldt særskilt anke over avgjørelsen av sivile krav etter at en 15 ½ år gammel gutt i lagmannsretten var dømt til fengsel i 11 år for drapet på en jevnaldrende gutt og en voksen kvinne. Det sivile kravet utgjorde nærmere 1,5 millioner kroner. Spørsmålet for Høyesterett var om han skulle ilegges erstatningsansvar for gravferdsutgiftene og oppreisning til de etterlatte.

Høyesterett fant at bestemmelsen om barns ansvar i **skadeserstatningsloven § 1–1** gav hjemmel for dette. Handlingenes grovhet tilsa fullt ansvar, til tross for guttens unge alder og den lange fengselsstraffen han var idømt. Selv om erstatningsansvaret ville være byrdefullt, ville det være mulig å betjene kravet. Hensynet til barnets beste kunne ikke lede til et annet resultat. Oppreisningen til hver av de syv etterlatte ble satt til 200 000 kroner, i tråd med normen som er fastsatt i rettspraksis ved forsettlig drap.

Dommere: Berglund, Bergsjø, Webster, Noer og Øie.

► Reisetid: Arbeidstid og godt-gjørelse

Høyesterett avsa 4. juni 2018 dom – **HR-2018-1036-A** – som gjaldt spørsmål om tid som en polititjenestemann har brukt på reiser til og fra et annet arbeidssted enn hans vanlige og utenom alminnelig arbeidstid, var å anse som arbeidstid i relasjon til vernebestemmelsene i **arbeidsmiljøloven kapittel 10**. Spørsmålet var videre om tjenestemannen bare har krav på reisetidsgodtgjørelse, eller om reisetiden skal godtgjøres som arbeidstid med overtidstillegg.

Saken gjaldt tre reiser som en polititjenestemann foretok til og fra et annet arbeidssted enn sitt vanlige og utenom alminnelig arbeidstid. Reisene foregikk i tjenestebil. Tjenestemannen meldte seg for Operasjonssentralen ved avreise, og han hadde med seg våpen.

Med støtte i en rådgivende uttalelse om forståelsen av arbeidstidsdirektivet fra EFTA domstolen (sak E-19/16, omtalt i Ju\$nytt nr. 1/2018), fant Høyesterett

enstemmig at tjenestemannen hadde stått til arbeidsgivers disposisjon under reisene, og at all reisetiden da måtte anses som arbeidstid etter de bestemmelsene i arbeidsmiljøloven kapittel 10 som implementerer arbeidstidsdirektivet. Disse såkalte vernebestemmelsene, som har til formål å sikre arbeidstagerne blant annet tilstrekkelig daglig og ukentlig hvile, regulerer imidlertid ikke spørsmålet om hvordan reisetiden skal godtgjøres.

Godtgjørelsesspørsmålet reguleres av tariffavtalen Arbeidstidsbestemmelser for politi- og lensmannsetaten (ATB 2013). Tjenestemannen hadde fått overtidsgodtgjørelse for de delene av reisene der han utførte aktive politioppgaver i form av trening, rekognosering og planlegging av forestående oppdrag. Spørsmålet var om han i medhold av tariffavtalen hadde krav på overtidsgodtgjørelse også for den øvrige reisetiden. **Fire dommere** (Arntzen, Webster, Sverdrup og Indreberg) mente reisetiden for to av reisene måtte godtgjøres etter hovedregelen om kompensasjon for reiser

innenlands. Den tredje reisen skjedde i tilknytning til at tjenestemannen på sin fritid var blitt beordret til overtids-tjeneste, og han hadde da krav på overtidsgodtgjørelse etter en særregel i bestemmelsen om overtidsarbeid. **Én dommer** (Kallerud) mente at alle reisene ga rett til overtidsgodtgjørelse.

Til høsten blir det forbudt med ansiktsdekkende plagg i all under-visning

Stortinget vedtok 5. juni 2018 et nasjonalt forbud mot å bruke ansiktsdekkende plagg i barnehager, skoler, høyere utdanning og opplæring av nyankomne innvandrere etter introduksjonsloven. Lovendringene er pr. 11.6 ikke sanksjonert, men forbudet skal gjelde fra august. Forbudet vil gjelde for elever, studenter og ansatte ved utdanningssteder i privat og offentlig sektor. Forbudet vil også gjelde skolefritidsordning, leksehjelp og opplæring utenfor lærestedenes område, som for eksempel skoleturer. For barnehagen vil forbudet gjelde de ansatte i hele arbeidstiden. Forbudet gjelder ikke barna i barnehagen, fordi erfaring viser at plagg som nikab og burka ikke brukes av barn i barnehagealder. I undervisningsinstitusjoner gjelder forbudet for elever/studenter og ansatte som underviser. Men forbudet gjelder bare i selve undervisningen. Det betyr at elever og lærere kan bruke ansiktsdekkende plagg i pauser og friminutt, og på personalmøter på skolens områder utenom undervisning. Ansiktsdekkene plagg er for eksempel finlandshette og nikab. Forbudet gjelder ikke hodeplagg som hijab og luer. Det blir unntak for plagg som brukes av hensyn til pedagogiske, helsemessige, klimatiske eller sikkerhetsmessige forhold, som for eksempel verneutstyr.

Seksuell omgang «begått av flere i fellesskap»

Høyesterett avsa 9. mai 2018 enstemmig dom – **HR-2018-884-A** – som gjaldt spørsmålet om den forhøyede strafferammen i **straffeloven 1902 § 196 andre ledd bokstav a** – «handlingen er begått av flere i fellesskap» – kommer til anvendelse når den ene deltageren i seksuallovbruddet utfører den seksuelle omgangen, mens den andre medvirker til handlingen. Bestemmelsen er videreført i **straffeloven 2005 § 303**.

Høyesterett fastslo at vilkåret om at «handlingen er begått av flere i fellesskap» ikke er oppfylt dersom én person har utført handlingen og en annen har medvirket. Straffeloven 1902

§ 196 første ledd setter en øvre strafferamme på seks år ved seksuell omgang med barn under 16 år. Etter bestemmelsens andre ledd øker strafferammen til femten år dersom handlingen er begått i fellesskap. Høyesterett mente vilkåret «handlingen er begått av flere i fellesskap» innebærer at flere enn én person må ha utført seksuell omgang med fornærmede. Det er ikke tilstrekkelig at den ene deltageren i seksuallovbruddet utfører den seksuelle omgangen, mens den andre medvirker til handlingen.

Dommere: Berglund, Bergsjø, Ringnes, Høgetveit Berg og Matningsdal.

► Skjerpet beviskrav for å bygge på et særlig belastende faktum

Høyesterett avsa 9. mai 2018 enstemmig dom – **HR-2018-874-A** – som gir veiledning for når det skal anvendes et skjerpet beviskrav for særlig belastende faktum i sivile saker. Bakgrunnen for saken var at de tiltalte var funnet skyldig i grovt merverdiavgiftsbedrageri og grovt skattesvik i driften av flere restauranter. Ankene over staffekravet ble nektet fremmet, men staten v/Skatt øst inngav særskilt anke til Høyesterett over det sivile kravet. Høyesterett kom til at lagmannsrettens anvendelse av et skjerpet beviskrav ved avgjørelsen av omfanget av det erstatningsrettslige kravet, bygget på uriktig rettsoppfatning, og lagmannsrettens dom på dette punkt måtte oppheves.

Nærmere om beviskravet: Hovedregelen i sivile saker er at retten skal legge det mest sannsynlige faktum til grunn, jf. blant annet **HR-2016-2579-A avsnitt 33**. Som en videreføring av det strafferettslige prinsippet om at tvilen skal komme tiltalte til gode, har det imidlertid vært lagt til grunn et skjerpet beviskrav for faktiske omstendigheter som innebærer at en part har opptrådt sterkt klanderverdig, eller som av andre grunner vil være særlig belastende, oppsummert slik i **HR-2016-2579-A avsnitt 42**:

«Rettskildene kan sammenfattes med at det normalt oppstilles et kvalifisert beviskrav der det faktum det er spørsmål om å bygge på, er kvalifisert klanderverdig, belastende eller infamerende for den ene parten. Jo mer belastende faktum det er spørsmål om, jo større grunn vil det være til å skjerpe beviskravet. Samtidig kan kryssende hensyn medføre at det ordinære kravet om sannsynlighetsovervekt fastholdes, til tross for at faktum er belastende. Det vil i så fall bero på en avveining av det belastende forholdet mot de hensynene som taler mot et skjerpet beviskrav.»

Foreliggende sak **avsnitt 13** og **14**:

«Det er altså ikke slik at et belastende faktum i seg selv alltid er tilstrekkelig til å fravike hovedregelen. Spørsmålet om beviskravet skal skjerpes beror også på om det foreligger mothensyn, og det kreves en særlig begrunnelse for å fravike hovedregelen om alminnelig sannsynlighetsovervekt.

Jeg viser videre til Skoghøy, Tvisteløsning, 3. utgave 2017, der han på side 935 nevner fire eksempler på belastende faktiske omstendigheter hvor det i rettspraksis har vært stilt krav om «klar», «sterk» eller «kvalifisert» sannsynlighetsovervekt: Forsettlig fremkallelse av forsikringstilfeller, – hvorvidt avskjedsvilkåret 'grovt pliktbrudd eller annet vesentlig mislighold av arbeidsavtalen' i arbeidsmiljøloven § 15-14 er oppfylt, – hvorvidt vilkårene for oppreisningserstatning for alvorligere straffbare handlinger er oppfylt, og – hvorvidt bilfører i sak om forsikringsutbetaling på grunn av trafikkuhell har promillekjørt slik at hans krav kan falle bort eller nedsettes.»

Hvilket beviskrav som gjelder, er i rettspraksis særlig knyttet til om vilkårene for en sanksjonsbestemmelse er oppfylt, jf. **Rt-2012-1556 avsnitt 34 (Grann og Ekran)**. Men spørsmålet kan også oppstå i andre sammenhenger – for eksempel knyttet til straffutmålingsmønter. I rettspraksis vedrørende sivile krav, er det imidlertid bare lagt til grunn et skjerpet beviskrav ved vurderingen av om handlingen er begått og ved spørsmålet om det er årsakssammenheng mellom handlingen og den oppståtte skaden, jf. for eksempel **Rt-2014-1161 avsnitt 23**. Det sentrale er hva saksøkte har gjort eller hvilken skade den ansvarsbetingende handlingen har medført. Det infamerende er knyttet til

handlingens karakter og eventuelt til følgene av denne. Dette samsvarer også best med begrunnelsen for at man bare unntaksvis anvender et skjerpet beviskrav.

Dommere: Normann, Noer, Sverdrup, Kallerud og Tønder.

Pasientskade-erstatning

Høyesterett avsa 6. juni 2018 enstemmig dom – **HR-2018-1056-A** – som gjaldt krav om fastsettelsesdom for erstatning etter pasientskadeloven for nerveskade som oppsto i forbindelse med en hofteoperasjon. Den reiste spørsmål om tolkningen av pasientskadeloven § 2 første ledd bokstav a, sammenholdt med **bevisregelen i § 3 første ledd**, som er en særlig bevisregel for pasientskader med *uopplart årsaksforhold*. Regelen er særlig myntet på såkalte leiringsskader, en type nerveskader som kan oppstå ved operasjoner og andre inngrep.

En mann som hadde fått nerveskade i beina i forbindelse med en hofteoperasjon fikk ikke medhold av Høyesterett i at han hadde krav på pasientskadeerstatning. Høyesterett kom til at bestemmelsen i § 3 gjaldt selv om det her var tvilsomt om årsaken var uopplart, og selv om det var en kjent medisinsk risiko. Høyesterett konkluderte videre med at bestemmelsen ikke kan forstås som en regel om tilnærmet objektivt ansvar ved leiringsskader. Lagmannsrettens konklusjon om at det ikke forelå svikt bygget på denne rettsforståelsen, og avgjørelsen ble opprettholdt.

Dommere: Noer, Arntzen, Berglund, Bergh og Webster.

► Høyesterett: Hundene Bob og Rambo kan avlives

Høyesterett kom i enstemmig dom 6. juni 2018 – **HR-2018-1058-A (Bob)** til at Politidirektoratets vedtak om avliving av hunden Bob var gyldig. Saken reiste særlig spørsmål om hva som ligger i uttrykkene «angrepet» og «skade» i **hundeloven § 18**, og når en avliving er «uforholdsmessig».

Hannhunden Bob, som er en blanding av boxer, schæfer og rottweiler, var om lag åtte år gammel da hendelsene som dannet grunnlaget for avlivingsvedtaket, fant sted. Den veier mellom 40 og 50 kilo. Bob hadde i løpet av kort tid bitt en kvinne slik at hun fikk en skade i armen, bitt en mann i buksebenet, angrepet to politibetjenter og angrepet forbigående mennesker.

Angrepene var skremmende og flere hadde et stort skadepotensial. Dette

gjaldt særlig angrepet på et barn i en barnevogn. Høyesterett var ikke enig med hundeieren i at et angrep forutsetter en aggressiv målrettet adferd, og at alminnelig hundeadferd tilsier at det må innfortolkes et krav om at hunden knurrer eller viser andre klare tegn på aggresjon, før det kan karakteriseres som et angrep. I praksis ville det innebære en innsnevring av det anvendelsesområdet som lovgiver uttrykkelig har definert. Det var en reell og ikke ubetydelig risiko for at Bob kunne gå til angrep og skade mennesker igjen. Avliving var derfor ikke et uforholdsmessig tiltak.

Samme dag avsa Høyesterett enstemmig dom i sak **HR-2018-1057-A (Rambo)**, hvor Politidirektoratets vedtak om avliving av hunden Rambo ble kjent gyldig. Rambo hadde bitt en mann slik at han fikk et relativt stort

blødende sår. Det var en reell og ikke ubetydelig risiko for at Rambo kunne gå til angrep og skade mennesker igjen. Hunden skapte også frykt i nabolaget.

Dommere i begge saker: Berglund, Noer, Bull, Sverdrup og Øie.

Bustadoppføringsloven: Fristen for å kalle inn til overtagelsesforretning

Lovavdelingens uttalelse – **JDLOV-2017-5150** (publisert 21. mars 2018) – gjelder spørsmål knyttet til fristen på syv dager i **bustadoppføringsloven § 15 første ledd**.

Etter § 15 første ledd kan hver av partene kalle inn til overtagelsesforretning «med minst sju dagers varsel». Varslingsfristen på syv dager er satt for at partene skal få tid til å forberede seg, for eksempel slik at forbrukeren kan få fri fra jobben eller kan la seg bistå av en fagkyndig ved overtagelsen. Hvis entreprenøren må utsette overtagelsesforretningen, er Lovavdelingens syn at forbrukeren må kalles inn på nytt med minst syv dagers varsel.

Lovavdelingen uttalte videre at bustadoppføringsloven § 3 ikke er til hinder for at forbrukeren *avtaler* overtagelsesforretning på et tidligere tidspunkt enn varslingsfristen i § 15 legger opp til. Dette gjelder selv om dette kan innebære at forbrukeren bare kan kreve dagmulkt i for eksempel tre dager istedenfor minst syv dager, jf. retten til å kreve dagmulkt etter § 18.

Objektivt ansvar for skade voldt av rein på dyrket mark

Høyesterett avsa 9. mai 2018 enstemmig dom – **HR-2018-872-A** – som gjaldt krav om erstatning for skade voldt av rein på dyrket mark, jf. **reindriftsloven § 67**. Den reiste særlig spørsmål om ansvarsordningen etter bestemmelsen har medført at reieneierne er blitt utsatt for diskriminering sammenlignet med eiere av andre beitedyr, i strid med Grunnloven og internasjonale forpliktelser som skal sikre urfolks rettigheter.

Høyesterett opphevet delvis jordskifteoverrettens og lagmannsrettens avgjørelser om erstatning for skade på avling som skyldtes at rein var kommet inn på innmark, fordi spørsmålet om medvirkning eller lemping ikke var tilstrekkelig drøftet. På grunn av spesielle værforhold høsten 2012 var et større antall rein kommet inn på innmark. Dette førte til skade på avling, og gårdbru-

kerne i området begjærte beiteskjønn. Ti av disse ble tilkjent erstatning.

Høyesterett konkluderte ikke i spørsmålet om *objektivt solidaransvar* for reieneiere i strid med samenes vern som urfolk etter Grunnloven, men viste til at reindriftsloven § 67 må suppleres med **skadeserstatningsloven §§ 5-1 og 5-2** om medvirkning og lemping. Disse forholdene var ikke tilfredsstillende drøftet av jordskifteoverretten eller lagmannsretten, og avgjørelsene måtte oppheves på disse punktene. Høyesterett gav uttrykk for at det var uheldig at Samerettsutvalgets forslag fra 2007 om revisjon av erstatningsreglene ikke var fulgt opp, og pekte på at FNs menneskerettskomité nylig ga uttrykk for det samme.

Dommere: Berglund, Ringnes, Bergh, Høgetveit Berg og Matningsdal.

Statssekretær Sveinung Rotevatn deltok på seminaret, her med Ingjerd Thune, som nå har gått av som leder av Dommerforeningen. Ny leder er lagdommer Wiggo Storhaug Larssen fra Gulatings lagmannsrett.

– Domstolens uavhengighet under press

– Det norske systemet for utnevningen av dommere er et dødelig våpen mot domstolens uavhengighet. Dersom det havner i uriktige hender, er modellen et livsfarlig våpen mot domstolen.

TEKST OG FOTO: NINA SCHMIDT

Det sa Nils Asbjørn Engstad, lagdommer i Hålogaland lagmannsrett, leder for Utmarksdomstolen for Finnmark og president i Europarådets konsultative komité for dommere, på et seminar om Domstolkommisjonens arbeid arrangert av Dommerforeningen i Oslo den 11. juni.

Seminaret diskuterte fire temaer; utnevning av dommere, lønnsfastsettelse for dommere, forholdet mellom domstolene, Domstoladministrasjonen (DA) og øvrige statsmakter, og intern uavhengighet og styring av domstolene.

UHELDIGE SIGNALER

Det norske systemet for dommerutnevninger sender uheldige signaler internasjonalt, i en tid da domstolens uavhengighet er kommet under press, mente høyesterettsdommer Henrik Bull, styremedlem i Dommerforeningen og medlem av panelet.

– Dessuten er det slik at det er i de gode tider at man må forberede seg på de dårlige, fortsatte han.

– IKKE NOE PRESS I NORGE

Også regjeringsadvokat Fredrik Sejersted grep ordet.

– Er det virkelig slik at domstolene i Norge er under press? Personlig tror jeg ikke dette er riktig, sa Sejersted.

– Domstolens uavhengighet i Norge i dag er ikke under press fra de to andre statsmaktene. Både formelt og med kulturen i norske domstoler, har uavhengigheten aldri stått sterkere, iallfall opplevs det slik fra vår side, sa Sejersted.

– Så derfor så synes jeg disse sammenligningene med Øst-Europa, Polen, Tsjekkia, Ungarn eller med USA, de passer ikke så godt. Vårt system er mye mer robust. Dette mener jeg må være utgangspunktet.

– RETTSTATSKULTUR ENESTE FORSVARSVERK

Lagdommer Nils Asbjørn Engstad var uenig med Sejersted.

– I Polen, som bare er en times flytur herfra og knapt nok det, så tok det to år fra Lov- og rettferdighetspartiet kom til makten, til de klarte å frata domstolens uavhengighet. Hadde de hatt den norske modellen, så hadde den polske regjeringen, på dagen da de tiltrådte, fått gjennom akkurat det samme som de brukte to år på. Så jeg sier at den norske

modellen for utnevning av dommere er et dødelig våpen mot domstolens uavhengighet som ikke må eksporteres.

– Det eneste vi har, som er en beskyttelse, selve forsvarsverket mot at dette systemet kan bli misbrukt, er en sterk rettstatskultur. Det er ikke godt nok på lang sikt, og derfor bør vi gjøre noen endringer. Men spørsmålet er hva vi skal gjøre, sa Engstad.

HØYRE VIL HA NYTT SYSTEM

Høyres justispolitiske talsperson, stortingsrepresentant Peter Frølich, har tatt til orde for å skrote dagens ordning for utnevning av dommere.

– Vårt system er bygget for godværsdager, men vi må bygge et system som tåler dårligere tider også, sa Frølich til Rett24.

STILLINGSANNONSE

LEDIG Plass i KONTORFELLESSKAP

Advokatkontoret Sunnhordland AS er eit kontorfellesskap som i dag består av 4 advokatar. Me held til i Sunnhordland, plassert i Leirvik sentrum.

Frå og med 01.08.18 kan me tilby ledig kontorplass i kontorfellesskapet.

Ta gjerne kontakt med oss for ein uforpliktande samtale på tlf. 53 40 24 40, eller send ein e-post til: Advokat Julianne Sellgren e-post: sellgren@advokat-hjelp.no eller til Advokat Karl Anders Horneland e-post: horneland@advokat-hjelp.no

Klikk deg gjerne inn på vår heimesida for meir informasjon: www.advokat-hjelp.no

Advokatkontoret Sunnhordland AS
Tveit · Kvamme · Horneland · Sellgren

Bøker og lesestoff

Selvbestemmelse og tvang i helse- og omsorgstjenesten

Jurister knyttet til Forskergruppen for helse- og sosialrett ved Det juridiske fakultetet ved UiB har sammen med to jurister fra Aarhus Universitet i Danmark skrevet denne boken, som

vurderer individets rett til selvbestemmelse over egen kropp som et grunnleggende utgangspunkt både i tradisjonell, nasjonalt rett og etter menneskerettighetene. Boken er inndelt i ni kapitler: Professor Bjørn Henning Østenstad skriver om utviklingstrekk i det menneskelige vernet mot tvang. Dekan Karl Harald Søvig skriver om ulike tvangsbegrep i norsk velferdsrett. Danske Eva Naur er forfatter av et kapittel med tittelen Samarbejde eller juridisk bindende samtykke?. Hennes kollega Caroline Adolphsen skriver ut utviklingen av tvangsbegrepet i relasjon til barn.

Professor Henriette Sinding Aasen har et kritisk blikk på en dom avsagt i Oslo tingrett i mars 2015 der Oslo kommune ble frifunnet for straffbar omsorgssvikt overfor de to kvinnene Josefine og Klara. Josefine var sterkt dement og ble funnet frosset i hjel utenfor bopel, mens Klara ble funnet etter å ha ligget død hjemme i ti til fjorten dager. Aasen mener at domspremissene bidrar til «å tåkelegge kommunens ansvar for forsvarlig organisering av helsetjenesten, for å yte øyeblikkelig hjelp i tide og for å sikre et forsvarlig omsorgstilbud over tid. Dommen gir dermed svært uheldige signaler vedrørende det kommunale ansvaret for å gi gamle mennesker forsvarlig omsorg tilpasset individuelle behov og forutsetninger».

Videre omhandles tema som forskning på barn og myndige uten samtykkekompetanse, foreldresamtykke som rettslig grunnlag for behandling av barn med interkjønn, og pårørende-

involvering i saker om tvang. I bokens siste kapittel skriver professor emeritus Jan Fridthjof Bernt om virkelighetsforståelse, rettferdiggjøring og rettssikkerhet knyttet til tvangsmedisinering i psykisk helsevern.

Bjørn Henning Østenstad, Caroline Adolphsen, Eva Naur, Henriette Sinding Aasen (red), Fagbokforlaget 2018, 310 sider, 479 kroner.

Norsk Totalkontrakt 2015 med kommentarer

Kyllingstad Kleve-land-advokat Jon Bjerkem, som i hovedsak jobber med spørsmål knyttet til off-shore-utbygginger, har skrevet denne boken om NTK 15, som er

den sentrale standardkontrakten for utbygging av olje- og gassfelt på norsk sokkel. Siktemålet med boken er å gi en generell innføring i bestemmelsen i NTK 15, en kontrakt som ikke bare er det viktigste kontraktsdokumentet knyttet til feltutbygging på norsk sokkel, men som også i økende grad benyttes i landbaserte prosjekter, for eksempel av Bane Nor i utbyggingen av ny jernbanetunnel mellom Oslo og Ski.

«En stor del av boken er viet det å beskrive hvordan ulike regler er å forstå, samt tolke reglene der det ikke følger umiddelbart hvordan disse er å forstå. I en del sammenhenger fremkommer det også kritikk, eller kanskje snarere forslag til forhold som kan forbedres ved en fremtidig revisjon av NTK 15», skriver Bjerkem i forordet.

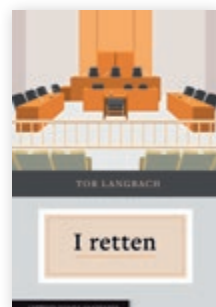
«Boken er utformet som et oppslagsverk hvor man kan gå inn på den aktuelle bestemmelse for å få veiledning i forståelse av denne, eller finne henvisning til andre bestemmelser som er relevante for forståelse av den aktuelle bestemmelsen. På den annen side fremholdes at boken med fordel kan

leses fra perm til perm for å få en god overordnet forståelse av reguleringene i NTK 15», heter det videre.

Jon D. Bjerkem, Gyldendal Juridisk 2018, 466 sider, 629 kroner.

I retten

Tidligere direktør for Domstoladministrasjonen, Tor Langbach, har skrevet en håndbok for ikke-jurister som skal i retten for å hjelpe dem å forstå hvordan rettssystemet vårt fungerer. Boken er rettet mot meddommere, vitner, sakkyndige, tiltalte, kriminalitetsofre og pårørende, samt parter i sivile saker.

Om lag femti tusen mennesker står oppført på meddommerlister i Norge, og hvert år møter 70.000 til 80.000 personer som vitner i domstolene, ifølge Langbach. Men mange aner ikke hva de møter, og forstår ikke juristenes «stammespråk». Med boken ønsker han å gi svar på «alle praktiske spørsmål som dukker opp når du har åpnet konvolutten og lest innkallingen, uansett hvilken rolle du skal ha i den kommende rettssaken».

I første kapittel, som heter «Les dette først!», forklares forskjellen på sivile saker og straffesaker, bruken av rettskilder for å tolke lover, om hvordan lover blir til, om de ulike partenes rolle, og om opptreden i retten, for å nevne et lite utvalg.

Deretter følger femten kapitler som er inndelt slik: Om domstolene, politi og påtalemyndighet, hvem du møter i domstolene, klage på rettens aktører, om rettssaker, om lekdommere, vitner, fornærmet og sakkyndige, om habilitet og inhabilitet, og å være mistenkt, sikket eller tiltalt, om straffesaker, straffen, noen typer kriminalitet, og om fri rettshjelp.

Bokens siste kapittel beskriver hva ulike juridiske begreper betyr, som

forelegg, prosessledende avgjørelse og prosessfullmektig.

Tor Langbach, Cappelen Damm Akademisk 2018, 198 sider, 349 kroner.

Nøtteskall-serien

Gyldendal har hittil i år utgitt åtte nye titler i sin populære nøtteskall-serie. Hensikten med bøkene er å gi en elementær oversikt eller kortfattet innføring i et emne, samt å redegjøre for de viktigste lovene og reglene. Bøkene er primært rettet mot jusstudenter, men kan ifølge forlaget også være nyttige for praktikere som ønsker å friske opp et fagområde. Bøkene omtales også som et verktøy for rettsanvendere eller som bidrag til pedagogisk og lettfattelig jus innenfor et område.

Juridisk metode, Ragna Aarli, Synne Sæther Mæhle, 288 sider, 399 kroner.

Folkerett, Sondre Torp Helmersen, 192 sider, 349 kroner.

Entrepriserett, Johannes Meyer-Myklestad (red.), Marius Egeberg, Ola Haugen, Ola Ø. Nisja, Lars Erik B. Schjeide, 216 kroner, 399 kroner.

Merverdiavgift, Ole Gjems-Onstad, Cecilie Aasprong Dyrnes, Anders B. Mikelsen, 160 sider, 329 kroner.

Voldgift, Borgar Høgetveit Berg, Ola Ø. Nisja, 140 sider, 399 kroner.

Sivilprosess, Jørgen Vangsnes, 280 sider, 399 kroner.

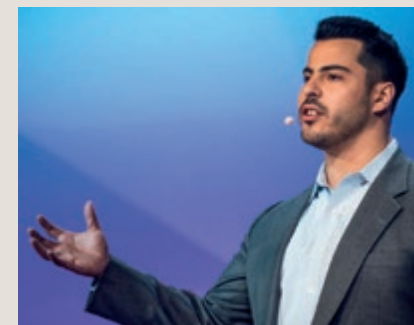
Trygderett, Runar Narvland, 314 sider, 399 kroner.

Selskapsrett, Geir Woxholth, 192 sider, 349 kroner.

JUS – Juristenes utdanningscenter

Legal tech-kurs på agendaen i høst

Hvordan ruster vi opp for fremtidens advokatvirksomhet? Temaer som juss, teknologi, næringsliv, kreativitet, personvern og samarbeid står i fokus på flere spennende kurs denne høsten. Møtet med teknologien fordrer også nye juridiske problemstillinger.

Andrew Arruda er CEO og en av grunnleggerne av det kunstig intelligenssystemet ROSS Intelligence. Han kommer til Future Lawyer 2018 i Oslo i høst. Foto: Russell Edwards/TED

FUTURE LAWYER

Hvordan ser advokatfremtiden ut? Og hvordan må vi tenke for å drive bransjen videre? For andre året på rad kan du delta på denne spennende konferansen. Årets key note speaker er CEO og grunnlegger av ROSS Intelligence, Andrew M. J. Arruda. Møt andre fremtidsrettede advokater og jurister på Future Lawyer 2018! **19. oktober, Oslo, se jus.no for pris**

OSLO LEGAL HACKATHON

Oslo Legal Hackathon arrangeres for første gang i Oslo. I løpet av 24 timer skal studenter og fagfolk innen jus, teknologi, design og entreprenørship delta i en konkurranse som kombinerer juss og teknologi for å finne løsninger på utfordringer innen juridisk sektor.

21. – 22. september, Oslo, se jus.no for pris

INNFØRINGSKURS I IT-RETT OG DET LOKALE STAMMESPRÅKET

Advokater, saksbehandlere, dommere og andre som arbeider med, eller skal begynne å arbeide med IT-rett, må kjenne til både begrepene, teknikken og de mest grunnleggende reglene. IT-retten involverer en rekke grensesnitt mellom juss og informasjonsteknologi, og har flere grenseflater mot næringslivet. Kurset vil gi de nødvendige grunnkunnskapene for å kunne påta seg slike oppdrag/handtere IKT-rettslige problemstillinger. **30. august, Oslo, 650 kroner.**

FROKOSTKURS: TINGENES INTERNETT

Tingenes internett – internet of things (IoT) – er resultatet av det enorme antallet store og små ting som nå knyttes sammen over internett. Vi har kommet til et punkt hvor prisene på tingene og koblingene er så lave, og fordelene og verdiene av dataene så store, at alt som kan kobles opp, raskt blir det. Advokat Kristian Foss drar deg igjennom hvilke juridiske forhold du bør tenke på i denne nye, vidunderlige verden.

4. september, Oslo, 650 kroner.

PERSONVERN I DIGITALE MEDIER

Når mennesker eller virksomheter publiserer eller behandler opplysninger om andre personer i digitale medier, gjelder det en rekke rettslige begrensninger av hensyn til personvernet. Både knyttet til de tradisjonelle regler om privatlivets fred, retten til eget personbilde, og vernet mot ærekrenkelser, men også personopplysningslovgivningen.

28. august, Oslo, 32.187 kroner.

De oppgitte prisene gjelder for medlemmer av Advokatforeningen.

Ny Bergens-kjempe – Kan ikke vente på at klientene kommer til oss

For advokatfirmaet Stiegler i Bergen var det nødvendig å slå seg sammen med advokatfirmaet Wesenberg, Komnæs & Sætre for å få til en stødig vekst. Nå har de blitt Bergens nest største advokatfirma under navnet Stiegler WKS.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

BERGEN: – Utviklingen i Stiegler har stått litt stille de siste årene. Nå når vi har fusjonert med WKS blir arbeidet for å utvikle selskapet og vokse mer målrettet, forteller partner og styreleder i det nyetablerte selskapet, Aksel Kayser.

Advokatfirmaet Stiegler åpnet for første gang dørene i 1889 og er Bergens eldste advokatfirma. Utviklingen i advokatbransjen de siste årene stiller stadig høyere krav til profesjonalisering, en utvikling de nå tar på alvor

ved å slå seg sammen med Wesenberg, Komnæs & Sætre (WKS).

VIL SNU TRADISJONELLE METODER

Partner og styremedlem Erlend Bergstrøm, som kommer fra WKS, forteller at de vil skape et mer robust firma i møte med utfordringene og utviklingen de ser komme i advokatbransjen.

– Vi ønsker å øke kapasiteten og legge forholdene bedre til rette for å utvikle spisskompetanse innenfor de fagområdene vi allerede er dyktige på, sier han.

Kayser supplerer og forteller at de nå prøver å tenke annerledes i måten de arbeider på.

– Begge firmaene har nok jobbet ganske tradisjonelt, hvor man har sittet en og en og jobbet med sin egen portefølje. Nå prøver vi å legge mer vekt på samarbeid, større faggrupper og bedre saksflyt.

EN VANSKELIG BRANSJE FOR SMÅ BEDRIFTER

Sammen med Bergstrøm og Kayser møter vi også daglig leder Ingvald

Den 20. juni så det ferske selskapet Stiegler WKS dagens lys, og fusjonen mellom Bergens eldste advokatfirma og Wesenberg, Komnæs & Sætre var et faktum. Her Erlend Bergstrøm, Ingvald Strømsnes Maden og Aksel Kayser.

Strømsnes Maden. Hun mener det er flere grunner til at små advokatbedrifter ofte kommer til kort.

– En utfordring for mange mindre selskaper er juristenes hovedoppgave om å jobbe med klientene. Mange blir oppslukt av det, og det var tilfelle med Stiegler. Da er det veldig vanskelig å løfte seg når partnerne, i tillegg til å utføre sine kjerneoppgaver, også skal jobbe strategisk.

Hun mener det er mange fordeler ved at Stiegler og WKS nå har slått seg sammen.

– Det ser vi eksempelvis på de strenge kravene fra myndighetene om blant annet GDPR og hvitvasking, som er krav det kan være vanskelig for et lite firma å ta tak i og oppfylle.

– Ved å være mer robuste kan advokatene bruke mer av sin tid til å gjøre den jobben de er ment til å gjøre, skyter Bergstrøm inn.

ØKT KONKURRANSE I BERGEN

Begge firmaene har i en årrekke arbeidet med fast eiendom, næringsliv, arbeidsrett og tjenester overfor kommuner. Dette er også kjerneområdene de ønsker å bygge videre på.

– Vi ser at det er et marked for advokattjenester rettet mot små og mellomstore firmaer som ikke har mulighet til å betale den prisen de store advokatfirmaene tar. Det gjør at vi kan levere en rekke like gode tjenester, men til en langt hyggeligere pris.

Bergstrøm er enig, men påpeker at den økte konkurransen er merkbar, selv om den for dem nødvendigvis ikke kommer fra de største firmaene.

– Vi merker at det er større konkurranse og at det er flere advokater. Vi merker også at advokattjenester stadig oftere legges ut på anbud. Der ser man jo at konkurransen er stor, og at den ikke nødvendigvis er geografisk begrenset lenger, sier han.

– Det er hvert fall åpenbart at vi ikke kan sitte stille og vente på at klientene kommer til oss. Vi må ut å være synlige, og vise hvilke tjenester vi kan levere. Vi

må gjøre oss attraktive for klienten, fortsetter Strømsnes Maden.

ET MARKED I BEVEGELSE

Maden peker blant annet på pris og teknologi som avgjørende faktorer for utviklingen videre.

– Mange klienter blir mer krevende og vil gjerne forhandle frem andre avtaler enn rene timebaserte priser. Samtidig er det også en økende trend med robotisering, som ennå ikke har slått ut i full blomst, sier hun.

Bergstrøm peker på at det tradisjonelle markedet i byen tidligere har vært veldig avhengig av sterke nettverk.

– I tillegg er det jo en slags etablert myte at bergensere er veldig patriotiske. Det bunner nok i et ønske om at en gjerne vil ha sine juridiske rådgivere og advokater der man selv har geografisk tilhørighet. Spesielt kolleger i Oslo mener ofte at bergensere er farget av patriotisme.

– VANSKELIG Å FINNE FLINKE FOLK

I likhet med flere av advokatfirmaene i Oslo, har også Stiegler WKS en tydelig overvekt av menn på topp. Blant ti partnere er det kun én kvinne. Bergstrøm og Strømsnes Maden forteller at de har en snever gruppe å rekruttere fra.

– Selv om man er et godt etablert firma med tradisjon og godt renommé er det ikke gitt at justusdenter, og spesielt de fra Oslo, kjenner til advokatbransjen i Bergen. Det har vært en utfordring å få gode søkere og å finne flinke folk, sier Bergstrøm.

– I tillegg tror jeg at relasjonen mellom arbeidsgiver og klient har endret seg en del. For noen år siden ble de fleste glad bare de fikk tilbud om en fullmektigstilling i det hele tatt. I dag stiller de nyutdannede høyere krav til hva arbeidsgiver kan tilby, mens det tidligere kanskje handlet mer om hva de selv kunne tilby arbeidsgiveren.

VIL BEVARE TRADISJONENE

Til tross for at Stiegler WKS nå har et ønske om å tenke nytt og omstrukturere måten de jobber på, vil de også

Styreleder Aksel Kayser.

Styremedlem Erlend Bergstrøm.

Daglig leder Ingvald Strømsnes Maden.

ivareta tradisjonene fra det som til sammen blir over 150 år med advokathistorie.

– Det er sentralt for oss å ta vare på bevisstheten rundt personlig kontakt. Samtidig vil vi også satse på samme type klienter som vi tidligere har hatt, selv om vi skal utvikle oss. Målet er ikke å ta igjen «high end»-markedet i Oslo, målet er å bygge på det vi har, sier Strømsnes Maden.

– Vi er opptatt av å bevare og dra nytte av den kvaliteten som er blitt bygget opp tidligere, og som har gjort begge firmaene kjent i markedet her i Bergen, sier Bergstrøm.

– Svakerestilte må ta hårete prosessrisiko

Økt kontrast mellom privat og offentlig finansiering av advokatoppdrag. Årelang saksbehandlingstid i NAV. Elden-advokat Halvor Dahle Meland på Elverum roper varsku om utviklingen på vegne av dem som har lite.

TEKST OG FOTO: GEORG MATHISEN

– HVA ER DEN STØRSTE UTFORDRINGEN I FIRMAET DITT AKKURAT NÅ?

– Jeg må ta litt forbehold i og med at jeg er en ansatt advokat på et satelittkontor i et stort firma og har liten befatning med driften av firmaet. Men generelt er det både fordeler og ulemper med å være så store og så spredt. Det er fordeler med å samle funksjoner, samtidig som det kan ha sine utfordringer å spre felles rutiner og firmapolitikk ut på så mange, og på så mange steder.

– OG DEN STØRSTE UTFORDRINGEN FOR BRANSJEN SOM HELHET?

– Det jeg først og fremst merker meg – det er ikke å finne opp kruttet å si dette – er rettshjelpsordningen som blir trangere og trangere. Og også den økende kontrasten mellom privat og offentlig finansiering av advokatoppdrag.

– DEN STØRSTE SAKEN DU HAR JOBBET MED DET SISTE ÅRET, HVA HANDLET DEN OM?

– Jeg har reflektert litt over hva som er en «stor sak» – om det gjelder store formuesverdier, mange timer, eller noe som er av stor betydning for en part eller et enkeltindivid. Det jeg har jobbet mye med i det siste, er voldsoffererstatninger i noen litt større overgrepssaker og etter Utøya-tragedien.

– ER DET UTVIKLINGSTREKK I ADVOKATYRKET SOM DU ER KRITISK TIL?

– Jeg vet ikke om vi kan si at det er yrkesrelatert, men en ting som uroer meg, er klagesaksbehandlingen i en del offentlige organer. Kanskje med spesielt blick på NAV, hvor det ofte kan ta to –tre år før det foreligger endelig avgjørelse i saker som knytter seg til ytelser til livsopphold. Også offentlige erstatningsordninger, som Norsk pasientskadeerstatning og Kontoret for voldsoffererstatning, opplever jeg at har en slagside i saksbehandlingstid.

– OG TREKK DU SYNES ER POSITIVE?

– Den digitale utviklingen som skjer. Vi er fortsatt en god bidragsyter til skogbruket når det gjelder papir, men den umiddelbarheten som enkelte digitale løsninger gir, og som vil bli utviklet videre i fremtiden, synes jeg er positiv på flere måter, både med tanke på rasjonalitet og tidsbruk.

– HVA ER DEN VIKTIGSTE POLITISKE SAKEN FOR ADVOKATFORENINGEN Å JOBBE MED I ÅR?

– Det er nok ganske klart at det er rettshjelpsordningen som er blitt strupt inn. Så vidt jeg vet, har ikke inntektsgrensene forandret seg siden 2009. Samtidig har endringene i uføretrygden gjort at mange som tidligere ville

Navn: Halvor Dahle Meland

Alder: 43 år

Stilling: Advokat i Advokatfirmaet Elden

Spesialitet: Personskade

Skrev masteroppgave om: Slutførte studiene før masteroppgavens tid, men hadde spesialfag i arbeidsrett. Skrev ikke spesialoppgave fordi jeg fikk godkjent tidligere psykologiutdanning som spesialitet.

Familie: Kone og to barn i barneskolealder

Bosted: Landbrukseiendom på Rena

Opprinnelig fra: Rena

ha vært omfattet, falt utenfor, uten at realinntekten har økt. Jeg leste nettopp at regjeringen ønsker å skjerpe inn ordningen ytterligere. Det er et steg i feil retning, etter min erfaring.

– HVORDAN REAGERER DU PÅ FORSLAGET TIL NY ADVOKATLOV?

– Jeg må innrømme at jeg ikke har vært veldig rettspolitisk engasjert. Men forslaget til ny kvalifiseringsordning for advokatfullmektiger fremstår for meg som i overkant ambisiøs. Det er grunn til å stille spørsmål om de økonomiske

Det er kort vei fra kontoret til skog og til firbeinte med gevir. Halvor Dahle Meland er advokat på Elverum.

sidene ved den, særlig for mindre advokatfirmaer, og også om rekrutteringen av advokatfullmektiger vil bli berørt av endrede tids- og kostnadsbetingelser. Det er nok de minste firmaene som kan bli mest utsatt, men det kan også være et problem å rekruttere fullmektiger bredspektret i bransjen. Jeg er jo en distriktsvennlig mann, så jeg tenker typisk på mindre utkantkontorer som kan møte uønskede utfordringer.

– HVORDAN TROR DU AT ADVOKATHVERDAGEN DIN VIL FORANDRE SEG I LØPET AV DE NESTE FEM ÅRENE?

– Jeg tror ikke at den kommer til å forandre seg radikalt. Jeg jobber jo hovedsakelig med human-juss, med mennesker som ofte er i en vanskelig helsesituasjon, og sliter med velferdsrettighetene sine. Kontaktflaten mot klientene tror jeg vil forbli nokså uforandret, men jeg ser for meg at utviklingen av stadig bedre digitale løsninger vil bidra til å bedre arbeidshverdagen noe.

– HVOR LENGE HAR DU ARBEIDET SOM ADVOKAT PÅ ELVERUM?

– Jeg begynte som advokatfullmektig her for sju år siden, i det daværende Advokatfirmaet Jostein Løken, som etter hvert er blitt en del av Advokatfirmaet Elden. I Elden har jeg vært ansatt advokat i cirka fire år.

– OG HVOR ER DRØMMESTEDET Å PRAKTISERE SOM ADVOKAT?

– Jeg er veldig glad i hjemstedet mitt Rena, og siden Elverum er nærmeste advokatarbeidsplass, er jeg vel i nærheten. Ellers tenker jeg at det ikke er spesielt stedsavhengig. Det er mer innholdet i arbeidsoppgavene som gir mening, fremfor lokaliteten.

– HVEM ER DEN SVAKESTE PARTEN I DEN NORSKE RETTSSTATEN, SYNES DU?

– Det er helt klart den private part, ofte opp mot større aktører som forsikringsselskap eller offentlige aktører. Kanskje spesielt de som havner på feil

side av inntektsgrensen for rettshjelp, som må ta en ganske hårete prosessrisiko for å få prøvd saken sin.

– JOBBER DU NOE PRO BONO?

– Ja, det hender ikke helt sjelden. Det blir en del arbeid, ofte for ressursvake individer, hvor det viser seg at de ikke får inndekning gjennom andre ordninger, samtidig som sterke menneskelige hensyn gjør at det er vanskelig å se en annen vei. Det er kanskje typisk i forbindelse med kjente klienter som har kommet med andre problemstillinger som de ikke kan finansiere. Likevel er det en balansegang: Man kan ikke livnære seg av altruisme, heller.

– HVIS DU FIKK VÆRE JUSTIS-MINISTER FOR EN DAG, HVA VILLE DU HA GJORT?

– Da hadde jeg nok satt i gang en bredspektret offentlig utredning med stikkordene rettssikkerhet og rettshjelp. Kanskje også en om rettssikkerhet versus velferd og NAV.

Stemning på Taket

Den årlige advokatfesten under Fagdagene samlet festlystne advokater i et sommerhett Oslo på taket av Steen og Strøm.

TEKST: HENRIK SKJEVESTAD

FOTO: MONICA KVAALE / FOTOBAREN / THEA N. DAHL

På terrassen ble det festet med nye og gamle kjente, til underholdning fra blant andre den talentfulle nykommeren Halie, og den rutinerte ringreven Arne Hurlen fra Postgirobygget, kjent for allsangvennlige sommerklassikere som «Idyll», «En solskinnssdag», og «Tidløs».

ADVOKAT-LOVE: Christian Lundin og kjæresten Lise Ligaard.

LIPPESTAD & FRIENDS: Cecilie Hvam-Jakobsen (fra v.), Odd Ivar Grøn, Cecilie Alnes, Christiane Gjerstadberget, Geir Lippestad og Agnete B. Sommerset.

FEIRET: Advokatfirmaet Lund & Co vant Talentprisen 2018 for sin kvinnesatsing, og det ble feiret. Fra venstre Ina Storstrøm, Hanne Strand, Caroline Lund og Silje Aga Rogan.

TROPISK STÆSJ: Gøy i fotobaren for Cecile Lyssjø Jacobsen (fra v.), Aase Carine Sigmond, Sol og John Christian Elden, Mette Yvonne Larsen og Turid Heggelund.

J@#&LIG BRA BYLINE: Journalist Thea N. Dahl, redaktør Nina Schmidt og journalist Henrik Skjevestad i Advokatbladet var blant de mange som prøvde ut fotobaren.

JA, DET VAR KJÆRLIGHET! Full allsang da Arne Hurlen fra Postgirobygget, nå med nytt band, dro i gang showet med «Idyll».

HADDE EN DRØM: Ap-nestleder og tidligere statsråd Hadia Tajik avslørte at hun som ung drømte om å bli advokat.

LITT HAWAII: Blomsterkranser satte farge på advokatene.

DIGG MAT: Populære miniburgere.

STINN BRAKKE: Om lag åtte hundre advokater var påmeldt festen.

IMPONERTE: Den 17 år gamle popkometen Halie, som tidligere blant annet har vært å se i «Skavlan», varmet opp. Hun er i år booket til Slottsfjell-festivalen og Bergensfest.

LANGVEISFRA: President Wiebe de Vries i International Association of Young Lawyers (AIJA) fra Amsterdam med Anita Gerdin.

Problemet med ditt omdømme som advokat, er at andre lett kan skade det

Gode og samvittighetsfulle advokater har ett felles problem, nemlig useriøse og uredelige advokater. De er få, men de gjør stor skade. De reduserer tilliten og omdømmet til sine dyktige, hardtarbeidende og redelige profesjonskolleger, og de hever advokatterskelen i befolkningen.

Advokatforeningen følger selvfølgelig svært godt med på hva mediene slår opp om advokater. Dessverre kan det være nedslående lesning – om til dels alvorlige saker. Først og fremst for dem som er direkte berørt, men også for hele advokatstanden. Slike saker må tas på det største alvor, og håndteres raskt i tilsyns- og disiplinærsystemet. Advokatbevillingen er forpliktende. Den lover kvalitet, integritet, uavhengighet og kompetanse. Så hvor skal terskelen for tap av advokatbevillingen ligge? Og hva skal til, for å få den tilbake? Vurderingene er vanskelige. På den ene side står hensynet til personen som har mistet sin bevilling og sitt levebrød, på den andre siden står hensynet til publikum. Det siste handler til syvende og sist også om tilliten til advokattittelen, og til hele rettssystemet.

For å sikre at advokatene oppfyller standardene som gjelder deres drift og etikk, slik at den nødvendige tilliten sikres, er det avgjørende at tilsyns- og disiplinærsystemet for advokater fungerer godt. Det må være uav-

hengig, transparent og effektivt. Dessuten må det være lett å forstå. For hvordan skal vi forvente at journalister og befolkning har tillit til et system de ikke forstår? Selv flere av oss som jobber med dagens tilsyns- og disiplinærsystem i praksis, har brukt lang tid på å få full oversikt.

Publikum må ha et sted å få sine klager mot advokater behandlet på en enkel måte. Det skaper tillit at klienter som føler seg dårlig behandlet av advokaten, enkelt kan få dette bekreftet eller avkreftet. Og husk at langt fra alle klager er velfunderte. Tenk hva det betyr for en advokat som innklages på feilaktig grunnlag, å få en rask avgjørelse som slår dette fast.

Idag er hele fem organer involvert i tilsyns- og disiplinærarbeidet. Og hvis man inkluderer Finanstilsynet og Reklamasjonsnemnda for eiendomsmeglingstjenester – som begge fører tilsyn med advokater som driver eiendomsmegling i kraft av sin advokatbevilling – blir det hele syv organer! Systemet er uoversiktlig, komplisert og sendrektig for klienten som klager, og for advokaten som blir innklagd. Begge deler representerer et stort problem for begge parter, og for alle advokater.

Advokatforeningen har jobbet lenge for å få på plass en bedre løsning, og dette helst i en helhetlig sammenheng med en ny og mer

omfattende advokatlov. Justisdepartementet har nå for alvor satt fart på arbeidet. De ønsker ikke å innføre et advokatsamfunn med obligatorisk medlemskap, slik Advokatlovutvalget har foreslått, men heller et uavhengig advokattilsyn og en uavhengig Advokatnemnd. Jeg tror det kan bli en god løsning, og jeg setter stor pris på at departementet gir uttrykk for at de ønsker å bevare Advokatforeningen som en sterk og uavhengig rettspolitisk stemme i samfunnsdebatten.

Advokatforeningen er invitert til tett dialog med departementet i den videre prosessen, som vi tror vil ende med en betydelig forenkling og forbedring av disiplinær- og tilsynsystemet. Til beste for samfunnet, advokatrollen og deg.

Hilde Smith
GENERALSEKRETÆR
ms@advokatforeningen.no

NY REGEL OM MENNESKERETTIGHETER I RGA

Av advokat FRODE ELGESEM, leder av Advokatforeningens menneskerettighetsutvalg og leder av Ad hoc-utvalget om næringsliv og menneskerettigheter for advokater

Representantskapet i Advokatforeningen vedtok den 31. mai 2018 en ny regel i RGA 1.4: «En advokat skal ikke gi råd som advokaten forstår eller må forstå vil innebære krenkelse av noens menneskerettigheter eller betydelig risiko for dette. Med menneskerettigheter menes det samme som i FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter.»

Regelen innebærer en presisering av regelen i RGA 1.2 som fastsetter at advokatens oppgave er å «fremme rett og hindre urett», basert på de forventninger som i dag følger av FNs veiledende prinsipper for næringsliv og menneskerettigheter. Den nye regelen innebærer ikke en full kodifisering av FNs veiledende prinsipper, men må tolkes på bakgrunn av disse. Hovedstyret har vedtatt en egen veileder om hvordan prinsippene kan innarbeides i en advokatvirksomhet. Veiledningen er tilgjengelig på Advokatforeningens hjemmeside.

Selv om FNs veiledende prinsipper ikke er rettslig bindende, vil de aller fleste klienter selv være opptatt av å unngå å krenke noens menneskerettigheter i sin virksomhet. I mange tilfeller vil dessuten respekt for menneskerettighetene redusere klientens eksposering for rent rettslig ansvar. For klienten vil altså verdien av advokatens rådgivning øke når den også omfatter eventuell risiko for å krenke noens menneskerettigheter.

Den nye regelen tar sikte på situasjoner hvor det er et årsaksforhold mellom advokatrådet og innvirkningen på noens menneskerettigheter. Årsaksforholdet må vurderes konkret, men advokaten må normalt forutsette at

klienten følger de rådene han eller hun gir. Utformingen av rådet blir da det sentrale utgangspunktet.

Det er et grunnleggende prinsipp at alle skal kunne søke råd hos advokat for å avklare sin rettsstilling. En advokat må derfor alltid kunne rådgi om hva norsk rett går ut på. Dette gjelder selv om man skulle mene at resultatet setter noens menneskerettigheter i fare. Advokatens oppgave blir da å gjøre oppmerksom på dette, og bruke den innflytelse hun eller han måtte ha til å søke å hindre at noens menneskerettigheter blir krenket, eller

avdempe konsekvensene av eventuelle krenkelser. Men klientens egne valg på dette grunnlaget er advokaten ikke ansvarlig for.

Dersom advokaten er aktivt engasjert i klientens prosjekt, kan det oppstå situasjoner hvor advokaten bør vurdere å trekke seg dersom klienten ikke følger rådene. Dette er behandlet i veilederen for advokater om næringsliv og menneskerettigheter, hvor man også finner forslag til tekst i oppdragsbekreftelsen som legger til rette for en slik oppfølging overfor klienten.

De menneskerettighetene som det siktes til finnes i internasjonale konvensjoner om menneskerettigheter. Sentralt her står «The International Bill of Rights», det vil si FNs menneskerettighetserklæring av 1948, og de to FN-konvensjonene av 1966 om sivile og politiske rettigheter, og økonomiske, sosiale og kulturelle rettigheter, samt ILOs åtte kjernekonvensjoner (Declaration on Fundamental Principles and Rights at Work). I tillegg kan konvensjoner som beskytter utsatte grupper få betydning. Også humani-

tærretten – krigens folkerett – kan i visse situasjoner være viktig.

Det har med rette blitt påpekt at dette utgjør et temmelig omfattende sett av rettigheter, og dessuten at det i «menneskerettighetenes periferi» kan være vanskelig å vite hvor langt rettighetene går.

Ordlyden i den nye regelen inneholder imidlertid kriterier som skal gjøre den håndterbar i ulike advokatvirksomheter. Selv om regelen forutsetter at alle advokater har en grunnleggende kjennskap til menneskerettighetene, ligger det begrensninger i uttrykket «forstår eller må forstå» i (minst) to retninger:

For det første må det være et spillerom for advokatens egne, faglige vurderinger i de «gråsonene» som utvilsomt finnes i ytterkanten av menneskerettslige regler. I slike tilfeller kan det ikke være avgjørende i forhold til RGA om det finnes andre oppfatninger, eller om et vanskelig menneskerettslig spørsmål i ettertid får en autoritativ avklaring i en annen retning enn det advokaten la til grunn som sin faglige vurdering da rådet ble gitt.

For det andre vil kravene til advokaten variere med advokatvirksomhetens størrelse, risikoen i den sektoren advokaten er engasjert og den kontekst rådet gis, i tillegg til alvorligheten av de aktuelle menneskerettighetsutfordringene. En slik nyansering av kravene er i samsvar med FNs veiledende prinsipper.

Den nye regelen innebærer at advokatene må være aktsomme når det gjelder menneskerettskonsekvensene av sine råd og dermed bidra til å øke respekten for menneskerettighetene i næringslivet. Det passer advokatrollen godt.

«Det har med rette blitt påpekt at dette utgjør et temmelig omfattende sett av rettigheter.»

Frode Elgesem

SLIPP DOMMENE FRI!

Av ARNE JENSEN,
generalsekretær, Norsk
redaktørforening

Det er en delvis selsom opplevelse å følge debatten rundt det nylig opprettede nettstedet Rettspraksis.no. Initiativtakerne til den åpne nettsiden har satt seg fore å formidle flest mulig rettsavgjørelser gratis til det norske publikum. Det må vel være prisverdig? Ikke dersom du driver en virksomhet som delvis tar seg godt betalt for å formidle den samme informasjonen – gjennom et lovbestemt monopol – som Lovdata. Og heller ikke dersom du lar personvernet skygge for allmenne demokratiske prinsipper – som Datatilsynet.

Stiftelsen Lovdata ble opprettet i 1981, av Justisdepartementet og Universitetet i Oslo – som en allmenntilgjengelig stiftelse som skulle drive med «informasjon». I 2006 ble imidlertid stiftelsen omgjort til en næringsdrivende stiftelse.

Etter det har Lovdata bygget opp en betydelig egenkapital – per i dag 35 millioner kroner. Det gjør de ved å selge sine tjenester dyrt. I dag er det slik at «Alle begrunnede avgjørelser fra Høyesterett og et utvalg avgjørelser fra tingrettene og lagmannsrettene» offentliggjøres på de åpne sidene på Lovdata.no. Videre fremgår det at «Sidene oppdateres flere ganger i uken, og en avgjørelse er gratis tilgjengelig i ett år.»

Etter ett år er det imidlertid slutt på velviljen. Dersom du da skal ha adgang til alle dommer, og enkel videokobling til lovforarbeider, annen rettspraksis og så videre, må du ut med fra 10.000 kroner og oppover per år. Norsk Redaktørforening betaler i 2018

15.625 kroner for vårt lille sekretariat. La det så være sagt med én gang: For oss er det utvilsomt verdt pengene. Og vi har råd til det. Lovdata pro er et fantastisk verktøy for oss som jobber mye med rettslige spørsmål innenfor journalistikk og medier. Jeg er altså ingen misfornøyd kunde.

Det prinsipielle spørsmål som tilfellet Rettspraksis.no like fullt reiser er dette: Er det rimelig at elementær kunnskap om praksis ved norske domstoler og dermed tolkning av og forståelse av norsk lov skal være beholdt de få som har råd til å betale minst en tusenlapp i måneden til dette formålet? Er det riktig at offentlig informasjon, eid av oss alle, i praksis skal beholdes en ressurssterk elite?

Når Rettspraksis.no valgte å publisere dommer hentet fra Lovdata på egen hjemmeside, reagerer imidlertid Lovdatas direktør Odd Storm-Paulsen som om han var en kommersiell aktør, ute for å beskytte private økonomiske interesser. Og kanskje er det slik vi skal forstå det.

Storm-Paulsen mener Rettspraksis.no bedriver «stofftyveri», som om den smule bearbeiding Lovdata har gjort skulle kvalifisere til verkshøyde i åndsverklovens forstand. Det er neppe andre motiver enn de økonomiske for å reagere på den måten. At Lovdata har anonymisert rettsavgjørelsene er nå en ting. Men hva betyr det for øvrig at man har «foretatt en betydelig kvalitetsgjennomgang og bearbeidet avgjørelsene»? Dersom jeg var dommer ville jeg være svært nysgjerrig på det svaret. Jeg har ingen tro på at den jobben Lovdata gjør kvalifiserer til å nå verkshøyde etter åndsverkloven, når utgangspunktet er som det er. I så fall faller Lovdata tilbake til lovens uttrykkelige begrensning i § 9: Rettsavgjø-

relser har ikke opphavsrettslig vern. Selvsagt har de ikke det.

Iwar Arnstad i Domstoladministrasjonen sier de nå er midt inne i en diskusjon om hvordan rettsavgjørelser skal gjøres tilgjengelig for publikum i fremtiden. Samtidig er Arnstad gjengitt i Advokatbladet på at det «det er for eksempel ikke tillatt å publisere straffesaker offentlig». Det er i beste fall en forenkling og å starte i feil ende. Utgangspunktet er tvert imot: Det er fritt frem å gjengi rettsavgjørelser offentlig – med mindre retten har bestemt noe annet. Det er derfor det på de fleste domstolskrifter står, nederst på første side, «Ingen begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse». Prinsippet ble sist testet i Borgarting lagmannsrett (LB-2016-152373), som igjen viste til Høyesterett (Rt-2007-518 avsnitt 10): «Det følger av domstolsloven §124 første ledd at rettsavgjørelser kan gjengis offentlig hvis ikke annet er bestemt i lov eller av retten i medhold av lov. Dette er et grunnleggende rettsikkerhetsprinsipp...».

Datatilsynets rådgiver, Tobias Judin, hevder at informasjonshensynet og personvernens hensynet er like størrelser. Problemet er at på rettsområdet har vi for lengst bestemt at personvernet må vike for informasjonsbehovet i de fleste sammenhenger. Det er derfor det er mulig for publikum å møte opp i rettsmøter og overvære vitneforklaringer om temaer som ellers ofte ville vært underlagt personvernregler. Det er derfor rettslige kjennelser som i mange tilfeller omtaler ellers private ting, merkes «Ingen begrensninger i adgangen til offentlig gjengivelse». Poenget er at man må legge de særlige og ikke de alminnelige prinsipper til grunn.

DEBATTINNLEGG

sendes til
redaksjonen@advokatbladet.no. Frist til
neste utgave er 10. august. Skriv maks
4700 tegn, inkludert mellomrom, eller
etter avtale med redaksjonen. Legg ved
bilde av forfatteren. Debattinnlegg
kan også bli publisert på
Advokatbladet.no.

Det er å håpe at den debatten vi nå får også vil få enkelte politikere til å våkne, og spørre seg om det virkelig er slik at bred og dyp og lett tilgjengelig kunnskap om norsk rettspraksis kun skal beholdes dem som har titusener av kroner å avse for å holde seg orientert, eller om det også her bør gjelde et prinsipp om at offentlig informasjon er fritt tilgjengelig for alle som eier den, nemlig allmennheten.

REPLIKK: MISTOLKNING FRA JENSEN

Av IWAR ARNSTAD, kommunikasjonsdirektør
i Domstoladministrasjonen

I kronikken skriver Arne Jensen om at undertegnede er gjengitt i Advokatbladet på at det «det er for eksempel ikke tillatt å publisere straffesaker offentlig». Det er i beste fall en forenkling og å starte i feil ende.»

Min kommentar var muligens upresis, men den viste til at domstolene ikke får lov til å publisere straffedommer uanonymisert på nett. I hvert fall hvis siktelsen ikke er allment kjent. Dette framgår av forskrift om offentlighet i rettspleien § 11 a. Den viste altså ikke til hva pressen kan, og ikke kan.

HVORDAN ARBEIDER LANDINFO?

Av JÖRG LANGE, leder av
Landinfo –
Utlendingsforvaltningens
fagenhet for
landinformasjon

Advokatbladets publiserte i nr. 5 en artikkel om Landinfo, skrevet av Utlendingsgruppa i Jussbuss. Artikkelen er dessverre basert på uklare og til dels uriktige oppfatninger av Landinfos rolle og arbeid.

Landinfos virksomhet tar utgangspunkt i forespørsler om landkunnskap fra utlendingsforvaltningen. Vi innhenter, vurderer og analyserer landinformasjon, og formidler landkunnskapen blant annet gjennom skriftlige produkter, foredrag og opplæring. Samtidig formidler vi landkunnskap i nemndmøter i UNE, og møter som sakkyndige vitner i retten.

Landinformasjon kan være uttalelser fra enkeltkilder eller opplysninger fra skriftlig materiale, statistikk eller liknende. En viktig oppgave for Landinfo er å forstå og analysere informasjonen, samt vurdere dens kilder. Analysearbeidet er grunnlaget for landkunnskapen vi formidler til våre brukere. Vi videreformidler altså ikke bare et utvalg ufiltrerte informasjonsbiter, men gir en mer helhetlig, kontekstualisert beskrivelse av en relevant problematikk – altså landkunnskap.

Landinfo arbeider bevisst og metodisk med kilde- og informasjonsanalyse, og har utarbeidet egne retningslinjer for dette. Vi innhenter, analyserer og formidler informasjon etter faglige standarder som i hovedsak er felles for landkunnskapsenheter i Europa, og som er basert på samfunnsvitenskapelig metodikk. Kildesituasjonen er ofte vanskelig, ved for eksempel manglende uavhengige kilder, men det betyr ikke at «grunnleggende kildekritikk er kastet over bord» hos Landinfo.

Landinfo skal bidra til et landkunnskapsmessig beslutningsgrunnlag for rettslige avgjørelser, men ikke foreta juridiske vurderinger, og Landinfo må vurdere kravet om åpenhet mot nødvendigheten av å beskytte kilder.

Landinfo anonymiserer noen kilder av hensyn til deres personlige sikkerhet. Det kan også være andre forhold som gjør at kilden stiller anonymisering som vilkår for å bli referert. I ytterste konsekvens kan vi oppleve at nær samtlige kilder vi møter på en tjenestereise, ønsker å være anonyme. Vi er enige i at bruk av anonyme kilder er utfordrende. Derfor forsøker vi å redegjøre for hvorfor vi anonymiserer innledningsvis i rapportene. I en del tilfeller kan vi beskrive kildens kompetanse og relevans, mens det i andre tilfeller kan være svært problematisk å gi noen opplysninger om en anonym kilde i det hele tatt.

For en del av våre kilder kan det få alvorlige konsekvenser dersom deres identitet, arbeid eller kontaktnettverk blir avdekket. Landinfo har ingen innflytelse på hvordan landkunnskapen vi fremlegger anvendes, verken i utlendingsforvaltningen eller i domstolene. Det er gjennomført lite systematisk forskning på betydningen av landinformasjon i Norge, herunder forståelsen av Landinfos tjenester i domstolsbehandlingen av utlendingsaker. Det var derfor skuffende for oss at rapporten Hagelien viser til i sitt innlegg, Har du en sak? Marginal domstolsprøving av landfaglig informasjon fra 2017 utarbeidet av Cecilie Schjathvet, dessverre var basert på manglende forståelse for Landinfos mandat og rolle, og således ikke bidro til en opplyst diskusjon om bruken av landkunnskap.

Landkunnskap er et metodeforankret og spesialisert fagfelt som formidler viktig kunnskap. Vi er ydmyke og bevisste på det store ansvaret vi har, og vi vet at vårt arbeid kan ha store konsekvenser for mange enkeltmennesker. Landinfo lar dette korte innlegget være en åpen invitasjon til Utlendingsrettsgruppa i Jussbuss om et møte med Landinfo om temaer Jussbuss skulle ønske å diskutere nærmere.

(Innlegget er forkortet. Les hele innlegget på www.advokatbladet.no.)

Jussbuss

Legal walk og offentlig rettshjelp hånd i hånd

TONJE LILAAS LARSEN,
daglig leder

IDA TØNNESEN,
utlendingsrettsgruppa

FRØYDIS PATURSSON,
daglig leder i JURK

5. september arrangeres Oslo Legal Walk, en aksjon som skal generere inntekt til rettshjelpstiltakene i Jusshuset. Jussbuss setter pris på initiativet, og at juriststanden tar behovet for rettshjelp på alvor. Høsten 2017 ble vi og flere andre rettshjelpstiltak foreslått betydelig kuttet i statsbudsjettet, og det er gledelig at reaksjonene på forslaget nå gir seg utslag i en aksjon.

Samtidig er det viktig for Jussbuss å understreke behovet for å styrke den offentlige rettshjelpsordningen. Det holder ikke å kreve tilbake fem millioner til gratis rettshjelpstiltak når den offentlige rettshjelpsordningen blir nedjustert med 87 millioner i revidert nasjonalbudsjett. Nedjusteringen er ikke særlig oppsiktsvekkende, all den tid inntektsgrensen for å kvalifisere til behovsprøvd fri rettshjelp har stått stille siden 2009 og inflasjonen løper fra klientene.

Jussbuss startet som et forskningsprosjekt som undersøkte det udekkede rettshjelpsbehovet i befolkningen. Det viste seg at behovet var både stort og skjevt sosialt fordelt. Jussbuss' erfaring er at mange av dem med størst behov for juridisk bistand mangler tilgang til rettshjelp på grunn av sin økonomiske

situasjon. Det er neppe slik at behovet for fri rettshjelp har sunket de siste årene.

Tvert imot har Jussbuss sett en stadig økning i antall henvendelser. Våre klienter hadde i 2017 en gjennomsnittsinntekt på 178.259 kr. Når formålet med den offentlige rettshjelpsordningen er å sikre lik tilgang på rettshjelp uavhengig av økonomisk situasjon, er det tydelig at mange av våre klienter burde ha fått hjelp gjennom ordningen med fri rettshjelp, heller enn fra studenter som tar opp studielån for å få råd til å jobbe i Jussbuss.

Som Advokatforeningen også har påpekt gjentatte ganger, er det prinsipielt galt at staten ikke tar ansvar for det økende rettshjelpsbehovet. Et lovfestet krav på fri rettshjelp dekket av staten er en helt annen rettssikkerhetsgaranti enn en mulighet til å banke på døra til et studentdrevet rettshjelpstiltak som tar saken hvis de har kapasitet. Rettshjelp er et velferdsgode som staten bør ta ansvar for, på lik linje med andre velferdstjenester. Jussbuss er et supplement til ordningen med fri rettshjelp. Derfor er noe av det viktigste vi gjør, å arbeide for en utvidelse av den offentlige ordningen med fri rettshjelp.

Inntektsgrensen for behovsprøvd fri rettshjelp er nominelt fastsatt til 246.000 kroner i året for en enslig per-

#Jussbuss

Totalt 6042 saker i 2016

Saksområdene med størst pågang:

- Utlendingsrett (1041 saker)
- Fængselsrett (818 saker)
- Arbeidsrett (756 saker)
- Husleierett (712 saker)
- Gjeldsrett (535 saker)
- Trygderett (335 saker)
- Sosialrett (206 saker)

son. Om man er så heldig at saken i utgangspunktet faller innenfor det som dekkes av rettshjelpsloven, faller de aller fleste av oss likevel utenfor ordningen på grunn av den kunstig lave inntektsgrensa. Mange står dermed uten tilgang til rettshjelp, selv i saker av stor velferdsmessig betydning. Dette er uholdbart. Den enkleste løsningen på problemet er å knytte inntektsgrensene til folketrygdens grunnbeløp (G). Da vil inntektsgrensen automatisk justeres i tråd med den økonomiske utviklingen ellers i samfunnet.

I Jussbuss ser vi, i likhet med Advokatforeningen, et stort behov for å heve inntektsgrensen og utvide rettsområdene som dekkes av ordningen. Advokater og jurister i privat og offentlig sektor ser bedre enn de fleste at ikke alle får håndhevet rettighetene sine på grunn av manglende tilgang til rettshjelp.

I disse dager settes det ned et offentlig utvalg som skal gjennomgå rettshjelpsordningen etter anmodning fra Stortinget i 2016. Vi satser på at jurister, advokater og studenter sammen kan stille krav om å oppjustere inntektsgrensen og knytte den til folketrygdens grunnbeløp, slik at departementet tar til fornuften.

Jussbuss håper alle som kan blir med på Oslo Legal Walk, og at alle i standen fortsetter å arbeide for en mer betryggende offentlig fri rettshjelpsordning.

Advokatansvar

I denne spalten omtaler vi rettssaker rettet mot advokater, og advokaters ansvar. Spalten lages av advokat Toralf Wågheim ved Advokatfirmaet Riisa & Co i Bergen. Wågheim er forfatter av boken *Advokaters erstatningsansvar*.

Henvendelser til redaksjonen@advokatbladet.no

Salærreduksjon etter berettigede forventninger

En advokat sendte sluttregning på 225.000 kroner etter å ha mottatt klientens oppsigelse. Klienten fikk medhold i at salæret skulle reduseres etter avtalerettslige prinsipper om berettigede forventninger.

Dette fremkommer i en dom fra Frostating lagmannsrett avsagt 16. mai 2018 (LF-2017-115873). Bakgrunnen for saken var at klient A tok kontakt med advokat B for bistand til gjenopptakelse av en straffesak. Det ble utarbeidet oppdragsbekreftelse, hvor det blant annet fremgikk: «*Salæret fastsettes med utgangspunkt til fast timepris av kr 1500,- eks. mva. ... Salæret vil bli avregnet løpende og vanligvis månedlig/annen hver måned med foreløpig salæravregning eller á konto innbetaling. Ved oppdragets slutt vil det bli foretatt en sluttavregning.*» A ble avkrevd flere forskudd, og innbetalte totalt 71.250 kroner á konto.

Etter at advokaten hadde inngitt gjenopptakelsesbegjæringen, ønsket klienten å bytte advokat. Advokaten sendte deretter en sluttavregning på til sammen 225.000 kroner, inkludert merverdiavgift. Med fradrag for innbetalt á konto, utgjorde restkravet 153.750 kroner, inkludert merverdiavgift. Klienten protesterte på kravet. Det ble anført at advokaten ikke hadde jobbet så mange timer som fakturaen viste, og at advokaten uan-

sett hadde opptrådt slik at klienten berettiget kunne tro at det ikke skulle faktureres ytterligere enn det som var betalt. Advokaten fastholdt kravet.

BERETTIGEDE FORVENTNINGER

Lagmannsretten fant det sannsynliggjort at advokaten rent faktisk hadde utført det arbeidet som fremkom av fakturaen. Selv om det var ulike oppfatninger i vitneforselen om hvor mye advokaten hadde jobbet med saken, var det ikke grunnlag for å hevde at det angitte arbeidet ikke var utført.

Spørsmålet ble om det var grunnlag for å redusere salærkravet ut fra uskrevne avtalerettslige prinsipper om berettigede forventninger. Klienten viste til at salæret etter avtalen skulle avregnes løpende og vanligvis månedlig/annen hver måned med foreløpig salæravregning eller á konto innbetaling. Da klienten innbetalte siste á konto med 25.000 kroner, som advokaten anga for fremtidige kostnader, ble det ikke opplyst av advokaten at det allerede var utført arbeid for 153.750 kroner, som på dette tidspunktet ikke var fakturert. Klienten mente derfor å ha all grunn til å forvente at det ikke forelå noe ufakturert arbeid på dette tidspunktet.

Advokaten forklarte at han ville avvente å se om saken ble gjenopptatt, før ytterligere fakturering ble foretatt.

Lagmannsretten la til grunn at både oppdragsbekreftelsen og regler for god advokatskikk forutsetter at klienten blir holdt orientert om advoka-

tens timebruk. Det ble vist til passusen «*Med hver faktura vil du få tilsendt en spesifikasjon hvor det fremgår hvilke arbeid som er utført i perioden og det samlede timetallet som fakturaen omfatter.*». Etter rettens syn fikk A ikke informasjon om hvor mange timer advokaten hadde brukt på saken og at det forelå ufakturert arbeid. Den fortløpende manglende informasjonen måtte etter lagmannsrettens syn få betydning for berettigelsen av advokatens krav.

Lagmannsretten fant ikke grunnlag for at hele kravet måtte bortfalle. Det fremgikk i så måte av oppdragsbekreftelsen at á konto betaling, som ble valgt i dette tilfellet, var en foreløpig betaling, og at det ville bli foretatt en sluttavregning. Etter en konkret vurdering ble det utestående kravet redusert fra 153.750 kroner til 60.000 kroner.

Hver av partene måtte dekke egne sakskostnader for både ting- og lagmannsrett.

Advokatbladet presiserer

I forrige utgave av Advokatbladet ble avgjørelsen HR-2018-430-U omtalt i spalten om advokatansvar. Ved en redaksjonell inkurie fikk spalten en tittel som ikke er dekkende; «*Staten tapte nær 34 millioner kroner på å oversitte ankefrist.*»

Advokatbladet presiserer at et økonomisk tap for staten forutsetter at en rettidig anke hadde blitt behandlet av Høyesterett og at staten ville fått medhold i saken.

Månedensadvokat

Lene
Høivang

Advokat Lene Høivang fra Sandefjord krever svar fra politikerne om hvem som skal sørge for at «den lille mannen i gata» eller «den fortvilede alenemammaen» skal få rettshjelp.

TEKST: NINA SCHMIDT

I et innlegg i Tønsbergs Blad nylig, spør hun politikere – både nasjonale og lokale – om tanken fra politikerhold er at folk med veldig lite penger, ikke har behov for advokathjelp.

«I praksis betyr dette gjerne at den som tjener 246.000 kroner i året, må jobbe tre-fire dager for å ha igjen nok penger etter skatt til å betale en advokats arbeid i én time», skriver Høivang i innlegget.

Lene Høivang er tidligere leder av Vestfold krets, og har akkurat gått ut av Hovedstyret etter fire års innsats der. Hun sitter nå i Advokatforeningens representantskap, som er foreningens øverste organ.

Du engasjerer deg for å øke fri rettshjelps-satsens. Kan du nevne noen eksempler fra din egen hverdag på hvilke utslag inntekts-grensen på 246.000 kroner gir?

Her er det mye å ta av. For eksempel en klient som har 350.000 kroner i inntekt, og som trenger hjelp til ektefelleskifte. Klienten har flyttet ut, og ektefellen sitter på bilen og boligen, og opplever at ektefellen trener hele skiftet, og ikke vil hverken overta boligen på skiftet, eller avtale salg av boligen. Klienten er låst til boliglånet som partene sammen er ansvarlig for, og hun får derfor ikke nytt boliglån så lenge hun fortsatt står som ansvarlig på partene felles boliglån. Hun har derfor heller ikke noe egenkapital, ettersom denne står låst i tidligere bolig.

Klienten tjener rett over inntekts-grensen for behovsprøving, og får dermed ikke fri rettshjelp, men har likevel så vidt lav inntekt at det å bekoste advokat ikke er mulig. Situasjonen med skiftet som treneres av ektefellen og en låst

Navn/alder: Lene Høivang, 48 år
Tittel: Advokat, eier av eget firma
Opprinnelsessted: Bærum
Bosted: Sandefjord
Sivilstatus: Kjæreste, datter på 25, mamma til schæferen Kira

trykk for, er at de sakene som allerede er omfattet av ordningen, har for få timer til at de kan yte kvalitetsmessig og forsvarlig bistand. Dette gjelder særlig foreldretvistene og skiftesakene.

Innlegget du skrev i Tønsberg Blad avsluttet slik: «Kjære politiker, kan du være så snill å forklare meg hvordan en person som tjener for eksempel 280.000 kroner i året, skal klare å betale for advokatbistand i det omfang som gjerne kreves i saker av stor velferdsmessig betydning? Og kan du forklare meg hvorfor du mener det er rimelig at han eller hun skal gjøre det?» Har du fått noe svar?

Jeg har ikke fått noe svar, dessverre. Politikerne har kanskje gått i sommerferiemodus, eller velger strutsetaktikk.

Du jobber på et kontor med bare kvinnelige advokater. Er det tilfeldig, eller bevisst?

Det er nok mer tilfeldigheter som har utviklet det slik. I tillegg er det nok også et resultat av at det i dag er stor overvekt på studiet av kvinner, og at dette dermed gjenspeiler seg i søknadsbunken.

Det virker som det er et kjønns-kille i advokatbransjen; mange kvinnelige advokater jobber på stykkpris og offentlig salærsats, og det finnes ikke så mange kvinnelige forretningsadvokater. Hvorfor tror du det er slik?

Det er nok flere mulige årsaker til dette. Jeg har hørt kvinnelige advokater fortelle at de har opplevd å bli tildelt familiesakene i firmaet, fordi de var kvinner «og dette får du ta deg av». Da handler det om en ledelsesstrategi, som antagelig

mange kan være enig i beror på en misforstått oppfatning av kjønn og egenskaper eller kompetanse. Jeg tror ikke på at fordi man er kvinne, så har man bedre forutsetninger for å håndtere «følelsessakene» eller «omsorgsklientene». I mange tilfeller tror jeg at kvinner selv foretar valg som styrer dem vekk fra forretningsjussakene. Jeg tror på samme måte at kvinner i mange tilfeller foretar verdivalg og prioriteringer som styrer dem vekk fra et partnerløp. Og ja, jeg innser at jeg nok trår inn i et vepsebol ved å uttale dette. Jeg har stor tro på at både kvinnelige og mannlige advokater kan få til kombinasjon av karriere og et familieliv.

Hva slags saker jobber du vanligvis med?

Jeg er småbyadvokat og driver en liten landhandel, altså en allmennpraksis med mye variasjon. Jeg har i alle år hatt mye bistandsadvokatoppdrag og foreldretvist. I tillegg bistår jeg jevnlig i eiendomssaker og arbeidsrettssaker. En stor del av porteføljen har over årene vært rettshjelpsaker. Den siste tiden har vi nok en dreining over på rådgivning og bistand til næringsklienter.

Hva opptar advokater i ditt distrikt?

I Vestfold er det mange små advokatkontorer, selv om trenden nok også her går mot sammenslåing av advokatpraksiser til litt større enheter. I distriktene driver mange advokater med sakstyper som faller inn under rettshjelpsordningen, og advokatene er naturlig nok opptatt av vilkårene for å kunne drive videre med dette. Den siste tiden har særlig halveringen av reisegodtgjørelsen opprørt mange. Den lave salærsatsen innebærer også at mange har vurdert å slutte med rettshjelpsakene. Faren er også at det ikke er liv laga for småbyadvokatpraksiser ute i distriktene. Det vil i så fall ramme befolkningen i mindre byer og ute i distriktene. Det burde politikere også ta innover seg.

Du har sittet i Hovedstyret i fire år. Fikk styret utrettet noe du er stolt av, og i tilfelle hva?

Det har vært en fin erfaring, og jeg har lært mye om alt hva Advokatforeningen driver med. Jeg er imponert over de dyktige folkene i sekretariatet. Det er høy kvalitet over det de leverer, og det er alltid en positiv innstilling til å hjelpe. Det være seg å bistå oss som hovedstyre, eller de gangene jeg som medlem har ringt Advokatforeningen med ulike spørsmål.

Videre er jeg stolt over de dyktige kollegaene jeg har hatt i Hovedstyret. Alle er flinke advokater på sine felt. Jeg er imponert over hvordan noen av de tillitsvalgte har gjort en formidabel innsats, for å kjempe for bedre rammevilkår, spesielt for rettshjelpsordningen. Dette har enkelte tillitsvalgte brukt store deler av sin fritid på, noen ganger på bekostning av sin advokatpraksis. Sânt gjør inntrykk. I perioden har mye arbeid gått med til advokatlov og til rettshjelpsordningen. Jeg er stolt av foreningens arbeid med advokatloven. Aller mest inntrykk gjorde det nok med den mobiliseringen vi fikk til blant en stor del av medlemmene med gjennomføringen av salæraksjonen.

Hva er Advokatforeningens største utfordring i de neste par årene, mener du?

Jeg vil selvsagt svare rettshjelpsordningen, som svært mange medlemmer er opptatt av. Foreningen må fortsette å være relevant for medlemmene. Det gjelder både småbyadvokaten og advokatene i de større firmaene. Man skal som advokat være stolt av å være medlem av Advokatforeningen, og det skal oppfattes som viktig å være medlem. Det skal være et kvalitetsstempel. Det innebærer dermed også et arbeid for advokatenes omdømme.

Hva brenner du for, rent faglig?

Jeg synes det er givende og morsomt å forhandle, og det er en egen tilfredsstillelse å ha jobbet frem løsninger som er avtalebaserter. Jeg drives av å bistå klienter med å holde stø kurs gjennom stormen og navigere dem trygt gjennom kaos. Faglig liker jeg godt å jobbe med både eiendomsrett og arbeidsrett. Jeg har i alle år som advokat jobbet mye med straffesaker, og det er nok

et fagfelt jeg brenner særlig for. Menneskelig brenner jeg for foreldretvistene, og da er det fokuset på å hjelpe barna som er drivkraften. Lokalt er jeg nok mest kjent for barnelovsakene. Jeg jobber mye med de tyngste, der det er høy konflikt eller tematikk med vold, rus eller psykiatri.

Har du et faglig forbilde, og i tilfelle hvem?

Jeg har nok flere forbilder eller rollemønstre, både av den litt mer svulstige sorten og av typen lokale helter. Jeg hadde en svært god lærer i Gunnar Halenstvedt, som jeg jobbet for de tre siste årene av studietiden, og siden hadde som kontorfelle. Han er både faglig sterk og en dyktig strateg. Han vil også stå igjen som et forbilde på flere måter. Som mannlig advokat i en tid med svært få kvinnelige advokater, særlig i distriktet, og flere år forut for fokus på kvinnelige advokaters plass, ga han en ung kvinnelig student tillit og muligheter og ikke minst løftet han meg frem. Jeg tenker at slike prinsipaler og slike mannlige partnere i advokatfirmaer skulle vi hatt flere av.

Hvem mener du er Norges beste advokat på ditt felt?

Selv om det skulle være enkeltnavn jeg kunne tenke på, ville det ikke være rettferdig å løfte noen få enkeltnavn frem. Det er heldigvis mange dyktige kollegaer der ute, og jeg opplever også at helt ukjente navn kan utvise en solid klokskap og dyktighet til å få respekt for. Jeg tror jeg vil slå et slag for alle disse.

Hvor aktiv er du i sosiale medier?

Firmaet vårt er på Facebook, men jeg har fått beskjed om at vi nok burde vært i noen andre kanaler også. Jeg har ennå ikke lært meg å tweete. Samfunnet endrer seg, og selv en konservativ yrkesgruppe som advokater må nok lære å justere seg i takt med tiden og møte klientene våre der de er. Det samme gjelder ytringer ut til samfunnet og til politikere.

Hvilke TV-serier ser du på?

Suits og House of Cards er favoritter.

Mobil-spill om nye hvitvaskingsregler

Nå kan du spille deg til etterutdanningstimer med appen AML (Anti Money Laundering), en anti-hvitvaskings kompetanseapp

som gir en innføring i hvitvaskingsregelverket samt situasjonstrening. Om du runder spillet, får du fire etterutdanningstimer ved å sende inn dokumentasjon på gjennomført spill.

«Hei sjef. Jeg har kikket litt nærmere på Sigrid Hansen, som du ba om. Jeg la merke til at flere av selskapene hennes har skiftet både revisor og regnskapsfører». Slik lyder en av de tekstbaserte modulene i

spillet, der ideen er at du altså skal spille deg til kunnskap. Spillet skal ifølge egenrekla men hjelpe deg å forstå kravene i den nye hvitvaskingsloven som trer i kraft til høsten. I spillet dukker

det opp situasjoner som lærer spilleren hvordan advokatvirksomheten kan beskyttes mot forsøk på hvitvasking. Det er Advokatfirmaet Erling Grimstad som har

utviklet og selger appen. Grimstad var tidligere assisterende sjef i Økokrim. Nå driver han et advokatkontor i Forskningsparken i Oslo, der firmaet samarbeider med flere IT-selskaper.

Appen oppdateres kontinuerlig, og selges som et årlig abonnement. Medlemmer av Advokatforeningen tilbys spillet til en pris av 560 kroner pr. år. Les mer på Advokatforeningens nettsider.

Strid om felles ledelse

Senterpartiet mener det er «uaktsuelt» å godta at stadig flere må dele sorenskriver.

I flere år har Domstoladministrasjonen (DA) sett på muligheten for å effektivisere og bedre ressursbruken ved tingrettene. Blant forslagene er sammenslåing av enkelte tingretter, samt felles ledelse for andre.

Nå har felles ledelse blitt et faktum blant annet for Halden og Fredrikstad tingrett, Fosen og Sør-Trøndelag tingrett, samt for Sør-Østerdal og Nord-Østerdal tingrett.

Noen reagerer med stor skepsis, deriblant Østfold og Follo krets. I en høringsuttalelse i forkant av vedtaket om felles ledelse, signert av leder og nestleder, Elna Holbye og Lars Winsvold, står det at:

«Vi er bekymret for om konsekvensen av forslaget vil være redusert dømmende kapasitet ved begge domstoler.»

Også nestleder i Justiskomiteen, Jenny Klinge (Sp), er imot etableringen av felles ledelse mellom tingrettene.

– Jeg har nylig vært på besøk hos Halden tingrett selv, og fikk høre om gode resultater og et godt arbeidsmiljø. Stedlig ledelse er en viktig forutsetning for å oppnå dette, og jeg er redd at det å innføre felles ledelse vil virke negativt.

– Vi mener det er uaktuelt å godta at stadig flere domstoler blir underlagt felles ledelse, sier Klinge.

Nå blir det altså felles ledelse for Fosen og Sør-Trøndelag tingrett, Sør-Østerdal og Nord-Østerdal tingrett, samt Halden og Fredrikstad tingrett. DA er også innstilt på å gjøre det samme med Salten og Lofoten tingrett.

I Hedmark har det blitt felles ledelse mellom tingrettene i Sør-Østerdal og Nord-Østerdal. Her var det domstolleder selv som ønsket å innføre en felles sorenskriver.

Ivar Arnstad, kommunikasjonsdirektør i DA, forteller at de er nødt til å utnytte ressursene bedre.

SMÅ OG STORE BRANSJENYHETER
tips@advokatbladet.no

– Jeg trenger Lovdata og en røyk

HILS PÅ

Navn: Fabian Stang
Alder: Snart 63
Arbeidssted: Advokat og partner, advokatfirmaet Elden
Bosted: Oslo
Opprinnelsessted: Oslo, men har også bodd i Telemark og Frankrike
Sivil status: Gift
Barn: To sønner (31 og 35) og en fosterdatter (10)

Tidligere Oslo-ordfører og statssekretær Fabian Stang (H) er blitt Elden-advokat og fosterfar, og brenner for bedre tilrettelegging for barn og unge som ikke evner å leve opp til samfunnets krav.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Hva er det mest spennende du har jobbet med i løpet av våren?

Jeg er så heldig at jeg har fått lov å forsiktig begynne som advokat igjen etter et opphold på ti år. Det har jo skjedd mye på den tiden, ikke minst med tanke på det tekniske og hvordan man jobber.

Hva engasjerer deg i 2018?

Når man er så privilegert og har en jente på ti år, så er det

klart at det er det aller viktigste. Jeg er også veldig opptatt av ungdommens utfordringer. Vi lever i et samfunn hvor det er mulig å få til alt, og mange får til veldig mye. Men det har blitt litt sånn at man er en taper hvis man ikke lykkes ett hundre prosent. Jeg vil ha et samfunn hvor også de som ikke evner like mye har en mulighet. Det stilles så høye krav at vi får mange «drop outs» som hadde hatt veldig glede av å få jobbe noen timer hver dag. Vi mennesker liker å være til nytte.

Hvilken lov bør endres fortest mulig?

Jeg er ikke tilhenger av for mye regulering, men jeg mener at de ordningene vi nå har med kredittkortgjeld må undersøkes nærmere. Det er lett å si at de som betaler over 20 prosent rente på gjeld er dumme, men når det er så mange som er så dumme, så må vi gjøre et eller annet for å begrense det. Vi må sette en maksrente.

Hva ville du gjort om du gjort om du var justisminister for en dag?

ADVOKAT-SOMMER

Da ville jeg tatt fri. Intet er gjort på en dag i politikken.

Hva skulle du ønske du hadde gjort eller sagt annerledes?

Gjort er gjort og det må man stå for. Men jeg tror vi burde stoppe opp og bruke litt mer tid på vennene våre. Jeg tror mange tar venner litt for gitt og glemmer at det er nå vi lever.

Har du et faglig forbilde, og i tilfelle hvem?

Johs. Andenæs sine forelesninger i strafferett. Noen av oss var ikke så flinke til å følge med, men når han kom til det som var viktig ble han så engasjert at han tok opp den ene hånden og ristet. Da skjønte vi at vi måtte konsentrere oss. Og Carsten Smith, og det å få lov til å prosedere for ham i Høyesterett.

Hvilke arbeidsverktøy er et «must have» for deg på jobben?

Lovdata og en sigarett. Det å sette seg på en benk utenfor kontoret og tenke gjennom problemstillingene med en røyk.

Hva skal til for å få flere kvinnelige partnere inn i yrket?

Jeg tror det er vanskelig om man har to foreldre i en familie som sikter seg inn på å bli partner, fordi det er veldig

kreven de. Det trengs noen myke menn som tar hjemmetjenesten. Kanskje jentene burde sette det som vilkår når de leter etter en partner.

Hva er det viktigste for å lykkes som advokat i dag?

På den ene siden må man lykkes økonomisk og komme inn i ett av de store firmaene. Noen synes det er veldig spennende og er fornøyd med det. Men jeg tror også det er rom for advokatene som er mest opptatt av å hjelpe enkeltmennesker. Jeg synes det er den beste betalingen.

Hva er dine beste og dårligste egenskaper som advokat?

Da jeg var i politikken hadde jeg veldig god sekretærhjelp, så jeg er veldig dårlig med tekniske ting. Og så tror jeg at jeg har omsorg, og evner å bry meg.

Hva skal til for at sommeren blir perfekt for deg?

Da jeg jobbet som ordfører kunne jeg aldri slappe av helt ordentlig. Selv om jeg hadde ferie, måtte jeg alltid være på. Nå håper jeg at kan få en sommer hvor jeg kan havne litt på null og bli der.

Hva trenger du for å havne i feriemodus?

Det går fort. Det klarer jeg i helgen hvis ikke det skjer

DEN LILLE RASKE

Antall timer på jobb i uken: Alt fra 30 til 300

Antall saker i retten siste året: To

Antall champagneglass i måneden: Åtte, gjerne fra kjøkkenglass

Hvor ofte trener du: Jeg går og sykler mye, men treningsstudio blir i et neste liv

En bok som har vært med på å forme deg: Norges lover

Favoritt TV-serie: «West Wing» var morsomt da jeg var i politikken

Favoritt sommerlåt: «Hei Reidar» med Vassendgutane

Favoritt advokat-kjendis: John Christian Elden

noe spesielt. Som ordfører kom jeg i feriemodus på under ti minutter.

Hvor går ferien i år?

Vi låner i et hus i Tønsberg, og så skal vi vel litt til Kragerø og jentene skal til Frankrike en tur. Vi tar det litt på sparket.

Hvem er din drømmegjest ved middagsbordet og hva ville du servert?

Jeg har jo spist middag med de fleste. En gang hadde jeg besøk av Will Smith og kona uten å vite hvem de var. Jeg tror det blir kjæresten og datteren. Vi har begynt med sånn matkasse og det er ganske fascinerende. Vi hadde noe spareribs forleden dag som var kjempegode.

Følg serien advokat-sommer på våre nettsider i sommer!

Koding for advokater

– Advokatbransjen vil være helt annerledes i framtiden, og det er avgjørende at vi ser mulighetene ved den digitale utviklingen, sa legal tech-ekspert Eric Vermeulen da han åpnet Advokatenes fagdager med et foredrag om framtidens advokater.

Vermuelen er professor i Business & Financial Law ved det nederlandske universitetet Tilbur.

– Advokater har en stor framtid i vente. Jeg tror vi vil bli enda viktigere enn vi er akkurat nå, men det krever at vi utdanner oss litt annerledes enn før, sier han.

Vermeulen har i år introdusert et helt nytt fag for sine studenter, «Koding for advokater». Målet er at de skal forstå matematikken bak den digitale tidsalderen og den nye teknologien.

– Mange advokater er interesserte, men flere er også skeptiske og spør om dette er noe som virkelig er nødvendig. Det er i hovedsak to grupper av skeptikere. En som sier at dette er en trend og at det eneste advokater trenger å kjenne til er Office-programmet, epost, Word og kanskje Excel. Den andre gruppen sier at vi er for sent ute, fordi det allerede finnes kunstig intelligens som gjør mye av advokatenes arbeid mye raskere. Akkurat dette skremmer vettet av flere av mine kolleger. Det finnes altså ingen tvil om at vi må forberede oss på hva vi har i vente. Han mener at i fremtiden vil advokatfirmaene være formet som en rakett, med en lang og slank kropp og en spiss tupp, der alle ansatte i større grad vil samarbeide tettere, også med IT-eksperter og strategiekspertene.

NYINNMELDTE Bedriftsadvokater

Fredrik Berg Sørensen, Swedbank Norge NUF, OSLO

Advokatfullmektiger

Erle Aas Bjørnstad, Advokatfirmaet Teigstad AS, OSLO
Aurora Bjørnvold Assev, Advokatfirmaet Riisa & Co ANS, OSLO

Nina Natalia Bluszko, Advokatfirma Tomasz Nierzwicki, OSLO

Dag Bremer, Deloitte Advokatfirma AS, BERGEN
Andreas Christer Carlbom, Advokatfirma Bull Årstad DA, STAVANGER

Josep Gayrbekov, Advokatbyrået Paragrafen AS, BERGEN
Vilde Hauan, Advokatfirmaet Thommessen AS, OSLO
Eline Hellem Jakobsen, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO
Ingrid Marie Lundgren, Advokatfirmaet Hammervoll Pind AS, STAVANGER

Kristoffer Nordnes Myrbakk, Ernst & Young Advokatfirma AS, TROMSØ

Ester Karen Mørtzell, Advokathuset Harstad AS, HARSTAD
Malene Nylander, Advokatfirmaet Legalis AS, OSLO
Camilla Opaker, Advokatfirmaet BAX AS, OSLO
Cecilie Sjørnsen, Advokatfirmaet Seland Orwall DA, OSLO
Nina Sørensen, Advokatfirmaet PricewaterhouseCoopers AS, OSLO

Jonas Tollefsen, Advokatene Rekve, Pleym & Co, TROMSØ
Julie Wilhelmine Wallace, Ernst & Young Advokatfirma AS, OSLO

Fullmektig hos bedriftsadvokat

Kjetil Helvig, Ikano Bank AB, Norway Branch, ASKER
Lene Holmedal, Sparebanken Vest, BERGEN
Merethe Onshuus Nilsen, Nordic Loss Adjusting AS, ASKER

Carl Edvard Wildenvey Raastad, Protector Forsikring ASA, OSLO
Eivind Rosseland Stokke, HELP Forsikring AS, OSLO

Offentlig ansatt advokat

Bjørn-Erik Fladmark, Ålesund kommune –
Kommuneadvokaten, ÅLESUND

Fullmektig hos offentlig advokat

Nils Viking Norheim, Sykehusinnkjøp HF, VADSØ

Fullmektig hos organisasjonsadvokat

Ine Siem Grindstad, Advokatfelleskapet Bratsberg Kreditor, OSLO

Alf Robin Gundersen Minothi, Finansklagenemnda, OSLO

GJENINNMELDTE Bedriftsadvokater

Dag-Frode Aasheim, Allé Eiendomsmegling AS, OSLO
Atle Løhren Hess, Sweco Norge AS, OSLO

Privatpraktiserende advokater

Børge Alsvik, Advokatfirmaet Simonsen Vogt Wiig AS, OSLO

Roberto Bjøringsøy, Advokatfirmaet Øverbø Gjørtz AS, ØRSTA

Joanna Gaasemyr, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO
Elisabeth Hansen, Advokatfirmaet Selmer DA, OSLO
Anna Marion Persch, Advokatfirmaet Lippestad AS, OSLO
Ragnhild Rømuld, Deloitte Advokatfirma AS, OSLO

MEDLEMMER SOM HAR SKIFTET STATUS

Fra aktiv til pensjonist

Bjørn Helliesen, STAVANGER
Jens Lind, OSLO
Kjell Thorolf, Stenersen, KOLBOTN

Fikk en million til rettshjelp for døve

Advokat René Stub-Christiansen brenner for å bedre rettssikkerheten for døve, og har tidligere jobbet gratis for Norges Døveforbund. En tirsdagsmorgen i juni ble han overrasket med én million kroner for prosjektet «Døv rettshjelp».

TEKST: THEA N. DAHL

– DISKRIMINERING AV DØVE ER GODT ETABLERT

Advokaten fra Drammen har brukt mye tid og engasjement på å gi døve en sterkere posisjon i møte med rettsvesenet. Han er klar på at det er manglende kunnskap som skaper flest utfordringer.

– Det er lite kunnskap om hva døve kan og ikke kan, om deres kultur og døve generelt. Mangel på kunnskap kan være grobunn for misoppfatninger som igjen kan føre til gale slutninger – noen ganger med rettslige følger. Et kjent eksempel på dette er Fritz Moen-saken som førte til at en døv mann ble dømt for to drap som han ikke hadde begått.

I sin kamp for døves rettssikkerhet, har Stub-Christiansen søkt penger fra ExtraStiftelsen.

– Diskriminering av døve og tung-hørte er så utbredt at det finnes et eget begrep, «audisme», som benevnelse for slike holdninger, skriver han i sin søknad.

VIDERE KAN MAN LESE AT:

– Døve har et særlig behov for rettshjelp slik at deres rettsposisjon kan likestilles med resten av befolkningen.

Vil gi gratis rettshjelp

I 2017 skrev Stub-Christiansen boken «Døves rettshistorie» i samarbeid med Norges Døveforbund hvor hensikt var å skape økt forståelse for hvorfor ting er som de er i dag.

– Det er eksempelvis få som kanskje vet at døve ble nektet tegnspråkoppfølring i døveskolene fram til 1970-tallet. De fikk heller ikke lovbestemt rett til tolk før 1994.

Nå ønsker han å ta arbeidet et steg videre med midlene fra ExtraStiftelsen. Målet er å få på plass et tilbud om gratis rettshjelp til døve over hele landet innen utgangen av 2020.

– Jeg ser for meg et slags rettighets-senter der døve kan henvende seg og blir møtt med jurister som både kan tegnspråk og har særlig kunnskap om døves rettsstilling, utdyper han.

Stub-Christiansen er selv hørende, men gikk på tegnspråkkurs allerede som 16-åring, og for fem år siden gjorde han alvor av å lære seg språket og jobbet gratis for døveforbundet for å øve aktivt i et tegnspråkmiljø.

Han har en klar oppfordring til advokater og dommere som skal jobbe med døve i retten.

– Tegnspråk er et relativt ungt språk, og vi kan ikke stole blindt på tegnspråktolkingen. Juridiske uttrykk er fremmedord for de fleste døve og man må aldri gå ut fra at de forstår meningsinnholdet selv om tolken tilsynelatende greier å oversette fra talespråk til tegn.

ANNONSE

TRENGER DU EN TRANSLATØR?

ALLEGRO språktjenester

Juridisk oversetterekspertise

Våre erfarne statsautoriserte translatører gir deg rask og profesjonell service.

Kontakt oss gjerne på tlf. 55 30 17 30,
post@allegro-as.no eller www.allegro-as.no.

Translatørservice as

Oversettelse for næringslivet og offentlig sektor siden 1979
Bred erfaring og kompetanse
Kontakt oss på tlf. 810 33 333
eller post@translator.no

Advokat Stine Celius

har gått fra Advokatfirmaet Haagenen & Bakkelund AS' avdeling i Tromsø til firmaets avdeling i Kirkenes.

Advokat Gracja Justyna Skallerud

har sluttet i advokatfirmaet Sylte i Kristiansand og startet opp Advokatfirmaet Skallerud AS på Strømmen.

Advokat Cecilie Eide Knudsen

har sluttet i Eiendomsmegler Krogsveen AS på Fornebu og begynt i RE/MAX Norge i Horten.

Advokat Stine Ørnevik

har sluttet i HELP Forsikring AS i Oslo og begynt i Finansklagenemnda i Oslo.

Advokat Ewa-Ruby Mellemsæter

har sluttet i Advokatkontoret Nordenfjeldske AS i Trondheim og begynt i Advokatfirmaet Magnus Legal AS i Trondheim.

Advokat Cecilie Dahl-Jørgensen Pind

har sluttet i Industri Energi i Oslo og begynt i Graffoco Advokatfirma DA i Ski.

Advokat Susanne Munch Thore

har sluttet som partner i Wikborg Rein Advokatfirma AS i Oslo og startet opp Advokat Susanne Munch Thore i Oslo.

Advokat Olav Lægrend

har sluttet som partner i Advokatfirmaet Legalis AS i Oslo og begynt i Advio Advokat AS i Oslo.

Advokat Ole Kristian Moen

har sluttet som partner i Nestor Advokatfirma DA i Oslo og tiltrådt som partner i Advokatfirmaet Vestor AS.

Advokat Rønnaug Ringstad

har sluttet i Advokatfirmaet Ringstad AS i Oslo og begynt i Advokatfirmaet Henriksen Grande & Co ANS i Oslo.

Advokat Anette Fjeld

har sluttet i konsernjuridisk avdeling i Gjensidige Forsikring ASA og tiltrådt som partner i Deloitte Advokatfirma AS hvor hun skal lede avdeling for skatte- og avgiftsprosedyre.

Advokat Runar Hansen

har sluttet som partner i Advokatfirma DLA Piper Norway DA i Oslo og tiltrådt som partner i Bull & Co Advokatfirma AS i Oslo.

SE JOBB-BYTTET OGSÅ PÅ ADVOKATJOBB.NO

Informasjonen om jobb-bytter hentes fra Advokatforeningens medlemsregister, eller fra bidrag sendt direkte til redaksjonen@advokatbladet.no. Om informasjonen hentes fra registeret, vil du bli kontaktet før publisering.

Neste frist for innsendelse er 10. august 2018.

NB: Spalten er kun for Advokatforeningens medlemmer.

50 år siden

«SALÆRINSTRUKSEN I STRAFFESAKER – FRAVÆRSSALÆR»

«I Justisdepartementets rundskriv til fylkesinstruksen av 18. desember 1964 angående salærinstruksen, uttales under III Alminnelige bestemmelser, blant annet følgende: «Departementet har ikke funnet grunn til å gi nærmere regler om når på dagen fraværet må ha funnet sted for at det skal kunne tilståes fraværssalær. Men utgangspunktet må være at det er tap av tid som faller innenfor en vanlig kontordag som skal godtgjøres.»

Høyesterettsadvokat Odd Vinje har sendt foreningen en korrespondanse med en herredsrett, hvorav fremgår at retten hadde forstått salærinstruksen slik at han ikke hadde krav på godtgjørelse for reisefravær for et rettsmøte som varte fra kl. 10 til kl. 19.30.

Høyesterettsadvokat Vinje hadde forlatt sin bopel kl. 8 om morgenen for å nå frem til rettsmøtet. Han hevdet overfor retten at hans vanlige kontordag aldri begynte senere enn

kl. 9 og ofte kl. 8 og at reisen derfor hadde foregått i hans vanlige kontortid.

Saken ble forelagt for Justisdepartementet som i påtegning av 29. april 1966 uttalte at høyesterettsadvokat Vinje burde tilståes fraværssalær for reisetiden før rettsmøtets begynnelse. Derimot antok departementet at han ikke hadde krav på fraværssalær for tiden etter rettsmøtets slutt.»

Norsk Advokatblad, nr. 6, 1968.

Slik ser det nye nettstedet ut.

Hevder Rettspraksis.no vil gjenoppstå

Rettspraksis.no ber om muntlige forhandlinger etter at Lovdatas krav om midlertidig forføyning og stengning av nettstedet fikk fullt medhold fra byfogden.

TEKST: THEA N. DAHL

Nettstedet Rettspraksis.no inneholdt drøye 40.000 høyesterettsdommer, et stort antall av dem kopiert fra Lovdata. Lovdata kalte publiseringen et «stoff-tyveri», og krevde at alt innhold som er hentet fra dem blir slettet, og at de to hovedansvarlige bak nettstedet, Fredrik Ljone og Håkon Wium Lie, må betale saksomkostninger.

– Rettspraksis.no ble stengt på under 24 timer, kun basert på Lovdatas påstander. Det er et grunnleggende prinsipp at begge sider i en sak skal høres, og terskelen for å stenge nettsted

bør være svært høy i Norge, sier Håkon Wium Lie.

– Grunnlaget for begjæringen er ikke krenkelse av opphavsrett til åndsverk, men krenkelse av databasevernet, sier advokat Jon Wessel-Aas i Bing Hodneland advokatselskap, som er prosessfullmektig for Lovdata.

I Lovdatas begjæring til byfogdem-bete stilles det spørsmål om Rettspraksis.no har brukt nettroboter for å hente ut rettsavgjørelsene fra Lovdatas nettsider.

– Dommene fra Høyesterett er publisert på CD-er utgitt av Lovdata på 2000-tallet. Jeg har selv lånt disse CD-ene på Nasjonalbiblioteket, sier Lie.

ØNSKER GRATIS ÅPENHET

Nettstedet Rettspraksis.no har fått støtte blant annet fra Norsk Redaktørforening og Norsk Journalistlag (NJ). I en kommentar til søkmålet mellom de to aktørene, skriver medierettsadvokat for NJ, Ina Lindahl Nyrud, i en epost til Advokatbladet at nettstedets kamp nå blir enda mer betydningsfull.

– Kampen som Rettspraksis.no har startet for å spre rettsavgjørelser til allmennheten, blir desto viktigere når Oslo byfogdem-bete på å fjerne alle rettsavgjørelser på nettsiden uten forutgående muntlig forhandling og på grunnlag av Lovdatas feilaktige saksfremstilling, skriver hun.

Regjeringsadvokaten

Ledige stillingar som advokat/advokatfullmektig

Regjeringsadvokaten har ledig nokre faste stillingar og nokre vikariat som advokat/advokatfullmektig. Regjeringsadvokaten er prosessfullmektig for departementa i rettssaker og gir råd til forvaltninga i rettslege spørsmål. Embetet har i dag 45 advokatar og kan by på eit godt miljø fagleg og sosialt. Arbeidet er juridisk variert og omfattar både offentlegrettslege og privatrettslege spørsmål. Arbeidsoppgåvene er utfordrande, sjølvstendige og gjev brei røynsle i prosedyre.

Det blir stilt svært høge faglege krav til søkerane. Det vil bli lagt stor vekt på personlege eigenskapar og evna til å fungera i rolla som prosessfullmektig for staten. Arbeidet fører med seg ein del reiseverksemd. Vi oppmodar kvinner og nyutdanna om å søkje. Årets kandidatar kan òg søkje.

Vi gjer merksam på at informasjon om søkjaren kan bli gjort offentleg sjølv om søkjaren ber om å ikkje bli ført på søkjarlista.

For tida er advokatfullmektigane løna i ltr. 58-74, advokatane i ltr. 68-79 og advokatane med møterett for Høgsterett i ltr. 91-96.

Ved behov for nærare opplysningar kan advokat Jørgen Vangnes eller advokat Ingrid Skog Hauge kontaktas på telefon 22 99 02 00.

Sjå òg www.regjeringsadvokaten.no.

Søknader sendes **innan 17. august 2018** elektronisk via jobb norge.no, id 153683.

Ryssdal om Listhaugs Facebook-innlegg:

– Samfunnsdebatten må bli mer saklig

Partner i Glittertind, Anders Ryssdal, frykter at debatten om balansen mellom samfunns- og rettssikkerhet havner i skyggen av jag etter oppmerksomhet i sosiale medier. Han peker på stormen rundt Sylvi Listhaugs mye omtalte kritikk av Arbeiderpartiet, og mener vi må slå et slag for reflekterte innlegg også på Facebook.

TEKST OG FOTO: THEA N. DAHL

Ryssdal mener debatten fort drukner i beskyldninger, og at mange glemmer å ta stilling til de generelle problemstillingene en sak faktisk handler om. I en artikkel i Lov og Rett nr. 4/2018 etterlyste den tidligere lederen av Advokatforeningen en mer reflektert debatt om rettssikkerhet i kjølvannet av tidligere justisminister Sylvi Listhaugs mye omtalte Facebook-innlegg.

Overfor Advokatbladet utdyper han: – Justisministeren har en soleklar rett og plikt til å bidra til debatten, og spørsmålet om domstolene eller forvaltningen skulle ha rett til å inndra pass overfor mistenkte fremmedkrigere var en tradisjonell justispolitisk sak. Mitt poeng er at valget av åpningsmedium – innlegget på Facebook med tilhørende bildebruk – raskt brakte

saken inn i et feil spor, sier han og fortsetter:

– Saken engasjerte toppolitikere i en veldig hektisk, kort periode, uten at selve saken egentlig ble gjenstand for debatt. Det at man fokuserer på episoder, framfor større samfunns-spørsmål, ser man ofte. Det er synd at debatten ikke settes inn i en større ramme.

– EN DRAGNING MOT DET FORBUDTE

Han påpeker at det ofte er enkelthendelsene som engasjerer mest, selv om det er disse politikerne i utgangspunktet skal holde seg unna.

– Det blir et slags omvendt forhold, hvor enkeltsaker som kan illustreres med bilder og menneskeskjebner

engasjerer mest, mens generelle regler, lover og prosedyrer engasjerer minst. Det blir en slags dragning mot det forbudte for politikerne, mener Ryssdal.

– Jeg etterlyser mer justispolitisk engasjement fra våre fremste politikere. Jeg tror det er veldig viktig i vårt samfunn, hvor vi ser mange bekymringsfulle utviklingstrekk, blant annet innen teknologi, kriminalitet, personvern og internasjonal terrorisme. Samfunnsvern i form av overvåking og kontroll og rettssikkerhet vil da ofte stå mot hverandre.

MENER DEBATTEN KOKER BORT

Det var i mars at Listhaug nesten skapte regjeringskrise etter at hun postet et Facebook-innlegg med påskriften «Ap

«Aveiningen mellom viktige kjerneverdier som samfunnssikkerhet og rettssikkerhet fortjener et mer respektfullt ordskifte enn vi så i denne saken», skrev Anders Ryssdal i Lov og Rett.

mener terroristenes rettigheter er viktigere enn nasjonens sikkerhet».

Bildet kom etter en diskusjon på Stortinget hvor Frp foreslo at norske myndigheter administrativt skulle kunne ta passet fra potensielle fremmedkrigere og terrorister, dersom de har dobbelt statsborgerskap. Det var Ap imot.

Ryssdal påpeker her hvordan kjernen i debatten kokte bort i beskyldninger og for høy temperatur.

– Jeg mener at sosiale medier også kan benyttes til å engasjere rundt generelle spørsmål, og at det ikke alltid er nødvendig å spisse debatten med enkelthendelser. Også på sosiale og digitale medier er det rom for refleksjon og en mer distansert tilnærming. Kanskje vil ikke brukerne av sosiale medier være så opptatt av det til å begynne med, men et sted må man jo starte, sier han.

– Det er veldig interessant at det var et Facebook-oppslag som nesten utløste regjeringskrise, framfor eksempelvis en grundig offentlig utredning. Det viser at man må tenke seg om før man uttrykker seg i sosiale medier også.

FRYKTER FACEBOOKS HETE

Ryssdal mener det er flere potensielle risikoer ved å la sosiale medier avgjøre hva man skal engasjere seg i, og ikke minst hvordan et problem løses.

– Hvis man ikke tenker seg om, risikerer man å løse gårsdagens problemer – ikke morgendagens, sier han og utdyper:

– La oss si at det brøt ut svineinfluensa, og alle helsevesenets ressurser skulle innrettes mot å bekjempe dette fordi det ble en «brann» på Facebook. Og så brenner influensaen etter hvert ut av seg selv. Da har man altså brukt masse ressurser på å løse gårsdagens problem, framfor morgen-

dagens. Vi er nødt til å heve oss over øyeblikkets storm.

– Det er derfor jeg mener at vinklet, overdreven bruk av sosiale medier kan hisse opp stemningen, slik at man kommer feil ut. Listhaug-saken var et eksempel på en debatt hvor den reelle risikoen ikke ble diskutert, mens avsporingen – Listhaugs og opposisjonspolitikernes beskyldninger om hverandres motiv – tok hele plassen.

ANNONSE

Ditt testamente – en gave til livet!

En testamentarisk gave til forskning er en gave til fremtidige generasjoner. Du etterlater deg en investering i livene til dem som kommer etter deg.

Foto: Paal Audestad

Du setter igjen varige spor ved at du bidrar til ny og bedre behandling for dem som rammes av hjerte- og karsykdom eller demens. Å planlegge for tiden etter deg sikrer at din arv brukes slik du ønsker det.

Du velger selv hvilken sak som står ditt hjerte nærmest.

Vil du vite mer? Ta kontakt med oss på tlf. **23 12 00 00**. Vi hjelper deg gjerne!
www.nasjonalforeningen.no/testamente

BOKTIPSET

Navn og alder: TRUDE MARIE WOLD, 50 ÅR
Tittel: ADVOKAT
Arbeidssted: ADVOKATFIRMAET
WOLD AS, SORTLAND

Hvilken bok har gjort sterkeste inntrykk på deg, og hvorfor?
Det er mange bøker som har gjort inntrykk, men skal jeg nevne én, vil jeg nevne Anne Franks dagbok. Denne leste jeg da jeg var tretten år, og det var sterk lesning for en tenårings. Boka medførte at jeg fikk spesiell interesse for annen verdenskrig. Dette er en interesse som er der fortsatt, og som har gjort at jeg har slukt mange bøker om dette feltet.

Hvordan velger du lesestoff?
Jeg bruker å dra innom bokhandelen og vandre rundt blant hyllene. Jeg ser spesielt nøye etter i nyhetene, og finner jeg ikke noe der, blir det hyllene med biografier eller krim som er neste stoppested. Tanum i Karl Johans gate og Norli i Universitetsgata er faste stoppesteder når jeg er innom Oslo, men mindre bokhandlere duger også.

Hvis du skal kjøpe en bok til en god venn, hvilken vil du kjøpe?

Gift, og har fire sønner. Har jobbet i eget firma siden 2002. Livet består av arbeid og familie, og ikke minst å følge opp barna på fritidsaktiviteter. Trives godt på reisefot. Har siden hun fikk sin første Gulltopp-bok som seksåring vært veldig glad i å lese.

Ville svaner – tre døtre av Kina av Jung Chang. En gripende saga som beskriver livet til forfatterens familie. Boka beskriver, gjennom forfatterens mor og mormors historier, de dramatiske omveltningene Kina gjennomgikk under Maos styre.

Hvilken er den neste boken du skal lese?
Siden det blir ferieektyre, blir det nok krim. Jeg starter med Jo Nesbøs siste.

Kan du anbefale en fagbok?
Må jeg det? Jeg antar at man med fagbok i denne settingen mener en jus bok. Da vil jeg, som min utfordrer advokat Arve Haakstad, anbefale bøkene om

Høyesteretts historie. Det er morsomt og langt mindre tørt enn noe av det vi blar i jevnlig.

Leser du e-bøker?
Det sies at det bør jeg gjøre, men jeg liker å bla i papir.

Hvem vil du utfordre (og litt om hvorfor)?
Jeg vil utfordre advokat Gunn Kathrine Stangvik, kretsleder i Finnmark krets. Hun er i likhet med meg nyvalgt kretsleder og like frustrert som meg over det mest distriktsfiendtlige tiltaket vi har sett på lenge; nemlig halv sats på reise-fravær. Jeg lurer på om hun har tid til å slappe av med en god bok av og til.

ADVOKATER I NYHETENE

ADVOKAT JAKTER BILIST PÅ FACEBOOK

Erstatningsadvokat Christian Lundin jakter en bilist på Facebook, etter at datteren ble skadet for å unngå et sammenstøt med en bil i en rundkjøring. Bilisten skal ikke ha overholdt vikeplikten, og jenta måtte derfor bråbremse og skled på den glatte asfalten før hun falt. Sjøføren skal ha kommet ut av bilen, men nektet både å hjelpe datteren, samt å fylle ut skademelding. Han skal også ha oppgitt falskt navn og telefonnummer. I Facebook-statusen skriver Lundin at «Du etterlot deg en skadet jente på 18 år, og en smadret moped som sannsynligvis må vrakes. Min datter klarte ved hjelp av andre å komme seg hjem.»

Lundin sier til Dagbladet at det gikk bra med datteren. Hun er forslått, men ikke alvorlig. Den kjente advokaten er klar på at han skal gjøre sitt ytterste for å finne ut hvem som forårsaket at datteren ble skadet. På Facebook opplyser Lundin sjåføren om at «Du er politianmeldt, og politiet prøver å få tak i deg. Jeg håper at de får tak i deg slik at du blir straffet og fratatt førerkortet. Jeg kommer også til å forsøke å få tak i deg, og jeg skal klare det.» Ulykken skjedde torsdag 14. juni rundt kl. 1230 i Bærum.

ANMELDT FOR «FALSKE» RASISME-KLAGER

Nettstedet document.no har anmeldt advokat Thorer Ytterbøl for det de hevder er falske rasisme-anklager. Document omtalte tidligere i vår en sak hvor en bevisstløs 16-åring ble utsatt for gruppevoldtekt av fire menn. I saken blir alle de dømte mennene omtalt med fullt navn og sladdet bilde. I tillegg skriver nettstedet at det ikke er snakk om etnisk norske gjerningsmenn, og kritiserer Nettavisen for å holde identiteten deres skjult. Advokat Ytterbøl har på vegne av sin klient anmeldt Document for offentliggjøringen, som han mener «på samme måte som en rekke artikler er sterkt rasistisk». Ifølge Ytterbøl tør ikke hans klient nå å oppholde seg i hjembyen lenger. Documents styreleder og advokat, Trond Ellingsen, mener på eget nettsted at anklagene er «grove og grunnløse» og har anmeldt dem til politiet. Document.no har markert seg som en innvandringskritisk nettavis, og omtaler seg selv som en plattform for agendasettende nyheter og politisk analyse.

XORD

Avslutningen	↕	Overlate	Barn	↕	Grunnsyn	Bistands- tyer	↕
Krevde						Elv	
↕							
Nesten blink					Sub- junksjon		
					Forkastet		
Vist		Sagt Slag					
↕					Lavine Verktøy		
Pålegg Avis						§	
↕		Til- strekkelig				Tedde	
Alder- dom		Tittel og adv.navn Skranke					
↕					Prepo- sisjon Uttrop		
Norsk elv					Parti Pluss		
Voks Be- skylder			True				
↕							

Løsningsordet finner du ved å sette sammen bokstavene i de gule rutene til et ord eller et navn.
Send løsningen til redaksjonen@advokatbladet.no innen 10. august. Vi trekker ut en vinner som får fem flaxlodd i posten.
Vinneren av kryssordet i mai var Sondre Loftheim Valaker, Bergen.
Vi gratulerer!
Løsningsordet var BOT.

STILLINGSANNONSE

ADVOKAT/ADVOKATFULLMEKTIG

Adnor Advokat AS består pr. i dag av 14 advokater hvorav 7 partnere og holder til i kontorer sentralt beliggende i Trondheim sentrum. Vårt firma dekker det vesentlige av juridiske tjenester og bistår enkeltpersoner, bedrifter, finansinstitusjoner, organisasjoner samt kommuner og offentlige etater. Vår virksomhet omfatter både rådgivning og bistand samt prosedyre.
Adnor Advokat AS søker dyktig advokat/advokatfullmektig. Du vil få utfordrende og varierte arbeidsoppgaver innenfor mange rettsområder og god tilgang til prosedyreoppdrag.
Skriftlig søknad med kopi av attester og vitnemål sendes til Adnor Advokat AS, Postboks 281 Sentrum, 7402 Trondheim, eller pr. e-post til advokat@adnor.no.
Henvendelser om stillingen kan rettes til advokatene Terje Lium eller Kyrre R. Osmundsen. Telefon sentralbord 73 99 09 00.
Søknadsfrist: Snarest.

Nytt rettshjelpsutvalg

Regjeringen ønsker å nedsette et nytt utvalg som i løpet av 2020 skal komme med forslag til en ny rettshjelpsordning. 17 ulike organisasjoner og instanser har kommet med innspill til mandatutkastet og forslag til hvem som skal sitte i utvalget, ifølge Juristkontakt. Advokatforeningen foreslår foreningens egen generalsekretær Merete Smith, advokat Marit Lomundal Sæther og advokat Hallvard Østgård. I tillegg ønsker foreningen blant annet at rettshjelperens uavhengige og frie stilling ivaretas, at det sikres at rettshjelperen har tilstrekkelig kompetanse og at de som yter rettshjelp sikres en godtgjørelse som utvikler seg i tråd med lønns- og prisutviklingen. Juristforbundet har også forslag til tre kandidater, som er advokat Marie Nesvik, advokat Joakim Bakke-Nielsen og forbundets president Curt A. Lier.

T NRKs ekspertkommentator i Fotball-VM, DNB-advokat **Lise Klaveness**, la ut en selfie av seg selv på plass på stadion i Moskva før åpningskampen mellom Russland og Saudi Arabia.

I Advokatene i **Kvalle** hygget seg med iskrem fra en sykkel på firmaets sommerfest.

I Partner **Niels Christian Schelver Petersen** fra Advokatfirmaet Legal i Stavanger hygget seg med gode kolleger i **Fotobaren** på Advokatfesten på Taket av Strøm i Oslo.

F **Schjødt**-advokat **Vidar Strømme** postet et bilde fra en båtturn med deltagere fra den nordiske Prosedyrekonkurransen i menneskerettigheter. Strømme har siden 2013 vært leder av laget fra Universitetet i Oslo.

Følg Advokatbladet på nett!

Vi holder deg oppdatert i sommer.
Sommer-spalte med profilerte advokater!
Følg også Peder Ås på Snapchat.

www.advokatbladet.no

Meld deg på vårt ukentlige nyhetsbrev!

Henrik@advokatbladet.no

Følg Advokatbladet på Facebook, Twitter og Instagram

@Advokatbladet

ANNONSEINFO

ANNONSEANSVARLIG

Jannicke Isaksen
marked@advokatbladet.no
Mobil: 414 14 440

26.000 LESERE (TNS GALLUP)

ANNONSEPRISER 1. JANUAR 2018

1/1 – 216 x 286 (inkludert 3 mm utfallende)	kr. 19.800
2/3 – 116 x 234	kr. 17.700
1/2 – 176 x 123	kr. 14.700
1/4 – 176 x 58/116 x 83	kr. 9.700
1/6 – 56 x 123/116 x 58	kr. 5.700

Se fullstendig formatliste på nett: advokatbladet.no
Andre formater etter avtale.

Bilagspris: 4-sider løst, pris 25 000, gramvekt inntil 20 gram.
Andre formater etter avtale.

Byråprovisjon 3 %, formidlingsgodtgjørelse 1,5 %
Alle priser er eks. mva.

UTGIVELSER 2018

Nr	Bestillingsfrist annonser	Utgivelser
8/9	17. august	27. august
10	21. september	1. oktober
11	26. oktober	5. november
12	30. november	10. desember

advokatjobb.no

Prøv en annonse på Advokatjobb.no
Bransjens egen jobbportal!

Ledige jobber innenfor juss-Norge samlet på ett sted.
Du treffer både jobbsøkere og advokater som er ute etter å orientere seg i markedet.

Gratis, rullerende Nytt om navn-funksjon profilerer alle som har byttet jobb.

Vi har gunstige årsavtaler!

1-5 annonser: 7.500 kroner
6-20 annonser: 14.000 kroner
21-50 annonser: 30.000 kroner

Skreddersy dine annonser til alle våre plattformer! Kontakt oss for et pakketilbud.

Advokaten

ADVOKATBLADET

REDAKTØR

Nina Schmidt
nina@advokatbladet.no
Mobil: 915 59 602

REDAKSJONSRAÐ

Jon Wessel-Aas (leder)
Silje Christine Hellesen
Halvard Helle
Ina Lindahl Nyrud
Emanuel Feinberg

Advokatbladet betinger seg rett til å arkivere og utgi stoff i elektronisk form.

Redaksjonen forbeholder seg retten til å redigere og forkorte innlegg.

TIPS REDAKSJONEN

tips@advokatbladet.no
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo

SEKRETARIATET

Den Norske Advokatforening
Kr. Augustsgate 9,
0164 Oslo
post@advokatforeningen.no
www.advokatforeningen.no
Telefon: 22 03 50 50

JOURNALIST

Henrik Skjevestad
henrik@advokatbladet.no
Mobil: 482 28 776

JOURNALIST

Thea N. Dahl
thea@advokatbladet.no
Mobil: 482 58 420

ABONNEMENT

abonnement@advokatbladet.no

Bladet utgis 10 ganger i året.

Priser abonnement per år:

Vanlig	685 kr
Studenter	355 kr
Advokatassistenter	380 kr
Utland	835 kr
Enkeltblader	65 kr

GRAFISK FORMGIVER

Kari Anne Nordby
kari.anne.nordby@07.no

TRYKKERI

07 Media – 07.no
Telefon: 63 86 44 00

Advokatbladet ønsker å arbeide etter regler for god presseskikk slik de er nedfelt i Vær Varsom-plakaten. Ta kontakt med redaksjonen dersom du mener deg urimelig behandlet i en omtale. Du kan også klage direkte til Pressens faglige utvalg.

Rådhusgt. 17, 0158 Oslo.
Tlf: 22 40 50 40
Faks: 22 40 50 55
E-post: pfu@np-nr.no

ADVOKATFORENINGEN

PÅ VEI OPP?

Blir du en del av vårt team
kan vi love at du får jobbe
med noen av Norges beste.
Fra første dag.

Alle utlysninger finner du på
www.thommessen.no/karriere